PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 8060 | Sîmbătă 10 mai 1969 | 8 PAGINI — 40 BANI

ÎN ZIARUL DE AZI:

● IMIXTIUNI BIROCRATICE ÎN AFIRMAREA UNEI PROFESII NOBILE: SORA MEDICALĂ ● EFICIENȚĂ „ÎNGHEȚATĂ" ÎN SERTARE ● CATEDRA UNIVERSITARĂ — FACTOR DINAMIC AL REȚELEI ȘTIINȚIFICE NAȚIONALE ● DOCUMENTE ȘI MANUSCRISE LITERARE ● SPORT

Pe ogoare, acțiuni de mare însemnătate

ÎNCHEIEREA SEMĂNATULUI ȘI ÎNTREȚINEREA CULTURILOR

În condițiile climatice nefavorabile din această primăvară — prelungirea timpului rece și ploi abundente în cea mai mare parte a țării — cooperatorii, lucrătorii din întreprinderile agricole de stat și din întreprinderile pentru mecanizarea agriculturii au depus o muncă susținută pentru executarea lucrărilor de sezon. Din datele centralizate la Consiliul Superior al Agriculturii rezultă că, pînă în seara zilei de 8 mai, semănatul s-a făcut pe o suprafață de peste 830 000 ha în întreprinderile agricole de stat, ceea ce reprezintă 95 la sută din plan, iar în cooperativele agricole — de aproape 3 400 000 ha, adică 91 la sută din prevederi. Cu porumb au mai rămas de semănat numai 12 880 ha în întreprinderile agricole de stat și 158 000 ha în cooperativele agricole. Suprafețe mai mari de însămînțat sînt în cooperativele agricole din județele Olt, Botoșani, Suceava, Vaslui și Iași. Sînt necesare deci eforturi stăruitoare pentru însămînțarea grabnică a fiecărui hectar de teren. Concomitent, trebuie făcut totul pentru plantarea cartofilor pe întreaga suprafață prevăzută pentru semănatul fasolei, orezului și încheierea grabnică a plantării pomilor. Este în interesul unităților agricole și al statului ca fiecare porțiune de teren să fie cultivată, pentru ca producția agricolă să nu se diminueze cu nimic.

Firește, însămînțările de primăvară constituie numai prima etapă a marii bătălii ce se desfășoară pe ogoare pentru obținerea unor recolte mari la culturile prășitoare. Este nevoie, în continuare, să se efectueze la timp și la un înalt nivel calitativ lucrările de întreținere a culturilor. Experiența a numeroase întreprinderi agricole de stat și cooperative agricole a demonstrat cu prisosință că recoltele mari pe care le obțin, an de an, se datoresc prășitului la timp al culturilor, combaterii dăunătorilor și aplicării irigațiilor. Executarea acestor lucrări trebuie să preocupe, zi de zi, cadrele de conducere din unitățile agricole, direcțiile agricole, uniunile cooperatiste, pe toți oamenii muncii din agricultură. Prășitul făcut la timp asigură condiții optime de creștere și dezvoltare a plantelor. Pe această cale în multe unități agricole au fost obținute, anul trecut, recolte mari de porumb la hectar, chiar în condiții de neirigare: 6 610 kg la I.A.S. Variaș, județul Timiș; 5 104 kg la I.A.S. Călărași, județul Ialomița; 5 002 kg la I.A.S. Todirești, județul Iași; cooperativele agricole din județul Brăila au realizat, pe întreaga suprafață cultivată cu porumb, o producție medie de 3 150 kg la hectar.

Sînt însă numeroase unități agricole de stat și cooperatiste care obțin recolte mici, cu mult sub posibilități. Aceasta se datorește, în principal, faptului că

(Continuare în pag. a III-a)

Pe șantierul Teatrului Național din Capitală
Foto: M. Andreescu

Conferirea titlului de „Erou al Muncii Socialiste" generalului de armată Iacob Teclu

La Palatul Consiliului de Stat a avut loc vineri la amiază solemnitatea conferirii titlului de „Erou al Muncii Socialiste" și a Medaliei de aur „Secera și Ciocanul" generalului de armată Iacob Teclu, pentru merite deosebite în activitatea de organizare a forțelor armate și de apărare a patriei, în activitatea de stat și obștească, cu prilejul împlinirii vîrstei de 70 de ani.

Înalta distincție a fost înmînată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat.

La solemnitate au participat tovarășii Emil Bodnaraș, vicepreședinte al Consiliului de Stat, general-colonel Ion Ioniță, ministrul forțelor armate, general-colonel Ion Gheorghe, prim-adjunct al ministrului forțelor armate și șeful Marelui Stat Major, general-locotenent Ion Coman, general-colonel Mihai Burcă și general-locotenent Vasile Ionel, adjuncți ai ministrului forțelor armate.

Adresîndu-se sărbătoritului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** l-a felicitat călduros în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și al guvernului cu prilejul împlinirii vîrstei de 70 de ani și conferirii înaltei distincții. **Este o bucurie** — a spus președintele Consiliului de Stat — **că această vîrstă vă găsește în plină putere de muncă. Ani îndelungați i-ați consacrat dezvoltării țării, iar ultimii 25 de ani dezvoltării construcției socialiste, făuririi unei Românii moderne. Această activitate este prețuită și apreciată de partidul și guvernul nostru. Acordarea distincției de „Erou al Muncii Socialiste" este o apreciere a activității dv., pusă în slujba patriei, a partidului, a edificării socialismului în România.**

Vă urez multă sănătate, mulți ani. Sîntem convinși că și în viitor veți servi interesele poporului, ale patriei noastre, ale partidului nostru.

Luînd cuvîntul, generalul de armată Iacob Teclu a spus: Vă mulțumesc din tot sufletul pentru această înaltă distincție ce mi-ați acordat-o astăzi. Întreaga viață am căutat să-mi servesc patria prin muncă și corectitudine. Cînd am fost primit în rîndurile partidului, am adăugat la aceste țeluri devotamentul nețărmurit față de Partidul Comunist Român. Mulțumesc conducerii de partid și de stat pentru încrederea acordată în tot timpul activității mele și pentru posibilitatea ce mi-a fost dată de a contribui la organizarea forțelor noastre armate și să particip la unele activități de stat și obștești.

Vă încredințez, tovarășe președinte, că și pe viitor voi fi întotdeauna un ostaș disciplinat al partidului meu, al țării mele.

După solemnitate, conducătorii de partid și de stat s-au întreținut într-o atmosferă călduroasă cu sărbătoritul. (Agerpres)

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Delegația parlamentară iugoslavă

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit vineri dimineața delegația parlamentară iugoslavă condusă de Milentie Popovici, președintele Skupștinei Federale.

Din delegație au făcut parte Djuro Kladarin, președintele Vecei pentru cultură și învățămînt, Beno Zupancici, deputat al Vecei Popoarelor, membru al Comitetului de politică externă și secretar general al Conferinței Federale a Uniunii Socialiste a Poporului Muncitor din Iugoslavia, Viorel Selejan, deputat în Vecea Federală, Radmila Lazarevska, deputat în Vecea pentru ocrotirea socială și sănătate, Goiko Konievici, deputat în Vecea economică, Moma Sliukici, consilier la cabinetul președintelui Skupștinei Federale.

La primire au participat tovarășii Emil Bodnaraș, Ilie Verdeț, Ștefan Voitec, precum și Mia Groza, vicepreședinte al Marii Adunări Naționale, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Gheorghe Roșu, președintele Comisiei pentru agricultură și silvicultură a Marii Adunări Naționale.

Parlamentarii iugoslavi au fost însoțiți de Iaksa Petrici, ambasadorul Iugoslaviei la București, și de Djordje Popovici, prim-secretar al ambasadei.

În cadrul convorbirii, președintele Skupștinei Federale, Milentie Popovici, și-a exprimat satisfacția și mulțumirea pentru prilejul ce i s-a oferit de a cunoaște nemijlocit aspecte ale activității Marii Adunări Naționale și a comisiilor sale permanente. Referindu-se la contactele pe care le-a avut, la vizitele făcute în unități economice, sociale și culturale în București și în țară, oaspetele le-a apreciat ca deosebit de fructuoase și a elogiat realizările deosebite obținute de poporul român, sub conducerea partidului său comunist, în făurirea vieții noi, socialiste. Președintele Milentie Popovici și-a exprimat, totodată, convingerea că vizita delegației parlamentare iugoslave în România va contribui la dezvoltarea în continuare a relațiilor prietenești dintre cele două țări și popoare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit conducătorului delegației iugoslave pentru aprecierile frumoase făcute la adresa poporului nostru și a realizărilor sale, a subliniat importanța legăturilor între forurile reprezentative ale României și Iugoslaviei în adîncirea prieteniei dintre cele două popoare. Înfățișînd aspecte din preocupările actuale ale partidului și statului nostru, președintele Consiliului de Stat s-a referit la amploarea muncii pe care o desfășoară întregul nostru popor în toate domeniile pentru desăvîrșirea construcției socialiste. A fost relevată, de asemenea, activitatea pe care o depun partidul și guvernul român în scopul întăririi legăturilor de prietenie cu toate țările socialiste, de colaborare cu toate popoarele, pentru instaurarea unei păci trainice în lume.

Întrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, tovărășească.

Ambasadorul R. P. Polone

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit, vineri 9 mai 1969, pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R. P. Polone la București, Jaromir Ocheduszko, la cererea acestuia.

Cu acest prilej a avut loc o convorbire care s-a desfășurat într-o atmosferă tovărășească.

Decalaj nejustificat în relația

ECONOMII — BENEFICII SUPLIMENTARE

Am adresat mai multor economiști care își desfășoară activitatea în unități industriale și în instituții de finanțare și creditare întrebarea: de ce economiile suplimentare la prețul de cost nu se regăsesc integral în beneficiile peste plan? Răspunsurile au fost diferite. Unii au susținut că ar fi vorba de o deficiență a planificării, în sensul că nu întotdeauna planul de beneficii este corelat cu cel al prețului de cost. Alții au invocat neajunsurile interne ale activității unor întreprinderi, care amputează o parte din volumul economiilor și o dizolvă în masa pierderilor. Practica confirmă aceste păreri și arată că, în ultimă instanță, decalajul existent în bilanțurile unor unități productive între economiile suplimentare și beneficiile peste plan este generat de diferența dintre stocurile de produse finite planificate și realizate, de existența unor cheltuieli neeconomicoase sau, pur și simplu, de faptul că, într-o măsură mai mare sau mai mică, economiile suplimentare nu există decît... pe hîrtie, adică sînt fictive.

Investigațiile întreprinse în anumite unități industriale din județele Maramureș și Satu Mare atestă, din păcate, considerațiile mai sus amintite. Pe primul trimestru al anului, uzina „Unio" din Satu Mare, bunăoară, a obținut economii suplimentare la prețul de cost de 3,3 milioane lei. Beneficiile

ancheta economică

peste plan au fost, însă, de 11 ori mai mici. La Fabrica de cărămizi din același oraș, fenomenul este și mai accentuat: dotația de la bugetul de stat cuvenită în trimestrul I a fost diminuată cu infima sumă de 2 000 lei, deși economiile suplimentare raportate se cifrau la 1,8 milioane lei. În fine, întreprinderea de mecanizare și transporturi forestiere din Baia Mare a realizat o economie peste plan la prețul de cost de un milion lei, în timp ce din dotația de stat a fost economisită o sumă de trei ori mai mică.

Cu alte cuvinte, un trimestru întreg se tot fac economii, iar la sfîrșitul lui se constată că beneficiul e neînsemnat. Ca să nu mai amintim că, uneori, întreprinderile rămîn cu un sold nefavorabil, cu o pierdere. Este, desigur, vorba de simptome cu acute repercusiuni economice, care nu mai pot fi tolerate. Și nu mai pot fi tolerate, întrucît în actuala etapă de modernizare și maturizare a economiei naționale — după cum s-a subliniat la Conferința Națională a P.C.R. — problema beneficiilor crescînde, a rentabilității tot mai înalte nu mai este o chestiune privată a unei întreprinderi sau alteia, ci o problemă fundamentală a întregii țări, pentru că de aceasta depinde sporirea acumulărilor, ritmul creșterii producției materiale, în interesul întregii societăți, al ridicării bunăstării poporului.

După cum spuneam, cauzele unei atari situații se cunosc. Competent, tov. **Adrian Hebe**, contabil șef al uzinei „Unio", ne-a relatat în acest sens: „Puteam realiza beneficii suplimentare mult mai consistente. În urma soldării influentelor pozitive sau negative ale activității economico-financiare, ar fi trebuit să obținem un beneficiu peste plan de 2,123 milioane lei. Practic, însă, nu s-a realizat decît 0,302 milioane lei.

— De ce tovarășe contabil șef?

— Întrucît stocul de produse finite și soldul facturilor emise și neîncasate au depășit cu mult prevederile. De aici, o influență nefavorabilă de peste 1,8 milioane lei asupra beneficiilor ce s-ar fi putut obține în mod firesc.

Căutînd să privim „în spatele" acestei justificări, imediat am descoperit mai multe piste, fiecare

Dan MATEESCU

(Continuare în pag. a III-a)

Imagini inedite răsar în calea Oltului...

reportaj de Petre PINTILIE

Acest „Mihai Viteazu al riurilor românești", cum numea cineva Oltul, curge în pătrimea sa inferioară, pînă la liniștirea zbuciumatelor sale ape în Dunăre, de-a lungul unui județ căruia îi împrumută numele. Județul își are stîlpul de susținere în Olt, iar temelia pe Dunăre.

Două reliefuri se desfășoară aici: dealul și șesul. Dealurile Drăgășanilor și Argeșului se pierd treptat („ca pulsul unui om pe care viața îl părăsește", scria Geo Bogza în „Cartea Oltului") spre șesurile Boianului și Caracalului, subunități ale Cîmpiei Române. La punctul lor de contact e așezată Slatina, reședința județului. Urmărind cursul Oltului spre miazăzi, de îndată ce treci de Drăgășani, locul dealurilor, viilor și livezilor este luat de cel al grădinilor și numele primei așezări pe care rîul o întîlnește în această zonă e... Grădinari.

Ținutul e străvechi, adăpostind urme din neolitic și din epoca bronzului (Slatina, Curtișoara, Gămeasa) ca și ale unor așezări geto-dace și romane (Sucidava, Obîrșia, Romula). În acest ținut se întîndea odinioară cnezatul lui Ioan, de care pomenește „Diploma cavalerilor Ioaniți". Un duh puternic de baladă mai plutește încă peste aceste locuri străjuite de umbra eroică a Vladimirescului, iar codrii Oltului mai păstrează încă amintirea sonoră a sunetului de corn și a fulgerului de flintă haiducească de pe vremea lui Iancu Jianu. Zona sud-vestică, a Romanaților — cu Caracalul ispravnicului Magheru, cu Celeiul Popii Șapcă — e leagănul Revoluției de la 1848 din Valahia. Slatina, punct de vamă internă a Țării Românești și veche capitală itinerantă a domnitorilor munteni, are o existență istorică documentară de șase secole, atestată — o dată cu a Brăilei — în privilegiul comercial din 20 ianuarie 1368 dat de Vladislav Vlaicu-Vodă.

În urmă cu vreo 70 de ani, într-una din cărțile sale de călătorii, Nicolae Iorga îl descria ca pe un oraș

(Continuare în pag. a V-a)

Propuneri constructive pentru progresul tratativelor în problema vietnameză

„O rază de speranță că se vor realiza progrese în direcția încetării războiului" — a transmis din Washington corespondentul agenției REUTER. **„Un pas semnificativ către o soluționare politică a problemei vietnameze"** — a scris în editorialul său de ieri „NEW YORK TIMES", subliniind totodată că s-a creat o **„bază pentru negocieri substanțiale și pentru un aranjament politic". „Impresia generală este că acum există premise ca conferința cvadripartită să intre într-o fază nouă"** — a relatat din Paris agenția FRANCE PRESSE.

Cele cîteva extrase citate, la care s-ar mai putea adăuga numeroase altele din diferite capitale, arată ecoul puternic pe care l-au trezit în rîndurile opiniei publice și în cercurile politice din diferite țări propunerile prezentate în cadrul ședinței de joi a conferinței cvadripartite de la Paris de șeful delegației Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud și care au fost sprijinite fără rezerve de delegația Republicii Democrate Vietnam. Aceste propuneri constituie un program complet și concret în vederea ajungerii, pe calea tratativelor, la încetarea războiului din Vietnam, la reglementarea justă și viabilă a problemei vietnameze.

După cum este știut, în cele 15 ședințe ale conferinței, care durează de aproape patru luni, convorbirile n-au depășit cu mult stadiul confruntării punctelor de vedere și, de fapt, au ajuns într-un impas. Meritul deosebit al propunerilor prezentate acum

Dumitru TINU

(Continuare în pag. a VIII-a)

În județul Brașov s-a terminat semănatul

Într-o telegramă adresată **Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU**, Comitetul județean de partid Brașov anunță că oamenii muncii de pe ogoarele județului au terminat în cursul zilei de 8 mai însămînțările de primăvară. În zilele următoare se vor termina de însămînțat și unele mici terenuri cu exces de umiditate, precum și plantarea legumelor. În telegramă se arată că lucrătorii din agricultura județului Brașov se ocupă, în continuare, de întreținerea culturilor, mai ales la cartofi și sfecla de zahăr, care au o mare pondere în agricultura județului.

SUGESTII PENTRU O DEZBATERE DE ACTUALITATE

Sfera de competențe a directorului comercial

Misiunea comerțului este aceea de a dirija și de a asigura o cît mai intensă circulație a mărfurilor pe „artera" producător-consumator, întreprinderile și organizațiile comerciale fiind singurele în măsură să ducă la o bună aprovizionare a populației și, în același timp, la o activitate economică rentabilă. Principalii „agenți" de circulație pe această veșnic aglomerată rută sînt directorii întreprinderilor comerciale. Avînd în vedere progresele înregistrate în diferitele sectoare ale deservirii ce revin comerțului, se poate afirma că în fruntea întreprinderilor și organizațiilor comerciale sau, mai precis, a marii lor majorități, se află cadre cu experiență, bine pregătite, dintre care unele mînuiesc anual fonduri de valori foarte mari.

În rîndurile de față ne-am propus să analizăm în ce măsură directorii întreprinderilor comerciale au competențele corespunzătoare răspunderii materiale acordate. Un bun punct de plecare al investigației noastre l-a constituit testul făcut de Direcția organizării din Ministerul Comerțului Interior, în rîndul unor directori de întreprinderi și organizații comerciale din țară. 150 dintre aceștia au completat un chestionar cu 18 întrebări, prin care li se cerea să-și exprime opinia cu privire la profilul directorului și organizarea activității comerciale, precum și unele propuneri, sugestii de perfecționare a acesteia. La întrebările: „Apreciați că actualele competențe acordate directorilor sînt suficiente? Ce competențe considerați că ar fi necesar să fie acordate în plus?" — răspunsurile pot fi sintetizate în cîteva idei principale: actualele competențe sînt reduse; ele se referă mai mult la urmărirea încadrării în limitele unor norme prestabilite, fiind cu totul insuficiente pentru desfășurarea unei activități atît de complexe. Cu alte cuvinte, marea majoritate a celor chestionați au opinat pentru lărgirea competenței directorilor, pentru crearea condițiilor propice de manifestare a inițiativei, în funcție de cerințe; ei au enumerat totodată domeniile în care chinga unor îngrădiri nefirești are efectele cele mai negative.

Într-adevăr, nu numai din lectura acestor chestionare, ci și din discuțiile pe care le-am avut cu mai mulți directori de întreprinderi comerciale au reieșit o serie de anomalii care le limitează mult posibilitățile de acțiune. De pildă, într-o problemă vitală cum este aceea a stabilirii planului anual de desfacere, a indicatorilor acestuia. Iată ce ne relata directorul unui magazin universal: „Împreună cu comitetul de direcție și pe baza unei analize amănunțite a situației de fapt, noi stabilim un plan pe care-l trimitem direcției generale din minister. De acolo se întoarce însă cu totul transformat. Desigur, în aprecierea propunerilor noastre pot interveni considerente pe care nu le discutăm. Ceea ce ne supără este faptul că se fac modificări fără a fi măcar întrebați". Cît privește defalcarea planului pe trimestre și luni, tot la organele ierarhic superioare se face. De aceea, foarte mulți directori au propus ca, odată stabilit planul anual, operația de împărțire pe trimestre și luni să treacă în competența lor. Trebuie admis faptul că fluxul și refluxul vînzării pot să difere de la o zonă la alta a țării și că această fluctuație este mai bine cunoscută de reprezentanții locali ai comerțului.

Se constată, de asemenea, că numărul indicatorilor de plan este prea

Rodica ȘERBAN

(Continuare în pag. a II-a)

Telegrame

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a trimis președintelui Statului Israel, Zalman Shazar, o telegramă în care se spune: „Cu prilejul celei de-a XXI-a aniversări a Zilei naționale a Statului Israel, în numele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, adresez Excelenței Voastre felicitări cordiale împreună cu cele mai bune urări poporului israelian".

În telegrama de răspuns adresată președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România de președintele Israelului, se spune: „Vă mulțumesc sincer pentru amabilul mesaj de felicitare al Excelenței Voastre, primit cu ocazia celei de-a XXI-a aniversări a Zilei naționale a Israelului. La rîndul meu, am plăcerea de a transmite urările mele cele mai bune pentru țara dumneavoastră și pentru poporul ei. Primiți, Excelență, expresia celei mai înalte considerațiuni".

Telegramă

COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Cu ocazia celei de-a 48-a aniversări a creării Partidului Comunist Român, vă transmitem în numele poporului revoluționar din Cuba și al Partidului său Comunist un călduros și frățesc salut.

Folosim acest prilej pentru a vă ura succese în înfăptuirea sarcinilor trasate pentru a duce înainte construcția socialismului și comunismului.

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST DIN CUBA

FAPTUL DIVERS

Felicitări!

Colectivul secției chirurgie de la spitalul nr. 1 Craiova, condusă de medicul primar Valeriu Arsenie, a trăit zilele acestea o satisfacție deosebită. Minerul Ladislau Balog din bazinul Motrului, care suferise arsuri pronunțate pe aproape 60 la sută din suprafața corpului, a părăsit spitalul cu diagnosticul „vindecat". Caz rar întîlnit în practica medicală, acest rezultat, obținut prin șapte grefe de piele liberă constituie o realizare deosebită obținută de spitalul craiovean.

„Test" de vigilență?

Relatăm un fapt incalificabil, de lipsă de vigilență la un organ de miliție în atribuțiile căruia intră, în primul rînd, vigilența pentru paza și ordinea publică. Pretextînd că este ofițer de miliție, Ion Moise din Timișoara își oferea serviciile pretutindeni. Contra „onorariu". De la un cetățean 1 000 lei, de la altul 5 000 — după pungă și împrejurări. Escrocherie în toată regula. Stîrnește însă uimire faptul că individul respectiv era bine cunoscut și de ofițeri de la inspectoratele de miliție ale județului și municipiului, unde intra cînd și cum poftea. Ceva mai mult, unii dintre acestia (locotenenții Ionel Toma și Romulus Giurgilă) îi împrumutau propria lor uniformă (!). Prins în flagrant delict, falsul ofițer va răspunde în fața legii. Cît privește atitudinea lucrătorilor de miliție, în cercul cărora s-a „învîrtit" infractorul, o putem considera, pe drept cuvînt, un „test" al capacității lor profesionale.

Ce va fi după concurs?

În dorința de a introduce în consum cît mai multe preparate cu specific local, Trustul alimentației publice din Ploiești organizează, în tot cursul lunii mai, un concurs de rețete culinare. Poate participa orice gospodină din raza municipiului și județului. Să sperăm că de la rețetă și pînă la apariția în farfuriile restaurantelor, a preparatelor culinare locale, nu va curge prea multă apă pe Prahova.

Urs alb în codrii Zăbrătăului

În apropiere de întorsura Buzăului, a fost văzut un urs carpatin alb. Acest exemplar rarisim este descris de pădurari ca avînd o statură mijlocie și o vîrstă de aproximativ 4—5 ani. Deosebindu-se de ceilalți urși nu numai prin culoarea sa, dar și prin faptul că duce o viață singuratică, fiind alungat de semenii săi, ursul este și surprinzător de fricos: fuge la orice zgomot, indiferent cine îl provoacă. Apariția, o dată la cîteva generații, a unui astfel de exemplar este cunoscută de specialiști sub denumirea de „albinism".

Pe... cioburi

Centrele I.R.V.A. din Capitală, cu deosebire cele de valorificare a sticlelor și borcanelor, au ajuns un fel de... centre de promisiuni și speranțe. Cînd au lăzi de depozitare și n-au bani, cînd au bani și n-au lăzi. Iar cînd le au pe amîndouă, lipsesc responsabilii. Stau mai pe acasă. Programul de lucru al acestor centre a ajuns la liberul plac. În general se constată că valorificarea ambalajelor de la populație merge cam pe... cioburi. De aceea ne și „ambalăm".

Domiciliu stabil

De un an de zile tinerele Viorica M. și Verginia F., (zisă și Angela) din Tîrnăveni își petreceau timpul în barurile de zi și de noapte și în localurile de lux din Capitală. Nu munceau nicăieri, nu aveau domiciliu stabil, dar erau îmbrăcate luxos, consumau băuturi și mîncăruri pe alese, posedau bijuterii etc. Trăiau pe picior mare. De unde atîția bani? Trăiau din... expediente. Azi o cunoștință, mîine alta și... ba cadouri, ba mese, mergea treaba! Acum s-au isprăvit toate. În schimb vor avea domiciliu stabil.

Rubrică redactată de
Ștefan ZIDĂRIȚĂ
Gheorghe DAVID
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

Imixtiuni birocratice în afirmarea unei profesii nobile

SORA MEDICALĂ

Dacă medicii formează un fel de „stat major" în lupta pentru apărarea sănătății, cadrele medii sanitare — asistente, surori de ocrotire, felceri, oficianți, moașe, laboranți, tehnicieni etc. — sînt de fapt „marele front" al apărătorilor sănătății.

De prisos să mai spunem că profesia de soră medicală înseamnă abnegație, dăruire, omenie; dacă ar fi să înșirăm aici nume de surori care se disting prin calitățile lor umane și profesionale, spațiul acestui articol s-ar dovedi insuficient. Dar, deși ideea de ocrotire a unui bolnav presupune atribute deosebite, în „tratarea" acestei profesii sînt multiple inconsecvențe. Să analizăm cîteva. O primă problemă legată mai mult de mecanismul actualei organizări a rețelei medico-sanitare, decît de aspecte strict individuale este aceea a **repartizării și utilizării judicioase a cadrelor medicale medii**: la ora actuală, conform datelor Ministerului Sănătății, **unitățile noastre medicale dispun de circa 90 000 cadre medii sanitare**, ceea ce înseamnă pe țară o medie de 235 locuitori la un cadru mediu sanitar; este o situație favorabilă, comparabilă doar cu cea din cîteva țări cu vechi tradiții medicale. În fiecare an, acestor cadre li se adaugă circa 7 000 absolvenți ai școlilor sanitare. Totuși, sînt multe județe care acuză, în momentul de față, o anume penurie de cadre medii sanitare, penurie care variază între 30 și 70 la sută (Tulcea, Ialomița, Vaslui, Botoșani, Bistrița-Năsăud, Dolj, Timiș și altele). În județul Ialomița, de pildă, un cadru mediu sanitar revine unui număr de 557 locuitori, în timp ce în orașul București vom găsi un asemenea cadru la 101 cetățeni.

Situația amintită s-a evidențiat cu mai multă pregnanță după noua împărțire teritorial-administrativă a țării. Astfel, în 1968, direcțiile sanitare ale fostelor regiuni au reținut în cuprinsul noului județ o serie de cadre medii sanitare, abătîndu-se chiar de la normativele în vigoare. În acest mod, au fost văduvite cu bună știință un mare număr de unități medico-sanitare din noile județe, care în prezent duc lipsă de surori și asistente medicale.

Medicii cu care am stat de vorbă pe această temă (dr. **Gheorghe Staicu**, dr. **I. Postolache** — Slatina, dr. **Mircea Bena** — Craiova, dr. **Ioan-Iosif Radoslav**, dr. **Ion Lighezan** — Timișoara, dr. **Al. Vasile Bradu**, dr. **Traian Căpușan**, dr. **Victor Barna** — Cluj, dr. **Eugenia Hotnog** — București) au apreciat că, în ansamblu, numericește, avem un personal medical auxiliar suficient, raportat la nevoile întregii țări, dar ca și în cazul cadrelor medicale cu pregătire superioară, există o inechitabilă concentrare a acestora în anumite zone (centre universitare, localități mai mari) și chiar o repartizare „intimă" plăfoare în cuprinsul aceluiași județ. Mulți organizatori de sănătate afirmă că nu au suficiente cadre medii sanitare, dar dacă ar proceda doar la o simplă consultare a schemelor de personal din unitățile medico-sanitare, ar găsi rezerve neașteptate. În unele spitale, dar mai ales în circumscripții, o bună parte din asistentele medicale s-au îndepărtat de practica medicală, dedicîndu-se în exclusivitate unor lucrări de birou, de înregistrări statistice de tot felul. Exemplu: clinicile medicale nr. 1 și 2 din Cluj, dispensarele unor întreprinderi ca „Înfrățirea"-Oradea, „Clujana"-Cluj, spitalele de adulți din Focșani, Buzău, Tg. Jiu etc. Asemenea practici au consecințe directe asupra perfecționării profesionale a acestor cadre, ducînd la descalificarea unora dintre ele. Surorile care îndeplinesc munci de coordonare în spitale (surorile-șefe) în loc să se ocupe efectiv de probleme de asistență la patul bolnavului, prestează deseori munci inferioare pregătirii lor (la bucătăria instituției, la depozitele de alimente, medicamente, echipament etc.). Aceasta se întîmplă în spitalele unde postul de soră gospodină nu este acoperit, pregătirea unor astfel de cadre fiind prevăzută în perspectivă.

O degrevare a acestor cadre de o serie de „corvezi" de natură birocratică ar spori eficiența muncii lor: o asemenea asertiune a fost formulată de mulți dintre interlocutorii noștri. Dr. **Gheorghe Staicu**, directorul Direcției sanitare județene Olt, a ținut să ne spună că devalorizarea acestei profesii este oarecum oficializată chiar de actualele indicatoare tehnice și metodologice, emise de către direcțiile sanitare, la recomandarea expresă a ministerului, care prevăd asemenea obligații scriptologice... Firesc ar fi, ne-au relatat alți vorbitori, ca de ținerea la zi a evidențelor statistice, de întocmirea rapoartelor periodice, a fișierului circumscripției sau a centralizatorului activității de asistență medicală al unității să se ocupe un funcționar sanitar pregătit special în acest scop. Supraîncărcarea asistentelor și surorilor cu munci de evidență statistică sau cu alte treburi gospodărești este, de cele mai multe ori, opera conducătorilor de unități, a șefilor de clinici, de secții, a medicilor. **O strictă precizare a atribuțiilor asistentelor și surorilor medicale atît în ce privește obligațiile de îngrijire nemijlocită a bolnavilor**, cît **și cele de evidență, ar avea ca efect depistarea unor importante rezerve de cadre, care ar putea suplini în multe cazuri actuala penurie.**

Pe de altă parte, penuria de cadre medii sanitare se mai datorează și unei **distribuiri neraționale a acestor forțe**; în anumite județe, moașele, de exemplu, au fost dirijate cu precădere în unitățile ambulatorii, și mai puțin în casele de nașteri rurale, cere au mare nevoie de ele, așa cum s-a întîmplat în județele Dolj, Tulcea, Timiș. Firește, pe plan local, se pot aduce importante corective în vederea unei valorificări optime a fondului de cadre medii sanitare; în calea acestei operații se ridică însă obstacole de ordin subiectiv: un fel de lege nescrisă favorizează, în spitale mai ales, un adevărat du-te-vino de cadre medii sanitare. Sînt asistente și surori medicale care în decurs de un an de zile trec prin cîteva unități; transferul dintr-o unitate în alta nu este o problemă... Dacă transferul este refuzat, se recurge la... demisie. Curînd, demisionatele sînt cuprinse în schema altei unități spitalicești din oraș. Soluții care să stopeze această „transhumanță" a surorilor și asistentelor medicale **s-ar putea găsi la nivelul direcțiilor sanitare, primele organe chemate să facă ordine în acest sector.**

Dacă aceste aspecte au un caracter adesea local, subiectiv, am întîlnit și altele de natură obiectivă: **nu există, de pildă, un echilibru perfect între nevoile asistenței și numărul surorilor și asistentelor pe specialități medicale, ca urmare a dinamicii stării de morbiditate.** În multe unități rurale lipsesc, de pildă, asistentele și surorile de ocrotire. Acestea, după cum se știe, urmăresc și supraveghează gravidele, fac vizite la domiciliul copiilor sănătoși (de toate vîrstele), au în grijă pe cei bolnavi, vizitează grădinițele de copii, fac educație sanitară etc., efectuînd o muncă dintre cele mai utile în rîndul unor mari colectivități. De asemenea și numărul asistentelor (surorilor) de pediatrie, al asistentelor de obstetrică-ginecologie, al moașelor din casele de naștere sînt cu mult sub necesar. Cauza acestor insuficiențe trebuie căutată în **defectuoasa corelare a planurilor de învățămînt mediu sanitar**; în decurs de 2—3 ani — ni s-au dat asigurări la Ministerul Sănătății — școlile sanitare vor putea satisface penuria de cadre medii din aceste sectoare.

Consecințele acestor fluctuații și ale procesului de funcționarizare forțată a acestui util corp auxiliar al medicinei se reflectă nu numai în absența la patul bolnavului, ci în primul rînd pe plan profesional. Descalificarea este moneda cu care aceste prețioase cadre plătesc îndepărtarea lor de profesie. Există într-adevăr (organizate la nivel de județ) cursuri de perfecționare și reîmprospătare a cunoștințelor, destinate cadrelor medii sanitare. De obicei, însă, procesul de reîmprospătare a cunoștințelor se face prin transmiterea unei tematici, pe care asistenta sau sora o studiază și se prezintă apoi la un colocviu teoretic. Cum temele variază prea puțin de la un an la altul, interesul celor în cauză este minim. Pe lîngă aceste forme, mai sînt și cursurile de specializare de 3—4 săptămîni și de două luni de pe lîngă centrele metodologice. Aceste centre optează prea puțin pentru ultima formă — de altfel cea mai eficientă — ținînd cont de practica ce se face la patul bolnavului; în acest an, pînă la ora actuală, asemenea cursuri au fost anunțate doar de județele Iași, Brașov, Sibiu, Arad, Bihor, Mureș și Constanța. Tocmai acele județe care n-au suficiente cadre medii specializate **s-au gîndit mai puțin la o asemenea formă de perfecționare. Am reținut ideea formulată de dr. Eugenia Hotnog**, din serviciul cadre medii sanitare al Ministerului Sănătății, **ca anumite județe, în care se impun recalificări urgente de cadre medii, să organizeze perfecționarea lor în cadrul unor spitale—foruri metodologice — prin rotație**, pe o durată de 1—2 săptămîni, mai ales în specialitățile reanimare-anestezie, psihiatrie, pediatrie etc. În cazul trecerii unui cadru în altă specialitate, majoritatea interlocutorilor noștri au fost de părere să se admită posibilitatea recalificării la locul de muncă și apoi trimiterea la specializare. Cu acest prilej, am reținut și ideea de **a se studia crearea unui centru de perfecționare și specializare pentru cadrele medii — în Capitală sau în alt oraș universitar.** Tot în acest context am reținut și propunerea formulată de **Lucreția Ciocotici**, președinta Societății de cadre medii, ca surorile din creșe sau case ale copilului să beneficieze de o pregătire polivalentă pentru a putea face față nu numai cerințelor pedagogice, ci și nevoilor sanitare ale acestor instituții. Și în nici un caz nu mai trebuie neglijată în continuare recrutarea pe plan local a unor cadre tinere, doritoare să devină surori, și posibilitatea de a le califica în marile unități spitalicești, potrivit necesităților acestora.

Carențele semnalate mai sus nu sînt firești, iremediabile. Ele pot fi rezolvate la nivelul direcțiilor sanitare județene și al Ministerului Sănătății, pentru a se asigura — așa cum prevăd și Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea asistenței medicale — satisfacerea cerințelor de cadre medii și auxiliare sanitare corespunzător necesităților actuale și de viitor ale ocrotirii sănătății.

George CUIBUȘ

UTIL ȘI EFICIENT PENTRU ÎMPROSPĂTAREA AERULUI

Pentru asigurarea și menținerea igienei aerului din locuințe, birouri, restaurante etc., există un mijloc practic: ventilatorul de masă.

„Electromotor"-Timișoara livrează unităților comerciale de desfacere două tipuri de ventilatoare de masă: V. M.-3 și V. M.-4. Primul este prevăzut cu grătar de protecție la elice și funcționează în două turații. Este elegant și ușor de manevrat, reglabil pentru diferite unghiuri pe verticală. Un suport special permite instalarea lui și pe perete. Ventilatorul de masă tip 4 este o construcție simplă și estetică, pe un suport din sîrmă cromată.

Vopsite în culori pastel, aceste două tipuri de ventilatoare sînt echipate cu electromotoare de calitate superioară, cu axul pe lagăre autolubrifiante, care asigură o funcționare ireproșabilă la tensiunea nominală de 120 sau 220 V.

Pînă la 31 mai

Prin Oficiul Național de Turism

TARIFE REDUSE ÎN STAȚIUNI

Prin agențiile și filialele O.N.T. din întreaga țară se pot obține locuri pentru odihnă și tratament cu tarif redus în stațiuni balneo-climaterice.

Cine dorește să-și petreacă zilele de concediu la **Sinaia, Borsec, Bușteni, Predeal, Sovata, Tușnad și Lacul Roșu are**, acum, în sezonul de primăvară, condiții avantajoase. Pînă la 31 mai tarifele sînt reduse. Totodată, se acordă reduceri de 50 la sută la transportul pe calea ferată și cu mijloacele de transport auto. Copiilor pînă la 7 ani li se asigură cazare gratuită și reducere de 50 la sută la plata mesei.

Locuri pentru odihnă și tratament

Cine dorește să-și petreacă zilele de concediu la Mamaia, Eforie, Mangalia sau Costinești are în perioada 15 mai—7 iunie a. c. condiții avantajoase. O pensiune completă la hotel costă 30 lei, iar în căsuțe 29 lei pe zi. Pentru cei ce sînt interesați să-și asigure doar cazarea, menționăm că tariful zilnic este de 11 lei la hotel și 7,50 lei în căsuțe.

Biletele pentru locuri la odihnă în aceste stațiuni sînt puse în vînzare la agențiile și filialele O.N.T. din întreaga țară. Posesorii unor asemenea bilete vor beneficia și de o reducere de 50 la sută la transportul pe căile ferate și cu mijloacele de transport auto.

La cererea publicului vor fi organizate excursii de minimum patru zile pe litoralul românesc, din care o zi pe litoralul bulgăresc — Varna, Nisipurile de aur, Balcic.

★

La agențiile și filialele Oficiului Național de Turism din întreaga țară au fost puse în vînzare și bilete pentru perioada iunie—septembrie în stațiunile balneo-climaterice Balvanios, Malnaș, Vîlcele. Stațiunea Balvanios, situată la 20 km de Tîrgul Secuiesc, la 300 metri altitudine, se recomandă celor suferinzi de afecțiuni ale aparatului locomotor, sistemului nervos periferic, aparatului cardio-vascular, precum și celor cu afecțiuni reumatice. Stațiunea dispune de instalații de băi calde cu apă minerală, strand, deservire medicală. Pentru cei suferinzi de afecțiuni ale tubului digestiv, de boli de nutriție sau de afecțiuni cardio-vasculare se asigură condiții optime de tratament cu dietă corespunzătoare în stațiunea Malnaș, situată în vecinătatea localității Sf. Gheorghe, la 505 metri altitudine. Stațiunea Vîlcele este indicată pentru anemici, precum și în tratamentul unor afecțiuni ale tubului digestiv și căilor biliare, ale sistemului nervos periferic. Aici se pot face și băi calde cu apă minerală.

Pentru aceste stațiuni se acordă, de asemenea, o reducere de 50 la sută la transportul căilor ferate, iar copiilor pînă la 7 ani li se asigură cazarea gratuită și o reducere de 50 la sută la plata mesei.

O frumoasă pildă de cinste, curaj și eroism

O filă de istorie, o frîntură de viață, o frumoasă pildă de cinste, curaj și eroism, un nume drag rămas în memorie, înseamnă pentru noi Olga Bancic. A văzut pentru prima dată soarele într-o casă săracă, a unor mici funcționari, într-o zi de mai a anului 1912. Lipsurile și mizeria i-au fost tovarăși încă din primii ani, astfel încît, după cele patru clase primare a fost nevoită să înceapă a lucra la patron pentru a-și asigura existența.

Călirea în vederea cauzei eliberării celor ce muncesc, căreia avea să-i închine toată viața, începe de la 15 ani, o dată cu primirea ei în rîndul Uniunii Tineretului Comunist din România. Aici începe să cunoască cuvîntul Partidului Comunist Român și țelul luptei acestuia. Pentru activitatea ei de utecistă, e curînd arestată. Tortura și chinurile închisorii n-o înfrîng, ci o îndîrjesc în luptă.

Era perioada cînd urmările crizei economice mondiale începuseră să se facă tot mai puternic simțite și în România, cînd partidul comunist desfășura o intensă muncă politică în rîndul maselor muncitoare, organizînd lupta lor împotriva ofensivei capitalului și monopolurilor străine. Tînăra muncitoare ia parte cu curaj la acțiunile revendicative și la alte acțiuni de luptă organizate de partid. Primirea ei în partid în anul 1932 certifică aprecierea dată însușirilor ei, ca luptătoare revoluționară. **„Partidul și poporul meu sînt tot ce am mai scump. Voi lupta în orice condiții"** — s-a angajat ea în fața partidului. Și așa a fost. Olga n-a precupețit nimic pentru a răspunde sarcinilor încredințate. Activitatea de tipărire și răspîndire ilegală a materialului de partid îi atrage din nou arestarea în 1935, fiind condamnată la doi ani închisoare. Temnița a fost pentru ea o nouă școală de educare. Continuă activitatea ilegală și în închisoarea de la Mislea, motiv pentru care este supusă unor noi torturi și purtată din închisoare în închisoare — Deva, Dumbrăveni etc.

După expirarea condamnării, Olga, urmărită pas cu pas de Siguranță, hotărăște să plece în Franța. Devotamentul pentru cauza eliberării celor ce muncesc o determină ca și aici, departe de țară, de poporul român pe care îl iubea atît de mult, să reintre în iureșul luptei revoluționare. Participă la campania de sprijinire a luptei poporului spaniol împotriva fascismului. În condițiile celui de al doilea război mondial, cînd și asupra Franței s-a abătut urgia cotropirii fasciste, intră în rîndurile partizanilor francezi. Transporta arme, muniții, culegea informații asupra detașamentelor inamice, participa la acțiuni de atac și sabotaje care le provocau naziștilor pierderi grele. Dar Gestapoul e pe urmele lor. La 16 noiembrie 1943 sînt arestați 24 de partizani, printre care și Olga Bancic. Schingiuită și torturată timp de 4 luni, a rezistat eroic. Nimic n-au putut să afle călăii de la ea. Întregul grup a fost condamnat la moarte prin decapitare. În vederea execuției au fost transportați la Stuttgart.

25 de ani de la asasinarea luptătoarei antifasciste Olga Bancic

Ajunul morții o găsește pe Olga Bancic dîrză, curajoasă... Ochii ei mari și negri nu mai erau însă senini ca altădată. Erau înlăcrimați. Nu lacrimi prin care își deplîngea soarta, chinurile suferite, sfîrșitul, ci lacrimi pentru că nu putea lupta pînă la victoria deplină, lacrimi pentru ființa pe care o lăsa singură și căreia îi adresează ultima ei scrisoare: **„Mor cu conștiința împăcată și credința că vei avea tu viitor mai fericit și mai tihnit decît mama ta. Fii mîndră de mama ta, micuță scumpă!"** În zorii zilei de 10 mai 1944, dîrză, a urcat treptele eșafodului.

Numele ei, ca și al altor eroi ai clasei muncitoare, va rămîne înscris pentru totdeauna în conștiința poporului nostru, ca un simbol al devotamentului și abnegației mergînd pînă la jertfirea de sine, pentru triumful cauzei libertății popoarelor, a fericirii celor ce muncesc.

Dumitru MANOLE

PREMII LA LOTO ÎN APARTAMENTE

La 20 mai a. c. va avea loc prima tragere excepțională la Loto cu premii constînd în apartamente cu trei camere (confort gradul I) și diferența pînă la 125 000 lei în numerar — și apartamente cu două camere (confort gradul I) cu diferența pînă la 100 000 lei în numerar. De menționat că numărul lor este nelimitat, în funcție de numărul cîștigătorilor.

În afară de premiile în apartamente se vor mai atribui numeroase premii în numerar de cîte 20 000 lei, 10 000 lei etc.

Apartamentele obținute ca premii vor fi acordate în localitățile unde domiciliază sau lucrează cîștigătorii, la alegerea acestora. În cazul în care un cîștigător obține un apartament la tragerea excepțională Loto și domiciliază sau lucrează într-o localitate în care nu se construiesc locuințe proprietate personală, el va primi contravaloarea premiului obținut — 125 000 lei pentru apartamentul cu trei camere și 100 000 lei pentru apartamentul cu două camere. Aceleași sume le vor primi și cîștigătorii care mai au încă o locuință proprietate personală sau renunță la apartamentul cîștigat. Participantul care cîștigă mai multe apartamente la o tragere va primi un singur apartament, pentru celelalte urmînd să primească premiul în numerar.

Potrivit prevederilor, Consiliul popular al municipiului București și consiliile populare județene vor pune apartamentele la dispoziția cîștigătorilor în timpul cel mai scurt posibil, dar nu mai tîrziu de 12 luni de la data tragerii respective.

Biletele de participare, ca și amănunte asupra tragerii pot fi obținute de la agențiile Loto-Pronosport.

Sfera de competențe a directorului comercial

(Urmare din pag. I)

mare; unii dintre ei, fiind necunoscuți — ca, de pildă, cota de rabat, nivelul cheltuielilor de circulație — ar putea lipsi. Specialiștii din M.C.I. au găsit întemeiat acest deziderat. Ei erau de părere că trei indicatori — desfacerea, beneficiile și fondul de salarii — ar fi suficienți pentru urmărirea îndeplinirii planului. Ideea fiind susținută și de specialiști de la Banca Națională, socotim că este de datoria Ministerului Comerțului Interior și a Ministerului Finanțelor, să ia în dezbatere acest aspect, stabilind măsurile ce se impun.

Aprovizionarea magazinelor din raza de activitate a fiecărei întreprinderi comerciale este obligația de căpetenie a directorului ei. Din experiența sa și a colaboratorilor săi se cunosc, într-o anumită măsură, gusturile clientelei și, în același timp, fabricile furnizoare care produc mărfurile corespunzătoare acestor gusturi. Dar directorul întreprinderii nu are dreptul să-și aleagă furnizorii, ci primește repartiții foarte precise: cît și de la ce fabrici să contracteze. „Din această cauză, ne spunea tovarășul Marin Scarlete, director al I.C.S. „Romarta", există fabrici care trăiesc numai din repartiții. Știind că produsele lor vor fi oricum cumpărate, nu-și dau osteneala să le ajungă din urmă pe cele cu faimă, nu este stimulată emulația între furnizori. Cooperativele meșteșugărești, cu care noi avem relații bune, nu primesc repartiții de la UCECOM. Ele sînt obligate să-și cîștige beneficiarii, trudindu-se să realizeze produse competitive, moderne. Unele izbutesc să se impună, altele nu. Dacă acest principiu s-ar aplica și în relațiile noastre cu industria, multe fabrici și-ar pune mult mai serios problema împrospătării sortimentului. De pe urma acestui fapt, cumpărătorii ar avea mult de cîștigat". Impunerea furnizorilor aduce uneori prejudicii comerțului. Unele mărfuri necerute, dar impuse prin repartiție, ajung să stocheze și, în mod paradoxal, aceeași direcție generală care a repartizat lotul respectiv de produse trage la răspundere întreprinderea comercială pentru stocul adunat. „Contactul direct, nemijlocit cu întreprinderile producătoare este singurul mijloc de a evita asemenea situații, era de părere tovarășul Artin Asadurian, director coordonator la I.C.S. „Victoria". S-ar elimina transporturile încrucișate și degradarea unor mărfuri în cursul prea numeroaselor manipulări".

Prosperitatea oricărui magazin, realizarea sarcinilor privind buna aprovizionare a populației sînt condiționate firesc de permanenta reîmprospătare a conținutului rafturilor sale, de eliminarea, pe calea cunoscută a soldărilor, a reducerilor de prețuri, a articolelor depășite, dezasortate. Dar această operație comercială de reînnoire a fondului de marfă, care ar trebui organizată în mod curent, nu se poate face decît cu acordul unei comisii județene sau chiar al ministerului. Din cauza dificultăților ce trebuie trecute, uneori doar pentru cîteva perechi de pantofi sau pentru o mînă de tricotaje uitate prin rafturi se renunță la demersuri, iar vechiturile rămîn să zacă prin colțuri. De aceea, propunerea tovarășului Zaharia Boholț, director coordonator la I.C.S.T.I. — Brașov, și a altor conducători de întreprinderi comerciale, ca un anumit procent de mărfuri să poată intra în soldare potrivit aprecierii comitetului de direcție, ni s-a părut interesantă și o supunem atenției forurilor de resort.

O excesivă centralizare se manifestă și în privința gospodăririi fondurilor destinate lucrărilor curente de înzestrare a unităților cu mobilier și utilaj, de amenajări, transformări, dezvoltări etc. Dacă, de pildă, la „Romarta" se consideră necesare încă 5 rafturi și 3 scaune, deși bani pentru achiziționarea lor există, operația e foarte incîlcită. Trebuie întocmită o listă, care se trimite Direcției generale a marilor magazine din M.C.I.; de acolo, ea este expediată Direcției de investiții din același minister, care, la rîndul ei, o înaintează Băncii Naționale. Abia după ce lista a parcurs acest circuit obligatoriu și a acumulat avizele respective (absolut formale, întrucît nu s-a modificat niciodată nimic), „Romarta" este luată în serios de Bancă. Și dacă, între timp, directorul consideră că are nevoie de 4 scaune în loc de 3, lucrurile trebuie luate de la capăt. Nu este de mirare că unii directori, de teama atîtor formalități, renunță la achiziționarea unor obiecte strict necesare. Apare nefiresc ca întreprinderi comerciale, care răspund de desfacerea unor mărfuri de sute de milioane de lei, să nu aibă competența de a cheltui, pe propria răspundere, sume infime, destinate, în fond, îmbunătățirii condițiilor de desfacere.

În buna organizare a activității comerciale, un rol însemnat îl joacă repartizarea judicioasă a lucrătorilor în funcție de necesități. Conducătorul de întreprindere are unele drepturi în această privință. Dar, orice schimbare trebuie să se încadreze în interiorul schemei existente. De pildă, cei de la I.C.S.T.I.-Brașov afirmă că în prezent ar avea nevoie de un număr sporit de voiajori comerciali pentru stațiunile balneo-climaterice pe care le deservesc. În general, cu un număr neschimbat de lucrători, este, adesea, imposibil să faci față unei afluențe variabile de cumpărători. În această ordine de idei, ni s-a părut utilă sugestia de a se permite conducerilor de întreprinderi comerciale să-și stabilească statele de funcțiuni după necesități, fără a depăși fondul de salarii existent și numărul mediu scriptic. Pe aceeași linie se înscrie și propunerea ca salarizarea lucrătorilor operativi, pe funcții, să se facă de către conducere, pornind de la un salariu minim stabilit de minister, evident cu obligația încadrării în fondul total de salarii. Toate acestea ar crea conducătorului de întreprindere posibilitatea retribuției după aportul efectiv al fiecărui lucrător și ar da o oarecare elasticitate schemei personalului, prea rigidă în momentul de față în raport cu cerințele deservirii.

Dezideratele înfățișate mai sus reflectă interesul sporit al directorilor întreprinderilor și organizațiilor comerciale pentru punerea bazelor unei activități creatoare, întemeiată pe studiul științific al condițiilor locale, dorința justificată de a-și manifesta mai vădit personalitatea în însăși concepția organizării rețelei comerciale de care răspund. Deoarece investigația noastră a coincis cu testul de care aminteam, ne-am gîndit că ar fi interesantă și părerea ministerului cu privire la acordarea de competențe lărgite conducerii întreprinderilor și organizațiilor comerciale. În acest scop, ne-am adresat tovarășului Gh. Teodorașcu, directorul direcției organizării din M.C.I. „O discuție despre competențe, ne-a spus dînsul, trebuie să pornească de la existența comitetelor de direcție, cărora li se pot încredința problemele de fond, dezbaterea lor și stabilirea măsurilor în consecință. Este un argument în plus pentru ca directorul să fie învestit cu mai multe drepturi, potrivit răspunderii pe care o poartă. Actele normative elaborate în ultima vreme, indicațiile transmise pe linia M.C.I. tind spre aceasta. (Aș afirma însă că sînt unii directori care se tem să le aplice, care preferă „plăpumi" de acoperire; numărul acestora este însă foarte restrîns). Din păcate însă, mai sînt în vigoare o serie de acte normative învechite, care anihilează parțial aceste drepturi."

Ni s-a prezentat o listă de vreo 36 de asemenea acte, a căror modificare urgentă se impune cu necesitate. Ele se referă la laturi importante ale activității comerciale, cum ar fi stabilirea procentului de perisabilități, aprobarea documentației pentru reparațiile capitale, precum și pentru cele realizate din creditele de mică mecanizare, transformarea sau comasarea unor unități și multe altele, care, nu încape discuție, pot fi trecute cu succes în competența conducerilor de întreprinderi și organizații comerciale și care constituie în momentul de față obiectul unor aprobări greoaie din partea forurilor tutelare pe plan local sau central, în dauna unui reflex prompt la solicitările publicului consumator. Este nevoie de crearea cadrului legal pentru transformarea acestor directori din funcționari, din executanți docili ai unor instrucțiuni în vigoare, în adevărați comercianți.

pagina economică

EFICIENȚA „ÎNGHEȚATĂ“ ÎN SERTARE

ÎNSEMNĂRI DESPRE INCONSECVENȚA UNOR ÎNTREPRINDERI ÎN APLICAREA STUDIILOR DE ORGANIZARE ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI ȘI A MUNCII

În actuala etapă de dezvoltare și maturizare a economiei naționale, orice investiție de inteligență sau de fonduri materiale și bănești trebuie să genereze o eficiență economică superioară. Aceasta este una din trăsăturile definitorii ale „strategiei“ de producție a fiecărei întreprinderi industriale. Iar elementul tactic de bază al acestei strategii — cum îl relevă literatura economică — este organizarea științifică a producției și a muncii. Desfășurată în mod organizat, de cîțiva ani, în toate întreprinderile noastre industriale, această acțiune — inițiată de conducerea partidului — a determinat anul trecut importante sporuri de producție, obținute cu precădere prin creșterea productivității muncii, precum și un volum însemnat de economii și beneficii. Rezultate concludente, în acest sens, s-au obținut și în primele 4 luni din acest an. La baza acestor realizări se află, după cum se știe, fructificarea studiilor elaborate, care înmănunchează gîndirea tehnică și economică a specialiștilor din întreprinderi și ministere.

La ora actuală, în cele mai multe întreprinderi, numeroase alte studii își așteaptă materializarea în practică. Ca atare, nu ne-am mai oprit la realizări, la ceea ce s-a obținut..., ci am căutat să vedem cum se aplică studiile de organizare științifică a producției și a muncii prevăzute pentru acest an. O primă investigație am făcut-o la uzina „Semănătoarea“ din București. După cum ni s-a spus, aplicarea unor studii de organizare superioară a producției și a muncii s-a soldat cu rezultate productive și financiare sporite în aproape fiecare secție a uzinei. Totuși, cum se exprima cineva, aici nu sînt puse în funcțiune toate „motoarele“ creșterii producției și productivității muncii. Numeric, studiile sînt demne de remarcat. Pentru acest an, de pildă, s-a prevăzut finalizarea a 37 studii, cu o eficiență antecalculată de circa 3 milioane lei. După 4 luni, însă, doar două studii se aflau în faza de proiectare. Ritmul aplicării lor este lent. Se va repeta oare situația din anul trecut, cînd s-au întocmit 66 de studii și s-au finalizat doar 27 ?

— Nu dispunem de capacitatea de proiectare și execuție necesară, ne spunea ing. **Emil Dobrovolschi,** șeful serviciului de organizare a producției.

Și consecința ? Importante studii privind mecanizarea transportului intern și organizarea secției a doua de prelucrări mecanice, a depozitului de materiale pentru laminate și a operațiilor de debitare stau prin sertare. De neînțeles este această reținere nejustificată în valorificarea unor studii, dacă ținem seama că uzina are nevoie de eficiență, de economii și beneficii ca de aer. Spunem aceasta, deoarece în primul trimestru planul la beneficii a fost realizat doar în proporție de 94,3 la sută. Nu poate fi respinsă ideea că se resimte lipsa capacității de proiectare și execuție necesare serviciului de organizare științifică a producției și a muncii. Tot atît de adevărat este, însă, că gradul de ocupare a cadrelor de specialiști din uzină nu este cel mai ridicat. Așadar, însuși modul de folosire a forțelor tehnice din această uzină mai poate fi îmbunătățit. Este, în ultimă instanță, tot o problemă de organizare, care depinde numai de conducerea întreprinderii și, care, credem că își va găsi neîntîrziat rezolvarea corespunzătoare. Nu este de conceput ca, dintr-un motiv sau altul, să se tergiverseze materializarea la „cote“ de eficiență tot mai înalte a studiilor întreprinse în cadrul acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii. Aceste studii, prin efectele ce le declanșează, contribuie la realizarea și depășirea planului, la obținerea unor rezultate productive și financiare superioare. Iată de ce specialiștii de la „Semănătoarea“ trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru fructificarea operativă, fără „pauze“, a studiilor novatoare elaborate chiar de ei.

Nu o dată s-a relevat că între acțiunea de organizare superioară a producției și a muncii și îndeplinirea planului există și o altă corelație. Activitatea de realizare a planului, prin problemele ce le ridică, oferă specialiștilor care se ocupă de organizarea științifică din întreprinderi un teren propice cercetării și analizelor tehnico-economice. La întreprinderea de prefabricate din beton Călărași nu s-a înțeles bine acest lucru. Anul trecut și în primele patru luni din acest an, această unitate a Ministerului Industriei Construcțiilor nu și-a realizat integral sarcinile de plan. Ca urmare, nimeni nu a mai avut timp să se ocupe de... organizare. Greșită concepție ! Munca în „asalt“ stăruie, neritmicitatea producției a devenit aproape cronică și, totuși, aici nu se întreprinde mai nimic în domeniul organizării științifice a producției și a muncii. Or, tocmai această acțiune este unul dintre cele mai puternice antidoturi pentru ieșirea din impas. Anul trecut, de pildă, au rămas în sertare, neluate în seamă, toate studiile întreprinse. E drept, eficiența lor antecalculată — de circa 450 000 lei — nu prezenta prea mare atracție. Aceasta nu justifică, însă, renunțarea premeditată la unele măsuri care vizau probleme vitale ale producției.

Ce părere au factorii de răspundere din întreprindere despre situația care s-a creat ? Tov. **Vasile Avasiloaie,** șeful serviciului de organizare a producției și a muncii, ne relata că nu s-a renunțat la studiile elaborate și că acestea vor fi finalizate, alături de altele la fel de importante, în anul în curs, cînd întreprinderea va mai ieși din „apăsarea“ nerealizării planului. Acum, toate forțele sînt îndreptate spre recuperarea restanțelor. Și, în timp ce conducerea întreprinderii se vaită că au copleșit-o neajunsurile, pierderile cresc. În trimestrul I, numai cheltuielile neeconomicoase au însumat 741 000 lei. Deficiențele persistă, iar studiile care s-au elaborat continuă să zacă mai departe în sertare. Probabil, conducerea întreprinderii așteaptă să se redreseze activitatea economică, și abia apoi să treacă la aplicarea lor. Este, desigur, un non sens.

Nu întîmplător, lucrurile au intrat pe acest făgaș greșit la întreprinderea amintită. Aici, serviciul de organizare a producției și a muncii este compus dintr-un economist și doi tehnicieni aduși de curînd în fabrică, care au muncit pînă acum în cu totul alt domeniu decît al prefabricatelor. Ce activitate de concepție pot desfășura ei ? În repetate rînduri s-a subliniat că din compartimentul de organizare superioară a producției și a muncii trebuie să facă parte cadre tehnice și economice cu experiență, receptive la propunerile și ideile novatoare, care să cunoască mecanismul activității întreprinderii, ce anume trebuie perfecționat pentru a se obține rezultate superioare în producție. De diferitele laturi ale organizării științifice a producției nu se pot ocupa cei care nu cunosc încă... alfabetul tehnicii, al soluțiilor de certă valoare economică. Ei nu pot sesiza nici momentul oportun în care să se aplice măsurile și studiile elaborate. Spunem aceasta pentru că, în practică, diletantismul și superficialitatea costă scump întreprinderea din Călărași.

Continuînd investigațiile pe tema eficienței economice „înghețate“ în sertare, am urmărit la Fabrica de confecții din Călărași circuitul pe care îl străbate un studiu de organizare științifică a producției și a muncii — de la definitivare, pînă la finalizarea practică. Oamenii de aici și-au zis probabil : de ce simplu, cînd se poate și complicat ! Studiul sau măsura respectivă sînt luate în... studiu de un subcolectiv emanat din colectivul central de organizare științifică la nivelul întreprinderii. După ce efectuează cercetările de rigoare, acest subcolectiv își etalează concluziile în fața secretariatului permanent, tot o diviziune a colectivului central. La rîndul său, secretariatul face proiectele și schițele, pe care le prezintă din nou colectivului central de organizare. Acesta, în cadrul unei ședințe cu șefii de sectoare, de schimb, cu ajutorii de maiștri din secția unde se va aplica studiul, poartă discuții și așteaptă îmbunătățiri. De-abia după aceea se trece la finalizarea măsurilor. Totul durează, tărăgănîndu-se luni și luni de zile aplicarea măsurilor.

Și care este deznodămîntul ? Sau, mai bine zis, eficacitatea aplicării unora din studiile elaborate ?

— Adeseori, ne spunea tov. **Ștefan Ionescu,** șeful serviciului de organizare de la Fabrica de confecții din Călărași, nu le putem finaliza. Nu putem perfecționa programarea producției, întrucît în unele cazuri nu avem, la timp, materia primă necesară...

Justificarea nu este plauzibilă. Oare un studiu bine conceput poate fi dat peste cap de un neajuns accidental ? În plus, la această întreprindere de industrie ușoară aprovizionarea decurge, așa cum am aflat, în bune condiții. Deci, nu cauzele obiective generează scăderea eficienței unor studii de organizare științifică a producției și a muncii.

Ancheta noastră a relevat trei ipostaze ale întîrzierilor în valorificarea unor studii de organizare superioară a producției și a muncii : fie că se admit „pauze“ în aplicarea lor în practică (cazul „Semănătoarea“-București), ori nu se face mai nimic în acest domeniu (I.P.B.-Călărași), fie că măsurile elaborate sînt uneori înecate în formalism, de teama „de a nu greși“ (cazul Fabricii de confecții-Călărași). Ceea ce apare cu totul paradoxal este faptul că, în unele din aceste întreprinderi, finalizarea anumitor studii de organizare superioară a producției și a muncii este despărțită artificial de activitatea curentă privind realizarea sarcinilor de plan. Este o concepție eronată ! În mod obiectiv, finalizarea studiilor elaborate de specialiști trebuie circumscrisă în cadrul muncii de zi cu zi pentru îndeplinirea planului la toți indicatorii. Ea nu poate fi privită dincolo de sarcinile economice ce revin fiecărei întreprinderi.

P. DĂNESCU

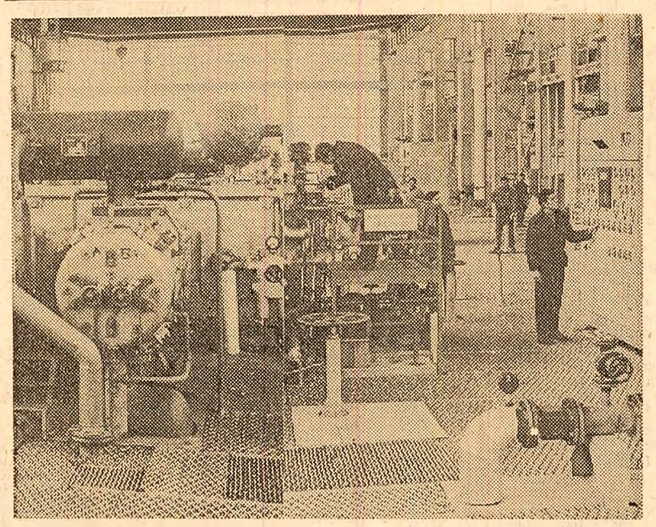

Sala compresoarelor fabricii de amoniac II de la Combinatul chimic Işalniţa
Foto : **M. Andreescu**

La Combinatul chimic Craiova

Noua fabrică de amoniac a intrat în probe tehnologice

A intrat în probe tehnologice prima unitate de pe noua platformă industrială a Combinatului chimic din Craiova — fabrica de amoniac, care va avea o capacitate anuală de 300 000 tone. Tot aici constructorii pregătesc pentru probe alte trei unități : fabricile de uree, acid azotic și azotat de amoniu.

(Agerpres)

Sectoare de linii ferate duble

La sfîrșitul acestei luni, Ministerul Căilor Ferate va da în exploatare sectoarele de linii ferate duble Fundulea—Sărulești (București—Constanța), Titu—Bălteni și Chitila—Săbăreni (București—Pitești), Ianca—Urleasca (București—Galați) și Stoenești—Caracal.

Ele vor contribui la mărirea capacității de trafic, precum și a vitezei trenurilor de persoane și mărfuri, care circulă pe aceste trasee.

La efectuarea lucrărilor au fost utilizate traverse de beton precomprimat, sine de mare rezistență, precum și unele instalații moderne de siguranță a circulației.

(Agerpres)

ÎNCHEIEREA SEMĂNATULUI ȘI ÎNTREȚINEREA CULTURILOR

(Urmare din pag. I)

constituind un certificat negativ pentru modul în care este condusă la „Unio“ activitatea economico-financiară. Mai întîi, este pregnantă lipsa cronică de ritmicitate a fabricației, cu toate că prin planificarea operativă a producției se intenționează evitarea acestei stări de lucruri. Lipsa unor motoare electrice care trebuie livrate ritmic de Uzina de motoare electrice-București și de „Electromotor“-Timișoara, a altor materiale anihilează, însă, intențiile planificării interne. Și atunci cînd, în prima decadă a unei luni, se produce doar 11 la sută din producția marfă planificată, iar în ultima decadă, peste 60 la sută, implicit, numai de realizarea ritmică a producției marfă vîndută și încasată nu mai poate fi discutat. De aici, convulsiunile în transformarea în acumulări suplimentare a economiilor peste plan.

Atît contabilul șef, cît și directorul adjunct al uzinei, ing. **Pompiliu Tămaș,** au fost de acord cu aprecierea că ritmicitatea producției și a desfacerii ei este precară. Cînd s-a ridicat, însă, problema celor aproape 800 000 lei produse finite fără desfacere asigurată, realizate în primul trimestru, care au îngroșat stocul final și așa exagerat de produse finite de la sfîrșitul perioadei, sau a celor 520 000 lei cheltuieli neeconomicoase, consemnate în lunile ianuarie-martie a. c., pozițiile lor s-au depărtat de realitate. Încercarea de a considera ca inerentă apariția unor asemenea fenomene negative a fost vizibilă. Păcat! Ne așteptam ca contabilul șef, bun cunoscător al cauzelor acestor deficiențe, să pună degetul pe rană și să evidențieze unele măsuri de evitare a pierderilor.

O tendință similară de escamotare a fenomenelor negative din activitatea de producție am întîlnit-o și la Fabrica de cărămizi din Satu Mare. Căutînd să justifice necorelarea flagrantă dintre economiile suplimentare și economia la dotația de stat din primul trimestru al anului, contabilul șef, **Aurel Glodeanu,** a pedalat pe influența nefavorabilă și hotărîtoare care au avut-o stocurile mari de produse finite din 1968, vîndute de-abia în lunile ianuarie-martie. L-am întrebat, însă, care este volumul refuzurilor pentru calitatea necorespunzătoare semnalate în primul trimestru. Răspunsul a venit prompt : o treime din cărămizile fabricate în ianuarie-martie au fost respinse de beneficiari !

Paradoxal este că această situație a fost admisă de conducerea fabricii — la sugestia forului de resort. Să vedem de ce. Știind că ponderea economiilor suplimentare scade pe măsura creșterii volumului desfacerii produselor, că o vînzare cît mai scăzută și existența unor refuzuri din partea beneficiarilor devin salutare, chiar salvatoare, la un moment dat, pentru dotația de la buget, conducerea fabricii a încetinit ritmul livrărilor și, în trimestrul IV din anul trecut, a putut raporta o diminuare a pierderilor planificate. Mecanismul stratagemei constă în faptul că dotația se acordă corespunzător volumului producției încasate. În zadar această manevră, fiindcă — după cum s-a văzut — în primul trimestru a.c., pierderea a apărut în toată amploarea ei și economiile suplimentare nu au mai contribuit din plin la reducerea dotației.

Care este soluția problemei ? Intensificarea eforturilor în scopul micșorării cît mai substanțiale a prețului de cost. Ni s-a replicat: „Am obținut, în trimestrul I, 1,8 milioane lei economii suplimentare“... Se poate. Atît timp, însă, cît ele nu se regăsesc în proporții echivalente în economii la dotație, atîta timp cît subvenția de la bugetul statului se menține la un nivel ridicat, activitatea financiară a acestei întreprinderi nu poate fi considerată satisfăcătoare.

Economii — beneficii suplimentare

La Comitetul județean Satu Mare al P.C.R. ni s-a spus că, în fabrică, există rezerve de rentabilizare nevalorificate. Despre acestea, însă, conducerea întreprinderii nu a amintit. Cui folosește tăinuirea acestor rezerve ?

Cît privește Întreprinderea de mecanizare și transporturi forestiere din Baia Mare, la producția auxiliară s-au planificat, pentru primul trimestru, 107 000 lei beneficii, deși se știa de la bun început că, în această perioadă, utilajele de construcții respective nu sînt solicitate de beneficiari. S-au planificat beneficii, cu toate că se știa că ele nu pot fi realizate. De ce ?

— Am prevăzut un asemenea beneficiu la indicația forului de resort — a venit răspunsul tov. **Filip Moisei,** inginerul șef al întreprinderii.

Și rezultatul consemnat la 31 martie a.c. — pierdere de 245 000 lei — este măsura superficialității în planificare, patronată de forul de resort din Ministerul Economiei Forestiere. Adăugată la pierderea provocată de... depășirea planului la activități nerentabile (cu toate că tov. **Victor Anderco,** șeful contabil al unității, ne asigura că, „la costurile de producție am strîns toate șuruburile pentru înlăturarea risipei“) se obține tocmai diferența cu care economiile suplimentare nu s-au regăsit în diminuarea dotației de stat.

La fel de grav se prezintă lucrurile atunci cînd economiile suplimentare raportate la prețul de cost nu se reflectă în beneficiile peste plan, întrucît ele... nici nu există. Cîteva zeci de mii lei economii raportate, dar nereale, au fost suficiente, bunăoară, întreprinderii „Tricotex“ — Satu Mare, pentru ca, de la nerealizarea sarcinii de reducere a prețului de cost, să ajungă la o diminuare suplimentară de 0,02 la sută. Scopul era clar : obținerea unor importante premii. (În urma controlului bancar, sumele încasate drept premii necuvenite au fost recuperate). E limpede că „jocul“ cu planul și realizarea sa a prejudiciat onoarea conducerii acestei întreprinderi din sistemul industriei ușoare.

Oare acestor unități industriale le este imposibil să pună ordine în activitatea lor economico-financiară, să ajungă la situația ca, între economiile suplimentare la prețul de cost și beneficiile peste plan să existe o corelare perfectă, sau chiar o diferență favorabilă beneficiilor ? Dacă așa consideră conducerile lor, atunci le recomandăm să se adreseze Combinatului minier, uzinei „1 Mai“, Combinatului chimico-metalurgic sau Întreprinderii forestiere — toate din județul Maramureș — ca și Întreprinderii de morărit și panificație sau „Solidarității“ — din județul Satu Mare — unde beneficiile peste plan, din trimestrul I a. c., au fost egale sau au depășit volumul economiilor suplimentare. Cu siguranță că ar avea multe de învățat. Oricum, în condițiile în care planul pe acest an, pe ansamblul industriei județelor Maramureș și Satu Mare, prevede sporirea beneficiilor cu 25 la sută și, respectiv, 34 la sută față de anul precedent, lichidarea fenomenelor anormale ce frînează în unele întreprinderi transformarea integrală a economiilor peste plan în beneficii suplimentare a devenit o necesitate imediată și stringentă.

Implicații fără explicații ale deficitului de semințe furajere

Se spune că ceea ce semeni, aceea culegi. Cu atît mai mult se confirmă acest adevăr cu cît, în ultimii ani, au apărut soiuri și hibrizi de înalt randament, care justifică cheltuielile pentru înmulțirea semințelor în cadrul loturilor semincere. Între altele, s-au produs cantități însemnate de semințe din speciile de plante de nutreț valoroase, ceea ce a permis creșterea ponderii lucernei și altor leguminoase în structura bazei furajere. Cu toate acestea, în organizarea producerii de semințe de plante de nutreț se perpetuează carențe păgubitoare.

În această primăvară, mai mult ca oricînd, s-a putut constata că, într-o serie de cooperative agricole din județele Cluj, Teleorman și altele, s-a pornit la semănat fără semințe de plante furajere. Multe cooperative au fost nevoite să renunțe la semănatul trifoiului și lucernei din cauză că nu aveau asigurată sămînța. Cooperativa agricolă din Deuș, județul Cluj, nu a semănat cu trifoi suprafața prevăzută, iar la cooperativa din Vultureni s-a însămînțat numai jumătate din suprafață. Este îngrijorător faptul că multe cooperative agricole nu au realizat planul de însămînțări tocmai la plantele furajere cu un procent ridicat de proteină, care este cu totul insuficientă în rațiile animalelor.

În legătură cu lipsa semințelor redăm părerea ing. **Ioan Prodan,** director adjunct al Direcției agricole județene Cluj: „Direcția a cerut la vreme cantitățile necesare de semințe, dar în loc de 133 tone de măzăriche am primit repartiție doar pentru 10 tone ; în loc de 220 tone de ovăz s-au primit 125 de tone, iar la trifoi din 68 de tone n-am primit nimic. Dar, în definitiv, unitățile ar trebui să-și producă ele însele semințele necesare. De ce trebuie să se aștepte totul de la stat ?“.

Sîntem întru totul de acord cu această concluzie. Cu o singură precizare : oare direcția agricolă nu are nici o răspundere în această privință ? Cine altcineva decît ea are datoria să se ocupe de loturile semincere prevăzute an de an în planuri, care nu se realizează în întregime ?

Este cît se poate de firesc ca cel care cultivă plante furajere să producă sămînța necesară unităților respective și pentru achitarea obligațiilor contractuale. A aștepta să primești de la altii înseamnă adesea să accepți riscul de a rămîne cu sacul gol. Anul trecut, cooperativele agricole au produs mai puțin, față de prevederi, 2 354 tone semințe de trifoliene, 4 821 tone de măzăriche, peste 30 tone de iarbă de Sudan, 200 tone de sfeclă furajeră. În aceste condiții nu este de mirare că o bună parte din cererile adresate organelor agricole și îndeosebi Agrosem-ului au rămas neonorate.

În legătură cu cauzele acestei situații, este greu să subscriem la opiniile unor specialiști care pun totul pe seama condițiilor climatice nefavorabile. Este știut doar că agricultura se practică în condițiile oferite de natură și, indiferent de gradul de favorabilitate a acestora, cine crește animale trebuie să însămînțeze și plante de nutreț. Cauza reală a acestei situații constă în faptul că, în multe unități agricole, și-a făcut loc tendința de a se renunța la loturile semincere proprii. O atare stare de lucruri este, între altele, generată de modul defectuos în care au fost înțelese atribuțiile și sarcinile Agrosem-ului. Această întreprindere are, în primul rînd, menirea de a asigura reînnoirea fondului de semințe cu valoare biologică garantată sau din soiuri și hibrizi noi, preluarea și redistribuirea unor cantități de semințe pe teritoriu și asigurarea cerințelor de export. Or, este mult loc pentru mai bine în rezolvarea cu promptitudine și competență a acestor probleme, care constituie însăși rațiunea existenței Agrosem-ului.

Discutabil ni se pare încă faptul că această unitate a preluat, spre redistribuire, grosul semințelor de plante furajere. Uneori, cooperativele agricole — așa cum s-a întîmplat în județul Teleorman — au dat ceea ce au produs Agrosem-ului, rămînînd cu magaziile goale, pentru a apela apoi tot la... Agrosem. Se poate aprecia că asemenea practici nu contribuie la încurajarea unităților producătoare, iar, pe de altă parte, favorizează pe cei „abonați“ să primească semințe produse de alții. Din această cauză se vehiculează uneori fără rost cantități mult mai mari de semințe decît cele necesare pentru reînnoire. Anul acesta, cooperativele agricole au apelat la sprijinul statului pentru a le asigura mai mult de jumătate din cantitatea de mazăre necesară însămînțărilor.

În afară de faptul că suprafața loturilor semincere este insuficientă în județele Cluj, Gorj, Iași și altele, cauza principală a lipsei de semințe o constituie producția medie extrem de scăzută. Oamenii de știință de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea, ca și cercetătorii dintr-o serie de stațiuni experimentale agricole au obținut producții mari de semințe la hectar, dar metodele aplicate de ei nu au fost generalizate în marea producție. După cum este cunoscut, la această valoroasă plantă se pot rezerva pentru semințe cele mai bune lucrări, în funcție de cerințe. Dar pentru a obține mai mult fin în anul respectiv, se satisfac unele cerințe de moment, în dauna celor de perspectivă.

Ce se întreprinde pentru a ieși din acest impas ? În cursul unei convorbiri cu ing. **Adrian Rogojan,** director general al Direcției de cereale și plante tehnice din Consiliul Superior al Agriculturii, ni s-a relatat că s-au stabilit măsuri menite să ducă la asigurarea semințelor de plante de nutreț. Este adevărat că s-au dat indicații bune în acest sens, dar atît la direcția amintită, cît și la Direcția generală a creșterii animalelor din C.S.A., nu se cunoaște în ce măsură se aplică măsurile prevăzute pentru a se putea interveni operativ.

În mod cu totul nejustificat, în ultimii ani au fost neglijate sau chiar considerate ca minore unele specii de plante furajere. Ani de-a rîndul, specialiștii organelor agricole au considerat că sfecla de nutreț ar putea să lipsească din rațiile animalelor. Este una dintre cauzele care au dus la situația că, în acest an, față de 272 tone de semințe de sfeclă furajeră solicitate de cooperativele agricole, s-au putut asigura numai 105 tone.

În mod paradoxal, s-au ivit situații cînd la unele specii semințele au rămas neînsămînțate. După cum ne-a informat tov. **Ioan Stan,** inginer șef la Agrosem, circa 600 tone de semințe de ierburi „zac“ în depozite, deși au fost produse cu mari cheltuieli. Nu este nevoie de ele ? În țara noastră sînt multe sute de mii de hectare de pajiști naturale degradate, care, pe lîngă alte lucrări, pentru a da cu 10—20 tone de masă verde la hectar mai mult, necesită să fie supraînsămînțate sau chiar reînsămînțate. Astfel de situații, întîlnite și în anii trecuți, generează pagube unităților agricole. Stăruie la anumite consilii de conducere ale cooperativelor agricole, părerea potrivit căreia „iarba crește singură“. Este adevărat, crește, dar ce fel de iarbă și în ce cantități ? Potrivit unor date estimative, de pe o mare parte a pajiștilor naturale, care ocupă peste 4 milioane de hectare din teritoriul țării, se obțin numai 4—6 tone de masă verde la ha. Cît este posibil să se obțină mai mult și pe această bază, să crească producția de carne și lapte, o demonstrează rezultatele obținute la Davidești, Arges, Tăut-Bihor și din alte locuri unde pășunile au dat pînă la 30—40 tone de masă verde la hectar, datorită, în principal, fertilizării și utilizării semințelor valoroase.

În afară de asigurarea, în cantități corespunzătoare, a semințelor prin luarea măsurilor de mărire a producției medii la hectar pe loturile semincere, o deosebită însemnătate are extinderea celor mai productive specii și soiuri. Se simte nevoia intensificării activității institutelor de cercetări agricole pentru crearea soiurilor și hibrizilor de înalt randament, care să contribuie la echilibrarea balanței furajere. În unele țări au fost creați hibrizi de lucernă cu masă foliară mai bogată și un procent mare de proteină, sau hibrizi care, în condiții de cultură optime, dau pînă la 200 de tone sfeclă furajeră la hectar. Pe cînd rezultatele asemănătoare ale cercetătorilor noștri ?

O examinare aprofundată a situației semințelor de plante de nutreț se impune ca o necesitate stringentă. Organele agricole, conducerile unităților, specialiștii au datoria să prevină situațiile de felul celor ivite în această primăvară, acordînd prioritate lucrărilor de pe loturile semincere, astfel ca să se obțină cantități cît mai mari de semințe, de calitate superioară, din speciile, soiurile și hibrizii care pot da un plus de recoltă.

C. BORDEIANU

CATEDRA UNIVERSITARĂ, factor dinamic al rețelei științifice naționale

prof. dr. docent
I. V. NICOLESCU
Universitatea București

Rolul cadrelor didactice universitare a fost, dintotdeauna, nu numai de a difuza știința, ci și de a contribui la dezvoltarea ei, la pătrunderea ei în societate, în practica socială. Angrenarea universitarilor în viața științifică a țării se înscrie, de altminteri, în coordonatele caracteristice ale învățămîntului nostru superior. După cum se știe, încă înainte de primul război mondial, pe baza studiilor efectuate la universitățile din Iași și București, s-au elaborat primele cercetări tehnologice pentru valorificarea materiilor prime de care dispune țara noastră.

Datorită condițiilor create de partidul și statul nostru pentru dezvoltarea și modernizarea învățămîntului superior, o dată cu asigurarea bunei pregătiri a tineretului studios, cadrele didactice universitare devin o prezență tot mai activă în viața științifică a țării. Bunăoară, învățămîntul chimic superior, domeniul de specialitate în care lucrez, a adus o contribuție importantă la realizarea progresului tehnico-științific înregistrat în ramura industriei chimice, în ultimele decenii. Această contribuție s-a concretizat în studii și cercetări privind fabricarea de materiale sintetice, produse pentru chimizarea agriculturii (insectofungicide alături de tipuri perfecționate de îngrășăminte chimice), carburanți octanici, agenți chimici de spălare, produse necesare electronicii, construcției de mașini și de locuințe, medicamente noi și eficace etc. Sînt realizări care se datorează, pe de o parte, eforturilor depuse de cercetarea fundamentală pentru dezvoltarea bazei teoretice a proceselor chimice industriale, iar pe de altă parte impulsului dat cercetării de cerințele mereu crescînde ale industriei chimice de a descoperi căi noi de sinteză și a construi tipuri noi și perfecționate de utilaje și aparate.

Sau un alt exemplu. Cercetările recente efectuate de colectivele din institutele noastre de învățămînt superior au contribuit la fabricarea în țară a unor medicamente și coloranți, catalizatori, a policlorurei de vinil, a acizilor grași sintetici, a unor detergenți, materiale de construcție etc. Studiile referitoare la chimia celulozei și hîrtiei, elaborate de cadrele didactice din Iași, au avut drept rezultat perfecționarea tehnologiilor de fabricare. Au fost concepute proiecte originale privind unele operații utilizate în industria de prelucrare a țițeiului (absorbție, extracție, distilare), iar cercetările din domeniul combinatiilor complexe au permis elaborarea unui număr important de metode de analiză chimică și fizico-chimică, utilizate în industria chimică și metalurgică. Alături de chimia organică și analitică, domenii cu o veche tradiție de cercetare în țara noastră, au căpătat o puternică dezvoltare și cercetările din domeniul chimiei fizice, iar unele catedre au reușit să inițieze și să dezvolte cercetări în domenii noi, sau slab dezvoltate în trecut: chimia cuantică, chimia polimerilor, cataliză și catalizatori, sinteza petrochimică, izotopi și radiochimie, fizico-chimia silicatilor, operații unitare din industria chimică și petrolieră.

Iată un tablou succint — și evident cu omisiuni — al unor reușite care ne obligă. Se impune acum, cred, abordarea unor probleme de și mai larg interes cum ar fi: materialele sintetice, catalizatorii, coroziunea, ingineria chimică, poluarea atmosferei, sinteza proteinelor, valorificarea rațională și eficienta materiilor prime naturale etc. Soluționarea lor rapidă și în bune condiții este posibilă numai în urma organizării unor colective complexe de cercetare, care să cuprindă chimiști și ingineri chimiști, alături de fizicieni, matematicieni, electroniști. În institutele de învățămînt superior, acești specialiști sînt repartizați la diverse catedre. Iată de ce consider că ideea înființării unor institute sau centre de cercetări universitare, în care să activeze cadre didactice specializate, este extrem de binevenită. Ele ar facilita coordonarea activității științifice a detasamentului de multe mii de cadre didactice din învățămîntul superior — un potențial științific deosebit de puternic.

Desigur, e necesar să delimităm clar specificul muncii noastre științifice. După părerea mea, fără a părăsi „stilul universitar", fără a aluneca pe panta practicismului îngust există destule posibilități de a obține rezultate și soluții importante pentru progresul economiei, în deplin acord cu nivelul riguros științific al cercetării fundamentale sau de dezvoltare. Dar experiența de pînă acum relevă că nu s-au găsit încă cele mai bune metode de a asigura o colaborare eficientă între catedre și secțiile de cercetare din combinatele chimice sau din institutele departamentale. În unele cazuri, s-a vădit o neîncredere reciprocă în eficiența științifică sau practică a colaborării, iar părerea că problemele rezolvate de catedre nu

puncte de vedere

pot fi finalizate în producție a penetrat pînă în cabinetele unor miniștri. Iată de ce consider că ar fi utilă organizarea unui schimb de experiență, a unor discuții pe teme concrete între specialiștii din combinatele chimice și cadrele didactice care lucrează în aceleași domenii de cercetare, cu examinarea metodelor și a mijloacelor de care dispun, cu precizarea aspectelor teoretice ale cercetării legate de rezolvarea unor probleme ale producției. Cooperarea specialiștilor din instituții diferite, utilizarea în comun a bazei materiale, organizarea unor colective mari, în scopul cercetării complexe aplicative, pot asigura parcurgerea în bune condiții a etapelor principale ale cercetărilor moderne: fundamentarea teoretică a procesului, baza de materii prime, experimentarea și studiul parametrilor, analiza structurală și de calitate, elaborarea proceselor tehnologice de laborator, analiza economică și experimentarea în pilot. Cred că profesorii din învățămîntul chimic superior pot aduce o contribuție substanțială la coordonarea unor astfel de activități de cercetare. E o experiență pe care, personal, o încerc chiar în acest an. Pentru studiul multilateral al unor catalizatori destinați industriei petrochimice au fost organizate două colective de cercetare complexă, unul avînd ca pivot central Catedra de chimie tehnologică din Universitatea București, altul — secția de catalizã din Centrul de chimie fizică al Academiei, la a căror activitate participă specialiști din Combinatul petrochimic Ploiești, Combinatul de cauciuc sintetic — Gh. Gheorghiu-Dej, Institutul Petrochim, I.C.P.T., Institutul de fizică atomică, I.C.P.E., Uzina chimică Dudești. Am întîlnit o înțelegere deplină din partea colegilor din unitățile menționate.

Dar mai există și un alt aspect al problemei: pregătirea cadrelor de cercetare, ucenicia științifică în universitate.

Printre atributele esențiale ale cercetătorului se numără dragostea pentru știință, curiozitatea nesățioasă, îndrăzneala și imaginația care sugerează ipoteze, insubordonarea față de dogme, simțămîntul că interesul pentru cercetare face parte integrantă din propria sa existență. Menirea profesorilor este de a depista de pe băncile școlii tinerii care posedă astfel de însușiri și de a folosi metode de predare, de educație, care să facă posibilă evidențierea lor. Este extrem de dificil de a recomanda criterii sau teste cantitative pentru selecționarea cadrelor care „promit" că vor corespunde activității de cercetare. De cele mai multe ori, credem că o bună selecție o fac examenele. Dar nota maximă la examene nu atestă întotdeauna calitățile studentului pentru cercetare, favorizînd uneori mai degrabă pe cei care acumulează cunoștințe, decît pe cei care gîndesc.

Învățămîntul nostru superior oferă totuși suficiente mijloace de selecție a tinerilor apți pentru cercetare. Cercurile științifice studențești, dacă sînt bine organizate și conduse cu interes și simț de răspundere, de cadre didactice cu experiență, pot constitui o pepinieră de tineri cercetători. Un mijloc similar de selecție îl oferă și activitatea studenților cu ocazia elaborării proiectelor sau lucrărilor de diplomă, mai ales acolo unde aceste activități se desfășoară în laboratoare. Promovarea acestora pe baza criteriilor stabilite pentru încadrarea directă a absolvenților în munca de cercetare, sprijinirea atentă a evoluției lor constituie o înaltă datorie etică și cetățenească a oricărui om de știință.

Selecționarea, organizarea și stimularea forțelor de cercetare din învățămîntul nostru superior trebuie să urmărească dezvoltarea acelor domenii teoretice care impulsionează în prezent, sau chezășuiesc pentru viitor, progresul științei și tehnicii, asigurîndu-se totodată pregătirea la un nivel superior a cadrelor necesare. Cadrele didactice vor răspunde astfel indicațiilor conducerii de partid privind dezvoltarea științei, întărirea legăturii dintre activitatea de cercetare a catedrelor și cerințele practicii, prin aplicarea cu succes a rezultatelor cercetării în producție.

teatre

● Filarmonica de stat „George Enescu" (la Sala Palatului): **Concert simfonic extraordinar. Dirijor: Ionel Perlea** — 20.
● Opera Română: **Giselle** — 19,30.
● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): **Becket** — 19,30; (sala Studio): **Jocul adevărului** — 19,30.
● Teatrul de Comedie: **Opinia publică** — 20.
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din str. Alex. Sahia): **Photo Finish** — 20.
● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): **Don Quijotte** — 19,30; (sala Studio): **Enigmatica doamnă „M"** — 20.
● Teatrul Mic: **Iona** — 20.
● Teatrul Giulești: **Pălăria florentină** — 19,30.
● Teatrul „Barbu Delavrancea": **Balul florilor** — 20.
● Teatrul Ion Creangă: **Năzdrăvăniile lui Păcală** — 15,30.
● Teatrul evreiesc de stat: **Dibuk** — 20.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **Nocturn I** (spectacol pentru adulți) — 21,30; (sala din str. Academiei): **A fugit un tren** — 17.
● Teatrul de păpuși din Russe — R.P. Bulgaria — (la Teatrul „Țăndărică" — sala din Calea Victoriei): **Merele de aur** — 15; 17.
● Teatrul satiric muzical „C. Tănase" (sala Savoy): **Cafeaua cu lapte de adio** — 19,30; (sala din Calea Victoriei nr. 174): **Femei, femei, femei** — 19,30.
● Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor: **Balada Omului** — 20.

tv

PROGRAMUL I

15,30 — Tenis de cîmp: România-Republica Arabă Unită, în cadrul „Cupei Davis" (partidă de dublu). 17,30 — Telex T V. 17,35 — Lanterna magică: — Baba Dochia — Aventurile lui Joe. 18,10 — Magazin pentru tineret. Selecțiuni din „Festivalul primăverii" al studenților din Centrul universitar București. 19,00 — Telejurnalul de seară. Buletinul meteorologic. 19,25 — Reportaj în... doi. „Clipe" de Carmen Dumitrescu și Alexandru Stark. 20,00 — Teleenciclopedia. În cuprins: — Borremose — Aripi — Marea (XX) — ultimul episod. Prezintă ing. M. Lefterescu. 21,00 — Într-o seară de mai. Program de romanțe. 21,15 — O oră cu Alfred Hitchcock: „Destăinuirea de pe banda de magnetofon". 22,15 — Publicitate. 22,20 — „Formule ritmice". Emisiune muzical-coregrafică. 23,00 — Telejurnalul de noapte.

PROGRAMUL II

20,00 — Telex T V. 20,05 — Film serial „Aventurile căpitanului Kloss" (VI). 20,55 — Trei melodii pe săptămînă. Prime audiții de muzică ușoară românească. Prezintă Elly Roman. 21,05 — Filmul artistic „K.O." — producție a Studioului cinematografic București.

UN EVENIMENT AL VIEȚII MUZICALE

La pupitrul filarmonicii IONEL PERLEA

Întîlnirea de aseară nu reprezintă pentru iubitorii de frumos doar bucuria cunoașterii artei interpretative a unuia din cei mai iluștri șefi de orchestră din ultimele decenii. I s-a adăugat deopotrivă prilejul fericit al unei satisfacții estetice care se înscrie în sfera manifestărilor artistice exemplare.

Cît de adînc este întipărit numele lui Ionel Perlea în istoria muzicii românești, cu ce ardoare s-a dăruit el la pupitrul operei, al filarmonicii sau orchestrei radio ideii de afirmare a artei adevărate nu-i ușor de evocat în aceste rînduri așternute pe hîrtie, cînd aplauzele ce au încununat acordurile triumfale ale celei dintîi rapsodii enesciene nu s-au stins încă. Dar cînd pronunțăm numele lui Ionel Perlea ne gîndim implicit la două din etapele esențiale ale istoriei noastre muzicale. Mai întîi la momentul de încordare creatoare ce a urmat primului război mondial, cînd strălucita pleiadă de muzicieni avîndu-i mereu drept pildă și îmbold pe neobositul și generosul Enescu n-a precupețit nici un efort pentru a face ca viața muzicală a țării să treacă din domeniul pionieratului entuziast pe treptele înaltei profesionalități. Temeliile așezate cu atîta patetică dăruire de înaintași cereau în acei ani construcții trainice care să poarte pecetea sufletului nostru, a modului propriu de a ne exprima pe calea muzicii, dar și o tehnică de a interpreta tot ceea ce geniul uman a dat mai elocvent. Ionel Perlea a fost unul din acei șefi de orchestră care încă de la primele sale afirmări publice în țară a demonstrat că măiestria interpretativă românească reprezintă în egală măsură un act de opțiune pentru capodopere, pentru ceea ce reprezintă expresia desăvîrșirii artistice, pentru tot ceea ce poartă pecetea gîndului și sufletului ales, a idealurilor nobile. Cu cîtă căldură confrații i-au apreciat arta dirijorală ne stau mărturie — din multe cîte se pot cita — rîndurile lui Mihail Jora din aprilie 1938, care socoteau interpretările lui Ionel Perlea „un model de chibzuință, simțire și gradație muzicală". Numele lui Ionel Perlea este invocat ori de cîte ori vrem să definim trăsăturile noastre caracteristice, și anume aspirația spre echilibru, armonie, frumos, spre tot ce este pur și nobil. Așa se și explică de ce în decembrie 1937 Ionel Perlea alături de George Enescu, Mihail Jora, Gala Galaction, Liviu Rebreanu, George Petrașcu, Alfred Alessandrescu, N. D. Cocea, Iser, Miron-Radu Paraschivescu și alți eminenți oameni de cultură semnează călduros salut adresat de intelectualitatea română lui Pablo Casals, ce întruchipa atunci un adevărat ideal: acela al artistului de geniu angajat în lupta omenirii împotriva fascismului.

Foto: Dan Er. Grigorescu (8 mai, 1969)

Ionel Perlea simbolizează și cealaltă treaptă a istoriei vieții noastre spirituale: cucerirea notorietății universale. Printr-o muncă tenace el a făcut ca un nume românesc să strălucească în fruntea unora din cele mai prestigioase instituții muzicale din lume, iar multe din exemplarele interpretări ale deceniilor din urmă să poarte acoperirea în aur a baghetei sale. Dirijorul, aflat acum în preajma vîrstei de șaptezeci de ani, trăiește muzica la o mare intensitate emoțională. Ai sentimentul, ascultîndu-l, că Ionel Perlea nu conduce orchestra, ci că mîna lui („Ionel Perlea face cu un deget cît alții cu zece", spunea în urmă cu doi ani un critic străin) eliberează miracolul frumosului, că între ființa lui și ceea ce auzim este o osmoză atît de perfectă încît nimic nu o poate desface.

Un concert dirijat de Ionel Perlea îți dă bucuria contactului cu arta de cea mai bună calitate, arta construită pe bazele unei culturi solide, arta muzicianului multilateral. Ionel Perlea-dirijor dezvăluie calitățile compozitorului Ionel Perlea. Simțul arhitecturii, al formei, construcția edificiului sonor, luciditatea cu care fiecare motiv este unduit, este integrat desfășurării, subliniază clarviziunea creatorului. De fapt două idei se reliefează urmărind concepția sa dirijorală, două idei care-și urmează paralel drumul, dar care apoi converg în emoția interpretărilor sale. Domină în primul rînd rațiunea constructorului muzician.

Simfonia I în do minor de Brahms este imaginea acelui Manfred zbuciumat de contradicții, cu drum de înălțări și căderi, și dacă în părțile extreme patima stăpînește, lirismul paginilor mediane aduce echilibrul. Se cîntă foarte mult această simfonie de Brahms. Dar cu Perlea la pupitru am avut revelația întîlnirii cu Brahms cel clocotitor deopotrivă și înseninat, cu Brahms a cărui adîncime nu o poți cuprinde decît prin intermediul transmiterii perfecte și perfect lucide. Prin aceasta va rămîne de neuitat îndeosebi interpretarea magistrală a celei de-a patra părți în care arta dirijorală a lui Ionel Perlea a cutremurat întreaga sală. Alături de sentimentul deplinei clarviziuni de constructor pe care dirijorul Ionel Perlea ți-o oferă se clarifică și cea de-a doua idee — senzația unei relaxări imperturbabile. Știți cum Ciccolini sau Kempf sau Menuhin te fac să crezi că magia muzicii se naște fără efort din mișcarea uimitor de ușoară, aproape insesizabilă a degetelor... Astfel în interpretările lui Ionel Perlea muzica este lăsată să se depene. Luciditatea construcției slujește acestei curgeri line, fără crispări. De exemplu, tristețea blîndă, reținută, din partea a treia a lucrării brahmsiene, amestecul de glumă domoală, molcomă, le simțeam personificate, numite, chemate parcă de undeva de departe, în contextul dramatic. Ionel Perlea îți descrie arhitectura lucrării, îți explică parcă din fiecare mișcare de ce dramaturgia cere corzilor să șoptească, să lase oboiul să zburde; apoi muzica te fură, interpretarea în întregul ei te fură. Asculți muzica.

La fel, melopeea din „După amiaza unui faun" s-a unduit ca o liană, a alunecat fără șoaptă. Te urmărește tabloul diafan, difuz al eglogii lui Mallarmé; faci imediat legătura cu rolul polimelodismului lui Debussy, cu reușita sa în pluralizarea elocinței sunetelor. Perlea însă îți oferă prin concepția sa nu numai posibilitatea diviziunii fluctuațiilor armonice, instrumentale, dar și o gîndire complexă, un simbol al expresiei intime, netulburate, ca și cîntul simplu din fluier al păstorului.

La fel și în „Till Eulenspiegel", lucrare pe care marele dirijor a inclus-o în concertul său de debut la filarmonica bucureșteană din 1927. Asiști, ascultînd poemul straussian, la o piesă de teatru cu farse vesele, cu tirade pline de ghidușii. Nu numai momentele de „pictură sonoră" se vizualizează, dar și momentele de gravă meditație. Nici una din ideile esențiale ale partiturii nu trece pe lîngă noi fără să ne emoționeze.

Orchestra filarmonicii „George Enescu" a sunat sub bagheta lui Ionel Perlea strălucitor, ca în concertele de mare sărbătoare.

După piesele din literatura muzicală universală, Rapsodia I de Enescu a fost un fel de cuvînt de mărturisire a firii de artist care mai mult ca oricare simte cum îl mistuie nostalgia pămîntului țării sale, a vibrat, a avut incandescența dăruirii, a contopirii: creator — interpret — dirijor — public, de fapt contopirea ideală pe care o realizează muzica adevărată. Am ascultat Brahms, Debussy, Strauss, Enescu. Ionel Perlea este de fapt prototipul dirijorului modern, care înalță ascultătorul din sala de concert, știind în același timp să topească varietatea imaginilor într-un tablou unic — esența muzicii.

Smaranda OȚEANU
Valeriu RĂPEANU

TURNEUL TEATRULUI DE OPERETĂ ÎN BULGARIA

La scurt timp după ce teatrul muzical „Ștefan Makedonski" din Sofia a prezentat o serie de spectacole în țara noastră, Teatrul de operetă din București îi întoarce vizita, fiind oaspete al capitalei Bulgariei. Un numeros colectiv artistic al operetei bucureștene, în frunte cu directorul său, artistul poporului Ion Dacian, va susține șase spectacole reprezentative din repertoriul teatrului. Publicul din Sofia va avea astfel prilejul să cunoască o lucrare românească, „Lăsați-mă să cînt", de Gherase Dendrino, care deține afișul de 13 ani, timp în care a fost prezentată de peste 400 de ori, constituind un succes al genului, și alte două mari creații — „Secretul lui Marco Polo", de Lopez, și „Sînge vienez" de Johann Strauss. Primele două operete sînt montate de Nicușor Constantinescu iar ultima de Ion Dacian.

(Agerpres)

cinema

● **A trăi pentru a trăi**: PATRIA — 9,30; 12,15; 15; 17,45; 20,30, FESTIVAL — 9; 11,45; 14,30; 17,15; 20,15, la grădină — 19,30.
● **Iluzii**: REPUBLICA — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21.
● **În umbra coltului**: LUCEAFĂRUL — 8,45; 11; 13,15; 16; 18,30, 21, BUCUREȘTI — 9; 11,15; 13,30; 16,30; 18,45; 21, FAVORIT — 10; 13; 15,30; 18; 20,30, GRĂDINA DOINA — 19,30.
● **Apele primăverii**: VICTORIA — 8,45; 11; 13,30.
● **Vii și morți**: VICTORIA — 16; 19,30.
● **Eclipsa**: CENTRAL — 9,30; 12,15; 15; 17,45; 20,30.
● **Rio Bravo**: LUMINA — 9,15—17,30 în continuare; 20,15, COSMOS — 15,30; 19.
● **Ceasul căpitanului Enriko**: DOINA — 11,30; 13; 14,30.
● **Bună ziua, contesă**: DOINA — 16; 18,15; 20,30.
● **Program pentru copii**: DOINA — 9; 10.
● **Pipele**: UNION — 15,30; 18; 20,30.
● **Bomboane muzicale**: **Los Meme**: **Dacă e iubești**: TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
● **Pe urmele șoimului**: FEROVIAR — 9—13,30 în continuare; 16; 18,30; 21, EXCELSIOR — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, GRĂDINA EXPOZIȚIA — 20.
● **Adio, Gringo**: GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, AURORA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, la grădină — 19,30, ARTA — 8,30—16,30 în continuare, la grădină — 19,30.
● **Cerul începe la etajul trei**: ARTA — 18,15; 20,30.
● **Feldmareșala**: ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,15; 17,45; 20.
● **Răutăcioșul adolescent**: BUZEȘTI — 15,30; 18; 20,30, la grădină — 19,30; VIITORUL — 15,30; 18; 20,30.
● **Pe plajele lumii**: DACIA — 8,15—17 în continuare; 19; 21.
● **Cocoșatul**: CINEMATECA — 10; 12,30; 14,30; 16,30.
● **Vremuri minunate la Spessart**: BUCEGI — 9,30; 12; 15,30; 18; 20,30, la grădină — 19,45, TOMIS — 9—15,45 în continuare; 18,15; 20,30, la grădină — 19,30.
● **Crimă în stil personal**: VOLGA — 9,30—16 în continuare.
● **Porumbelul de argilă**: VOLGA — 18,15; 20,30.
● **Pașa**: UNIREA — 15,30, la grădină — 20.
● **Tarcul**: UNIREA — 18, GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30.
● **Tunelul**: RAHOVA — 15,30; 18.
● **La est de Eden**: LIRA — 15,30; 18; 20,15, la grădină — 19,30, GRĂDINA RAHOVA — 20.
● **Pianele mecanice**: DRUMUL SĂRII — 16; 18; 20, PACEA — 16; 18; 20.
● **Samuraiul**: FERENTARI — 15,30; 18; 20,15.
● **Riscurile meseriei**: COTROCENI — 15,30; 18, POPULAR — 15,30; 18.
● **Vîrstele omului**: POPULAR — 20,30.
● **Vară capricioasă**: COTROCENI — 20,30.
● **Expresul colonelului von Ryan**: CRÎNGAȘI — 15,30; 18; 20,15.
● **Comediantii**: MELODIA — 10,30; 14; 17; 20, GLORIA — 9; 12,30; 16; 19,30.
● **Noaptea e făcută pentru... a visa**: FLOREASCA — 9; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45, FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Tată de familie**: MIORIȚA — 9,30; 12; 14,30; 17,30; 20.
● **Noaptea**: MOȘILOR — 15,30; 18; 20,30, la grădină — 19,30.
● **Rolls Royce-ul galben**: MUNCA — 16; 18.
● **Hoțul de piersici**: MUNCA — 20.
● **Vera Cruz**: FLACĂRA — 15,30; 18.
● **Post-sezon**: FLACĂRA — 20,30.
● **Pentru încă puțini dolari**: PROGRESUL — 15,30; 18, GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 20, VITAN — 15,30; 18, la grădină — 19,30.
● **Cu mîinile pe oraș**: VITAN — 20,30.
● **Soare și umbră**: PROGRESUL — 20,30.

Noi descoperiri arheologice

Săpăturile arheologice efectuate în cartierul Dărmănești și la Bîtca Doamnei, din Piatra Neamț, au scos la iveală noi dovezi materiale cu privire la prezența dacilor liberi în zona Subcarpaților răsăriteni, încă de la începutul erei noastre. Astfel, la Dărmănești au fost descoperite numeroase vetre, amfore, fibule din fier și bronz, precum și obiecte și podoabe folosite de băștinași pentru serbările rituale. Interpretarea materialului arheologic arată că în cultura triburilor dacice libere de pe aceste meleaguri se resimte o puternică influență romană, atestînd existența unor relații strînse între daci și romani.

La Bîtca Doamnei — locul unde a fost descoperită singura cetate dacică din Moldova, care întruneste toate caracteristicile construcțiilor similare din Transilvania — au fost găsite vestigiile unei fortificații feudale din secolul al XIII-lea, suprapuse zidurilor vechii cetăți dacice. Se presupune că atît dacii liberi, cît și domnitorii de mai tîrziu ai Moldovei au folosit poziția inexpugnabilă de la Bîtca Doamnei în scopul apărării întregii văi a Bistriței.

(Agerpres)

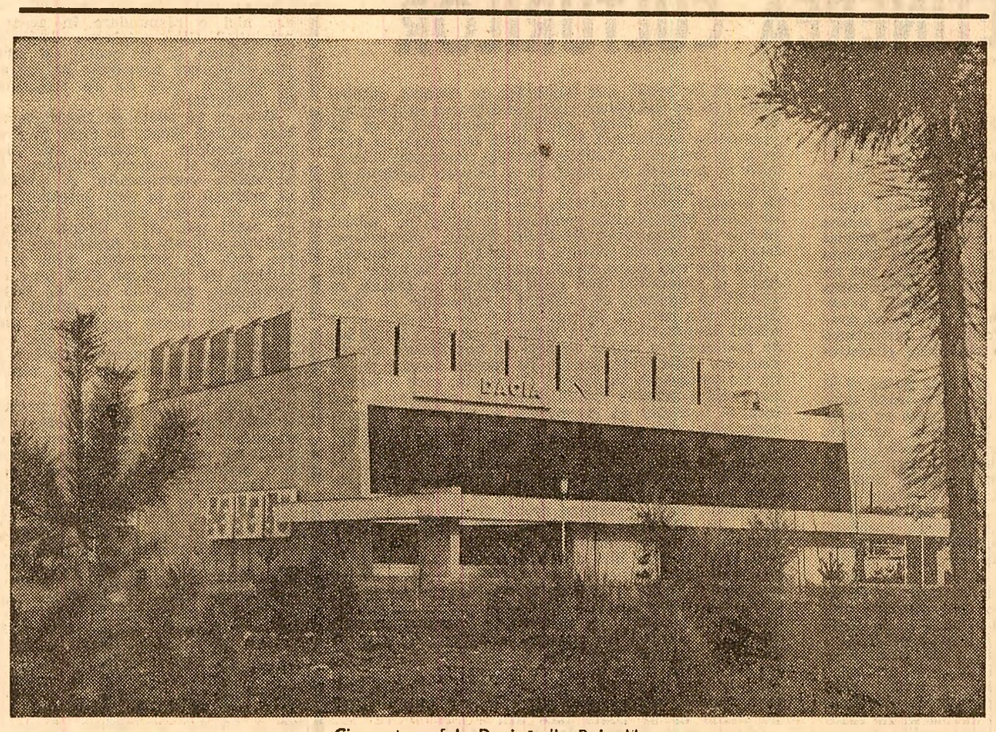

Cinematograful „Dacia" din Baia Mare — Foto: Gh. Vințilă

DOCUMENTE ȘI MANUSCRISE LITERARE

note de lector

Fiind martorii, în ultimii ani, ai mai multor inițiative editoriale din care destul de puține au ajuns în faza realizării (unde este colecția de micromonografii ilustrate anunțată cîndva de E.P.L. ?), iar și mai puține și-au depășit începutul, nu putem să nu apreciem în primul rînd continuitatea pe care o anunță apariția celui de-al doilea volum de **Documente și manuscrise literare** *), editat de o echipă a Institutului de teorie și istorie literară „G. Călinescu" sub îndrumarea a doi cunoscuți cercetători, Paul Cornea și Elena Piru. Necesitatea publicării textelor inedite, răspîndite în mai toate colțurile țării, în biblioteci publice sau în arhive particulare (ignorate de cele mai multe ori și într-un loc și într-altul), nu mai trebuie subliniată. Ea rămîne însă, în genere, doar un pios deziderat pe care prea puțini cercetători și mai ales prea puține instituții (mari biblioteci, edituri, institute de cercetare și societăți științifice) se grăbesc să-l împlinească. Instrument de lucru de prim ordin, aceste volume vor trebui să pună la îndemîna istoricului literar și a cititorului nu numai **documentul** inedit, ci și **documentația** necesară folosirii sale; operă de laborioasă transcriere, aceste volume trebuie să fie și o operă de autentică erudiție pentru a putea permite desprinderea totală de faza însăilărilor superficiale. Așa este conceput și volumul de față, care constituie, nu numai prin acuratețea transcrierii și interesul textelor, ci și prin bogăția notelor (uneori adevărate studii de istorie literară), o prețioasă sursă de informații.

*) Editura Academiei, 1969.

În cele aproape patru sute de pagini ale volumului e cuprins un lot consistent de documente interesînd într-un sens mai larg istoria literară a secolului al XIX-lea; **ele provin de la V. Alecsandri** (poezii în limba franceză), **Ion Ghica** (trei scrisori și o informare istorică asupra evenimentelor din Principate dintre 1827 și 1848), **Petre Ispirescu** (un jurnal), **M. Kogălniceanu** (un discurs relativ la istoria culturii și literaturii române) **și treizeci de scriitori** ale lui C. A. Rosetti către soția sa, datînd din perioada 1853—1855.

Cele mai neașteptate, și deci cele mai interesante dintre aceste documente, sînt **Jurnalul** lui P. Ispirescu și schița de discurs a lui Kogălniceanu. Cunoscutul tipograf și povestitor bucureștean apare în paginile acestui jurnal, redactat între 1865 și 1870, ca un prozator extrem de interesant, aplecat asupra unor trăiri interioare neașteptat de acute într-o epocă zgomotoasă, dotat cu un simț al observației și cu o finețe psihologică remarcabilă. Însăși forma literară a acestora, la o vreme cînd verbul eminescian nu-și lăsase expresia nobilă în articolele sale celebre, este de natură să încinte cititorul peste mai bine de un secol; unită cu justețea observației, ea lasă nu o dată impresia sentinței aforistice: „Boierii noștri au avut fatala idee a nu-și întrebuința averile decît în desfătări, în preumblări. Așa sînt învățați și fiii lor. Și dacă unii dintr-înșii au studiat cîte ceva, ei s-au făcut avocați. Această marfă se înmulțește din ce în ce în România, spre nenorocirea ei. Boierii au tot consumat fără să producă, și acum sînt încărcați de datorii. Ce au făcut părinții, vor face și fiii; cînd se vor deștepta însă se vor găsi pe marginea abisului". Apar în acest text și poezii de tinerețe, atestînd o reală vocație lirică și o rară disponibilitate, printre poeții timpului, pentru stări sufletești delicate, pentru pasiuni interiorizate, disimulate, melancolice. Probabil că acest jurnal, semnalat mai de mult, dar publicat integral abia acum, va forma nucleul reevaluării unui scriitor incomplet și insuficient cunoscut.

Discursul lui Kogălniceanu este, așa cum subliniază autorul bogatelor note, „un text de un interes excepțional, superior atît sub raportul informației cît și al concepției generale scrierii propagandistice din perioada berlineză **Românische oder wallachische Sprache und Litteratur**". Elaborat, după cum stabilește Paul Cornea, în vara anului 1838, discursul urma să fie ținut în fața unei societăți savante din străinătate.

Editorii celui de-al doilea volum de „Documente și manuscrise" anunță în prefață intenția de a continua în mod susținut publicarea altor volume cuprinzînd documente literare provenind de la D. Bolintineanu, G. Barit, N. Filimon etc. Sperînd în apariția regulată a acestor volume, ne gîndim că n-ar fi poate inutil ca, în afara acestei serii care după cum se vede se limitează la sec. al XIX-lea, Institutul de istorie literară sau altă instituție științifică similară să înceapă concomitent publicarea unei alte serii de documente inedite consacrate scriitorilor din secolul al XX-lea, cît și nenumăratelor manuscrise de interes literar din secolul al XVIII-lea.

Mircea ANGELESCU

UZINA DIN MUNȚI

reportaj de Ion ARIEȘANU

...Vedeți, sînt frumoși munții în toate anotimpurile, dar mai cu seamă toamna și iarna — îmi spune interlocutorul meu. Vreau să zic munții noștri, Poiana Ruscă. Colo sus, dacă ați urcat prin pădurile luminoase de anini și carpeni, înseamnă că ați zărit și Padeșul și cocheta cabană „Căpriorul".

...La început, cînd am fost numit aici, nu mi-am dat seama ce mă așteaptă. Nu cunoșteam pe atunci nici problemele „delicate" și nici chiar pe cele pe care le voi putea rezolva. Eram un tînăr ca atîția alții, cu o cultură tehnică știută, inițiat puțin și în splendorile muzicale, de la concertele „Ateneului", de la audițiile nenumărate din Capitală : Haydn, Berlioz, Beethoven, discurile de rigoare, magnetofonul, teatrul, expozițiile plastice, ce mai, aproape tot sau cîte puțin din acest „aproape tot" necesar ca să-ți faci existența ceva mai agreabilă, mai puțin plicticoasă și rudimentară. Nu mă întrebați cu ce am rămas azi din toate acestea ? Am rămas poate cu puțin, dar am rămas mai ales cu pasiunea (pot s-o numesc oare astfel ?) pentru pictură. Am achiziționat multe tablouri, și atunci cînd sînt obosit mă odihnesc privindu-le. Nu-mi dau perfect seama ce calități plastice întrunesc, dar ele, fie că reprezintă, să zicem, un cruciat în armură, cu o privire vulturească, fie că desfășoară un gobelin cu o scenă pastorală, mă odihnesc neasemuit. Cei care vorbesc numai despre „atmosfera marilor orașe" să știți că vorbesc copilării. Pasiunea poate fi și aici. Vorbesc, desigur, din punctul meu de vedere, care, fără a fi unanim valabil, poate fi perfect omenesc. După un an de chimie industrială, practica de vară am făcut-o la „Vulcan". Acolo voiam. Erau acolo forjori minunați (un cuvînt sărac, dar n-am altul), oameni unul și unul. Am forjat și eu ciocane. Am făcut sute de ciocane și, plăcîndu-mi, ca la o revelație, mi-am spus că n-am să mai stau la chimie, n-am să mai rămîn „divizat", ci am să trec cu totul de partea metalurgiei. Și am trecut. „Faci oțel, dar măcar să vezi asta". Atunci erau șanse mari pentru rămas în Capitală însă îmi era grozav de jenă să intru la un „institut", să proiectez ceva, să zicem, exact ceea ce n-am văzut și n-am trăit pînă atunci în viața mea, și cu asta să zic că sînt util acolo. Am ajuns, deci, inginer de schimb la Oțelul Roșu. Platoul oțelăriei. Vuietul injectoarelor. Vîntul șuierînd prin hala deschisă. Perforările. Oțelul. Fără discuții ! După un an, socotit la excepțional. Apoi, chemat tam-nesam la București, unde mi-au spus : „Tovarășe Mihail Andrei, te duci la Nădrag !" „Mă duc, le-am spus, dar de cînd ?" „De azi, 1 octombrie, 1961". Și de atunci sînt aici...

★

Nădrag !

Un nume care nu-mi spunea nimic. Despre care nu știam nimic, dar despre care urma să aflu aproape totul : masivul muntos Poiana Ruscă, iar sub poalele vîrfului Padeș, comuna Nădrag, o înfundătură, 40 de km de Lugoj. Cale ferată îngustă. Decovilul și atît. Se transportă materiile prime, materialele, oamenii, aici, spre uzina „Ciocanul", nucleul economic și social uman al comunei. Profil de bază al uzinei : tabla neagră, sub 4 mm., laminată la cald, produs foarte solicitat, tablă zincată și cositorită, lanțuri, bunuri de larg consum, mașini emailate de tip Vesta, găleți zincate și altele...

La ce sînt necesare asemenea mici uzine ? Ele au o mai ușoară posibilitate de adaptare la cerințe urgente, la cantități minime. Mai există apoi o necesitate social-umană : posibilitatea de existență a unei populații din împrejurimi. Pe urmă mai există sentimentul unei bune tradiții muncitorești, care s-a sedimentat la Nădrag și care se continuă încă. Sînt aici perpetuați muncitori din generație în generație. Ei învață meseria oarecum „oral", de la cei mai mari, de la prieteni, vin la noi „gata învățați", de acasă. Toată lumea din Fîrdea, să zicem, discută, trăiește, povestește procesul de muncă de la laminoare, de la turnătorie, de la lanțuri, sau secția de acoperiri metalice.

Mă întrebați de ce anume se leagă noul în uzină ? El ține de tehnica aplicată și de tehnica, oarecum mai subtilă, de a schimba mentalități umane, de a forma caractere și, într-un cuvînt, oameni, cu majuscule. Prima problemă poate să devină, la un moment dat, foarte necesară, capitală, pentru destinul uzinei, dar ea se află, totuși, într-o deplină interdependență cu activitatea asupra conștiinței umane a colectivității respective. Și veți vedea de ce. Pentru aceasta n-am să vă dau însă exemplele spectaculoase pe care le așteptați, poate, ca orice reporter ; m-aș opri doar la cîteva fapte ce pot fi considerate, la prima vedere, lipsite de o semnificație deosebită, dar care mie mi se par interesante tocmai în ce privește schimbarea mentalității oamenilor, obișnuința lor cu semnele cotidiene ale noului. De pildă, nouă ne-a dat bătaie de cap mult timp înlocuirea uleiului de palmier, la secția de zincat tablă. Aveam nenumărate greutăți. Ba nu venea vaporul la timp, ba ne veneau cantități insuficiente. Am încercat cu ulei de pește. Cu ulei de in. Nu mergea. „Teoretic, trebuie să meargă" — mi-am zis. „Și cum nevoia te învață", rămași o dată fără ulei, șeful secției mă anunță : „Oprim". „Ce să oprim, zic ! Aduceți două butoaie de ulei de floare, dublu rafinat. Dacă nu merge, îl plătesc eu". Și a mers cu ulei de floarea-soarelui. Apoi cu macaralele, o altă poveste. La gara de descărcare din Găvojdia, tot ce intra și ieșea de pe „decovil" se lua „cu mîna". Sau la secția recoacere, sau la depozitul de platine, totul, „cu mîna" se descărca. La polisaj, tabla se lua tot „cu mîna", purtată „pe mîini". La ajustarea tablelor, la fel. Astăzi însă, macaralele au devenit mîinile mecanice, exprimînd un aspect al saltului de la metalurgia primitivă, de acum un secol, spre organizarea modernă. Sau să amintesc de reglarea mecanică a cilindrilor, la caja degresoare ? Era o roată întoarsă de un om. O presă cilindrică, în căldură mistuitoare, în gaze. Azi, o instalație simplă, un pupitru, o manetă și de locul de care înainte fugea oricine, acum se apropie mulți să treacă la „stea", „la bumb", cum zic ei. De ce anume se leagă „noul" în uzină ? V-am dat cîteva amănunte tehnice, aș putea să vă dau și altele, despre natura umană. Sînt oameni foarte muncitori, silitori, ascultători. Aceasta, ca o remarcă generală. Uneori am sentimentul, însă, că noi nu ne ocupăm îndeajuns de ei, de viața lor. E un centru siderurgic aici, trebuie s-o recunoaștem, vrem sau nu, nu este „o comună oarecare". Întotdeauna, fiind la marginea vechii regiuni, noi veneam „la urmă", veneam „prea tîrziu". Oamenii au prins încredere în uzina lor, dar vor cît mai multe fapte, vor să aibă sentimentul că participă ei înșiși la o edificare a propriei lor vieți. Desigur, în acești munți, aproape magnifici, așezarea umeri, care să funcționeze ireproșabil, să nu existe refuzul de a gîndi, refuz care duce, tragic, spre stagnare, osificare, decrepitudine...

★

Nădrag ! N-am cunoscut prea mulți oameni la Nădrag în peregrinările mele de reporter. Îmi place însă să cred că am cunoscut o „atmosferă" de uzină metalurgică, că am atins vibrațiile unor sensibilități omenești, a unor caractere ferme de splendizi muncitori, aplecați asupra metamorfozei metalului. N-am reușit niciodată să mă emoționez în fața altui spectacol decît cel pur omenesc. Un tînăr care a descoperit propria sa personalitate, o personalitate care și-a descoperit golurile, această febră omenească, m-au fascinat și m-au emoționat întotdeauna infinit mai mult decît spectacolul însuși al muncii, acest miraj al mîinilor sau al mecanismelor din care omul, adesea, nu se degajă decît cu o singură fațetă sau este el însuși absorbit de către ea.

În secția lanțuri a uzinei „Ciocanul"-Nădrag i-am cunoscut pe doi dintre frații Hariton, pe Aurel și Gheorghe, copii de muncitor forestier, mort de mulți ani, crescuți în sentimentul muncii. Aristide, cel mai mare, s-a abătut de la drumul drept. A căzut în capcane, dar s-a redresat. Sora, Olimpia, a ținut linia dreaptă, sfîrșind o facultate. Azi e profesoară. Al treilea, Aurel, lăcătuș sculier, a ținut-o cîțiva ani într-un vîrtej, oferindu-se nepăsării, pentru ca azi, la 28 de ani, depășind acea perioadă critică, să privească în urmă cu jenă. Acum, perioada uitată, nici măcar nu mai poate umbri cunoașterea destoinică a lăcătușului integru de azi. O secție pretențioasă — secția lanțuri de mină, care pretinde scule și o documentație tehnică superioară. Și acest lucru poate fi înțeles pe deplin de un muncitor ca Aurel sau Gheorghe Hariton. Gheorghe, mezinul, a fost scutit, desigur, de seismele fraților mai mari. O școală profesională la „Oțelul roșu", apoi atelierul. Legăturile se păstrează între frați, ca în copilărie, cu aceeași tenacitate. Se caută aproape zilnic unii pe alții, dar pe toți îi caută bătrîna lor mamă. Cînd, rar, duminicile, unul este lipsă, ea se miră : „Cum, ce-i cu Dudu, cu Aurel, unde-i ?" Uneori vine, în miez de noapte, pe la unul sau pe la altul. Intră așa, simplu, îl privește și pleacă. Vrea numai să vadă dacă sînt bine, sănătoși, dacă merg toate pe drumul bun al vieții.

— Cred că tata, dacă ar trăi, ar fi mulțumit azi de noi. A murit că a muncit prea mult, ca să ne vadă pe noi ajunși oameni în viață. A muncit numai pentru noi și azi n-ar putea decît să fie mulțumit. Să ne privească pe toți, în tăcere, așa cum făcea cînd eram mici, și noi să-i simțim toată mulțumirea și fericirea...

★

Dar Ilie Voinea ?

....am pornit-o greu în viață. Laminorul. Seralul. Școala de maiștri. Apoi rezultatele bune. A urmat însă și o perioadă... Ea s-a reflectat și în producție, în rezultate, care au devenit mai slabe. Atunci a venit un sprijin deosebit de la cei din jurul meu, mai cu seamă de la comuniști, de la secretarul comitetului de partid, în mod deosebit, de la tovarășul director Andrei Mihail. A fost un sprijin de la om la om. Am reușit o reabilitare morală, desigur, cu consecințele ei în planul muncii și al familiei și al prestigiului meu în societate... De ce am trecut prin acele zone de umbră, prin acele eclipse ? Motive pot fi multe și deosebite. Esențial este să le poți recunoaște în fața ta și a altora. Aveam un prestigiu bun, cum zic, dar el a fost rapid eclipsat de ușurătatea unor atitudini ale mele. S-a creat o neîncredere între oamenii din secție și între mine, șeful lor. Privită din perspectivă, acea atitudine a mea poate fi cotată drept caraghioasă, ridicolă, fără sens. Altfel cum aș putea numi uitarea unor îndatoriri față de familie, de pe vremea cînd ochii îmi erau pierduți în altă parte ?

Mi-am creat o scuză ad-hoc din faptul că activitatea în laminor era foarte trudnică, în condiții mult mai grele decît cele de azi. Au existat apoi anii de învățătură. Spun toate acestea fiindcă a sosit timpul în care eu însumi sînt nevoit, ca șef de secție, să mă ocup de cei mai tineri. Ei cresc alături de mine, cu toate aceste impulsuri latente din ei. Uneori, găsesc în ei o identitate cu propriul meu destin. Asta mă face atunci să caut căi mai netede, mai ferite, pentru ei. Dar, în orice caz, dacă nu-l poți feri cu totul, îl poți avertiza, cu teamă, cu speranță, că nu va repeta greșelile tale, deși...".

★

Laminorul !

O secție care, cu ani în urmă, nu demonstra încă penetrația tehnicii moderne în metalurgia noastră. Fără îndoială, și azi, secția este socotită una grea, dificilă. Căldura, manevrarea tăbliilor incandescente, gazele evacuate, însuși profilul produselor, această tablă neagră destul de pretențioasă, sarcinile contractuale — toate fac din laminorul Nădragului o secție nu ușoară și foarte complexă. Gheorghe Buta, maistru șef-laminator, născut în satul Zorile, de pe lîngă Caransebeș, fiu de țărani, a dispretuit el însuși, la începuturi, laminorul. Era în afara fenomenelor petrecute acolo, în afara tainelor tehnicii. De abia școala de maiștri i-a deschis o pîrtie spre înțelegere. Fără copii în familie, și-a creat o adevărată familie, cu 460 de copii, din însăși secția în care și-a desăvîrșit meseria, sub îndrumarea șefului de secție Pavel Patedl. Se află permanent în miezul acestei numeroase familii muncitorești. Ce greutăți au ? Cum merge activitatea ? Un puls luat zilnic, cu precizie, pentru remedierea tuturor inconvenientelor. Omul se destăinuie maistrului. Și maistrul, omului. Cu fiecare, o metodă aplicată cu subtilitate, de la caracter la caracter. Cu fiecare, cu fermitate, dar și cu înțelegere a păsurilor, a problemelor strict intime, adeseori de netrecut. O familie de 460 de suflete, între care și veterani ai laminorului, dar mai ales tineri crescuți în școlile profesionale sau chiar ingineri stagiari ca Titi Martaloglu, absolvent al Institutului politehnic bucureștean, din 1967, care, după primul șoc (diferența dintre aerul Capitalei și cel al Nădragului) azi recunoaște un calm sufletesc care se instalează în el datorită mai ales condițiilor și oamenilor acestor muncitori, celor 1 700 de muncitori ai uzinei din Nădrag. Dar ceea ce intuiește orice nou venit în această uzină din munți este renașterea ei, scoaterea ei din anonimatul industrial și trecerea în rîndul unităților de prestigiu din județul Timiș. Secția turnătorie, de pildă, a fost reconstruită complet, modernizată și, o dată cu refacerea halei, s-a impus și un flux tehnologic continuu. Aici se turnau, în urmă cu cîțiva ani, doar mici piese pentru industria casnică, iar azi, secția concepe utilaj tehnologic pentru mari uzine, printre care și Electromotor Timișoara. Secția de bunuri de consum, mai ales prin soba binecunoscută „Vesta", și-a creat un profil propriu în cadrul uzinei, reușind ca din tabla laminată și tratată termic în mod propriu să-și croiască aceste produse cerute pe piață. Crearea noii secții de lanțuri, cu utilaje dintre cele mai moderne și cu două linii tehnologice de lanțuri industriale și lanțuri pentru mină, cu o capacitate de 3 500 tone anual, rotunjește și mai pregnant imaginea unei uzine în ritm ascendent. Ceea ce intuiești aici, la „Ciocanul" Nădrag, este sentimentul plenar al creației în toate secțiile. Cu același spațiu, cu fonduri de mică mecanizare, se realizează o creștere a indicilor intensivi de utilizare a forțelor mașinilor și agregatelor. Doar astfel putem nota că producția globală a anului 1968 a fost îndeplinită în proporție de 100,7 la sută, că beneficiile peste plan s-au ridicat la 1 425 000 lei, iar economiile la prețul de cost au atins 1 069 000 lei. Cifre date, statistici care ar putea fi înmulțite, conturînd trăsătura definitorie a masei de metalurgiști din extremitatea estică a județului Timiș ; omenia lor simplă, tradițională, unită cu o cunoaștere exemplară a meseriei.

Anul acesta, 1969, se vor celebra 125 de ani de la înființarea uzinei, ani care au însemnat, pentru istoria ei, și desfășurarea amplă a unei tradiții muncitorești specifice. În această succesiune, anul 1969 al Nădragului va mai însemna nu numai realizările obținute în producție de oamenii acestor locuri, ci, conform Hotărîrii Conferinței județene de partid Timiș, și mărirea numărului de săli de clasă cu încă 8, pentru a se ajunge la 24, trecerea la modernizarea școlilor Găvojdia — Nădrag, construirea de noi locuințe pentru muncitori... Sînt tot atîtea aspecte care exprimă perfecționarea întregii activități economice și spirituale a acestei așezări muncitorești din munții Banatului.

Imagini inedite răsar în calea Oltului...

(Urmare din pag. I)

„unde viața bate încetinel, ca într-un trup amorțit de multă vreme". „Orașul cu nume de fată", orașul în care ploua minulescian „de trei ori pe săptămînă", a întinerit acum, la 600 de ani, s-a îmbrăcat în haine noi și și-a cîștigat un nou prestigiu devenind capitala aluminiului românesc sau „cetatea metalului alb".

La 30 iunie 1965, cînd se recolta prima șarjă a metalului alb, Slatina și-a cîștigat un simbol și o emblemă — ALRO. Prin construirea celei de-a patra hale de electroliză, capacitatea uzinei va atinge, la sfîrșitul acestui an, 108 000 tone. În ultimii doi ani dinamica productivității muncii a fost foarte rapidă : în 1966 — 40 tone salariat ; în 1968 — 51 tone salariat. Aluminiul, metalul secolului XX, și-a consolidat în Slatina o cetate puternică.

— Calitatea aluminiului nostru crește continuu, precizează ing. chimist Constantin Popescu, șeful serviciului de cercetări și al laboratorului. La început am obținut aluminiu cu o puritate de 99,5 la sută. Astăzi, la mai puțin de patru ani de cînd a fost elaborată prima șarjă, puritatea lui a ajuns la 99,8 la sută.

Tovarășul Nicolae Crăciun, prim-secretar al Comitetului orășenesc de partid și președinte al Consiliului popular orășenesc, schițează liniile de forță ale viitoarei dezvoltări a orașului :

— Platforma industrială a Slatinei se va mări în acest an cu importante obiective. Se află în construcție o fabrică de produse cărbunoase, care va furniza industriei siderurgice materialele necesare obținerii prețioaselor oțeluri electrice, iar uzinei de aluminiu — electrozi. Pe aceeași platformă, chiar lîngă „vechea" uzină de aluminiu, vor fi începute în acest an lucrările uzinei de prelucrare a aluminiului, precum și ale unei moderne fabrici de cabluri electrice. Vă rog să consemnați acest amănunt interesant : prin 1891 Slatina avea un atelier de lumînări ; în 1971, noua fabrică va produce atîta cablu electric izolat încît s-ar putea înconjura întregul glob pămîntesc ! Peste un deceniu Slatina va avea o populație de aproximativ 70 000 locuitori. Numai pînă la sfîrșitul actualului cincinal, reședința județului Olt se va îmbogăți cu încă 3 000 apartamente. Iar în curînd va începe amenajarea hidrotehnică și hidroenergetică a Oltului. Pe lîngă multiple efecte economice, lucrările de regularizare a cursului apei vor aduce Slatinei și un spor de frumusețe : un lac de acumulare întins pe 500 ha, viitor loc de agrement pentru locuitorii orașului.

Slatina nouă, Slatina industrială, Slatina capitală de județ se metamorfozează rapid. Peste tot se construiește în ritm susținut. Cartierul Crișan, cu blocuri noi, cu moderne complexe comerciale, e un vlăstar al acestei înnoiri. S-a construit o gară nouă, e în curs de edificare un nou local al poștei, prevăzut cu o centrală telefonică automată. În ultimele săptămîni și-a deschis cabinetele o mare policlinică cu 18 secții. Utilată cu aparate moderne, deservită de un numeros personal de specialitate, această adevărată „uzină de sănătate" va putea consulta anual 500 000 persoane.

Același ritm înnoitor se înregistrează pe toată aria județului Olt, mai ales în viața celor patru orașe — Caracal, Corabia, Balș și Drăgănești-Olt, unele vechi, altele ridicate recent la o demnitate urbană, orașe în care se profilează noi reliefuri ale industrializării.

Anii construcției socialiste au însemnat și pentru Caracal, această veche așezare urbană de pe Olt, o treaptă de lansare. Cartea de vizită a forței sale economice o constituie noile unități de producție ridicate în acești ani : fabrica de conserve, cu o capacitate de 22 700 tone anual, și fabrica de produse lactate. Fiecare al 7-lea locuitor al Caracalului s-a mutat în casă nouă în perioada ultimilor cinci ani. Se preconizează construirea unei fabrici de mobilă, cu o capacitate de 8 000 garnituri de mobilă anual, a unei fabrici de tricotaje din lînă și a două mari depozite centrale de mărfuri alimentare și industriale.

Ritmurile contemporaneității pulsează și în micul port la Dunăre, Corabia. Un întreg cartier alcătuit din blocuri vine să sublinieze personalitatea nouă a orașului. La sfîrșitul lui 1975 Corabia va avea peste 2 000 apartamente în blocuri noi. Dar ceea ce constituie un punct nodal în istoria acestei localități este amplasarea pe teritoriul ei a două mari unități industriale de importanță republicană : fabrica de zahăr și tăbăcăria minerală — cea mai mare din țară.

Prima va produce la sfîrșitul acestui an. Directorul ei, tînărul ing. Ilie Marin, ne spune că întreaga ei capacitate, fabrica va prelucra peste 390 000 tone sfeclă producînd 56 000 tone zahăr anual.

Balșul este orașul în care își are sediul una dintre cele mai moderne uzine constructoare de mașini din țară : Fabrica de osii și boghiuri. Această citadelă industrială va da primele produse în ultimul trimestru al anului în curs. La fiecare două minute, va ieși de pe banda de lucru o roată de vagon, gata pentru montaj. Producția anuală va întrece de cinci ori pe cea atinsă pînă acum în producția noastră de vagoane. Tot aici se montează cea mai mare presă din țară, valțuri-gigant și utilaje cu comandă-program. Piesele de oțel vor parcurge automat drumul dintre depozitul de materiale și cel de piese finite, după ce valțurile au prelucrat metalul ajuns la 1300 grade Celsius. Marea uzină va da de lucru la mii de oameni, îmbogățind destinul domoalei așezări de pe cursul mijlociu al Oltețului.

Fost pînă nu demult un sat pe cîmpia Boianului, Drăgănești-Olt a devenit în ultimul an al cincilea oraș al județului Olt, edificîndu-și construcții moderne și pregătindu-se cu rîvnă pentru ridicarea sa spre un orizont agroindustrial, spre o demnitate urbană.

— Avem posibilități ca prin unitățile existente, aflate în plină dezvoltare, ca și prin noile obiective ce urmează să fie puse în funcțiune, producția globală industrială să crească de peste trei ori în 1970 față de 1965, iar în 1975, de 4,5 ori față de anul 1970 — ne spune în chip de concluzie tovarășul Gheorghe Olță, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean. Perspective mari ni se deschid în următorul cincinal, atît prin apariția noilor uzine și fabrici, cît și prin valorificarea potențialului hidroenergetic al Oltului, în cursul său mijlociu și inferior, unde se va construi o salbă de hidrocentrale.

Într-adevăr, urcînd ferm treptele industrializării socialiste, județul Olt se conectează din plin la tensiunea creatoare a țării întregi.

GEORGE CHIRILĂ

Ni-i ctitorită țara

Ascult cum în Carpați cu-această clipă rară
Statornică cetate în alb se-alcătuiește ;
Enescian și tînăr pe strune de vioară
Din lumea ta te smulge un simțămînt nădejde.

Învolt își rostuiește în brazda caldă, grîna
Destin superb, pe rouă, și îl numește spic
Ieșindu-ne la veghe de mînă cu fîntîna —
Cînd orice bob în sine poartă popor voinic.

Te bucure nuntirea, te-nalțe și pătrunză
Pe Iza și pe Trotuș, la Jii și-n clarul Dornii,
Cu creanga suie mierla mirîndu-se în frunză —
Din fapte și din seve trec în văpaie cornii.

Cu mine și cu tine balada se întîmplă,
Din rîu în ram, spre alte ramuri și rîuri mari,
Ni-i ctitorită țara de la-nceput sub tîmplă
Cum simburii de ghindă necontenesc stejari.

Puterea de-a fi tînăr — care în noi există —
Înfiripă lucrînd pădurile-n tării.
— Planeta mea în arderi și aripi, socialistă,
Rostește-mă-n culorile acestei Românii !...

ADRIAN PĂUNESCU

Pe-o vatră luminată

Pe-o vatră luminată de hornul supt de lună
bătrîna coace pîine de două ori pe săptămînă,
de șaizeci și ceva de ani mereu,

din cînd în cînd mai vine la căpătîiul meu,
îmi trage țoala neagră și mițoasă,
pîn-la bărbie ; iese blînd din casă,

ridică țestul și se uită dedesubt
ce face pîinea — este sau nu, coaptă —
pe horn funinginile-atacă luna neîntrerupt,

bătrîna altă pîine frămîntă și așteaptă,
strigă la păsări, apă — cerului îi cere,
rostogolește coca încet prin căpistere,

și-n pat nu mai sînt eu, ci este tata,
bătrîna-i trage țoala pe piept să nu răcească,
o altă pîine-n țest acum e gata,

și se fărîmă luna în horn și-n pat acum •
un alt copil, mult mai bătrîn pe lume,
funinginea pe horn ia foc albastră

de șaizeci și ceva de ani mereu,
necunoscuta mînă a ei, deasupra noastră
ca roata unei veșnice fîntîni. Și-n roată — eu.

DARIE NOVĂCEANU

Pentru ca soarele

Pentru ca soarele să poată trece mereu,
Peste oasele mele, cu primăvară,
Mi-am verificat verticala
După firul cu plumb
Al timpului rotit peste țară.

Pentru ca să unesc două țărmuri de apă,
M-am făcut punte neplutitoare,
Adică țărm,
Al treilea țărm
Pentru prietenii mei din depărtare.

Pentru ca oamenii să mă poată cunoaște,
Mă derulez, treaptă cu treaptă,
Peste pămînt și mă preschimb
În potecă prelungă și dreaptă.

Pentru ca să rămîn pînă la capăt eu,
Soare și calciu, țărm și drum ușor,
Strîng țărîna străbunilor în palmă,
O duc spre lacrimă, umil,
Și-adorm paralel cu moartea lor.

ILIE CONSTANTIN

Feriga

Pe lîngă brazii bănuiți în sus
cu creștete știute doar de soare,
insinuată-n umbra lor supus
feriga-n umedul văzduh răsare.

Dar cînd s-a tras în lut atîta trunchi
cu crengile desfășurate toate,
de-a mai rămas numai acest mănunchi
de frunze-n umbra mare tremurate ?

Copacul mort în timp din calde ere,
cu tot frunzișu-n piatră fluturînd,
îl tot citesc în crîncena-i cădere
în negrele oglinzi de sub pămînt.

File din cronica vieții pescarilor britanici

OAMENI LOGODIȚI CU PRIMEJDIA

● ACCIDENTELE – DE 40 DE ORI MAI FRECVENTE DECÎT ÎN CELELALTE RAMURI INDUSTRIALE ● 18 ORE DIN 24 ÎN LUPTĂ CU VALURILE ● TEMUTA „PIATRĂ NEAGRĂ"

Pe coasta de est a Angliei, nu departe de estuarul Humber, norii și marea se alungă într-o învolburare plumburie. Măsurătorile meteorologilor anunță că vîntul ce bate dinspre apus atinge în unele locuri peste 130 kilometri pe oră. O mătură gigantică trece vuind peste salba dunelor de nisip presărate cu smocuri de iarbă țepoasă. Pe țărm, izbit de forța rafalelor, valul nu mai cade pe plajă, creasta lui pare pentru o fracțiune de secundă încremenită în aer și apoi este azvîrlită înapoi. Spectacolul e impresionant și zbuciumul alb al spumei în larg sugerează vibrații lirice. Pentru localnici, stihiile dezlănțuite ale apei înseamnă marinari în primejdie. Răspîndite pe întinsul Mării Nordului, vasele pescărești au fost prevenite din timp și s-au adăpostit prin golfuri dosnice.

...La Grimsby, port la intrarea de sud în estuarul amintit, nimic nu părea să tulbure cursul vieții cotidiene. Aveam să aflu că pe aceste meleaguri resemnarea împletită cu speranță au modelat de-a lungul generațiilor firea aspră, dar generoasă, a pescarului și a familiei lui. Zilnic, vase vin și pleacă într-o mișcare perpetuă. De la Gordon Rawson, reprezentantul local al Ministerului agriculturii și pescuitului, am aflat, printre multe detalii, că traulerele sosite rămîn la intrarea în port pînă cînd mareea, după ora nouă seara, atinge cel mai înalt nivel, egal cu cel din bazinul docului. Atunci se poate ridica ecluza și vasele pătrund spre danele de descărcare, într-o ordine strict respectată de tradiție. Întîi, evident, sînt primite traulere mari, de cursă lungă, ale căror zone de pescuit se întind la nord de insulele Faroe, în largul Islandei, pînă dincolo de cercul arctic, în marea Barent, lîngă coastele Groenlandei sau ale Labradorului, la distante de 2 000 pînă la 5 000 de mile de Grimsby. După circa trei sau mai multe săptămîni petrecute pe mare, adesea prin furtuni și viscole, nimeni nu le contestă prioritatea. Urmează apoi vasele de cursă medie, care pescuiesc în apele din jurul insulelor britanice și, ultimele, vasele mici, majoritatea lor fiind așa-numitele „seinere", de tip danez, a căror eficacitate înaltă i-a determinat pe englezi să le adopte cu ani în urmă.

A doua zi, în zori, macaralele înșirate de-a lungul danelor, pe o lungime de peste un kilometru, descarcă cu mișcări miriapodice coșurile cu multiple varietăți de pește, dintre care predomină codul, prins deobicei în Atlanticul de Nord. Operațiunile de deșertare, sortare și cîntărire sînt făcute de „lumpers", numele local dat docherilor, deoarece cei de pe vase, din momentul acostării, sînt liberi să plece direct acasă. Tradiție veche. La șapte și jumătate dimineața începe, pe toată lungimea docului, episodul haotic al licitației peștelui. Vînzătorii, reprezentînd pe patronii vaselor (de regulă mari companii) sînt personaje pitorești, cu experiență și voci răsunătoare; față în față cu grupul cumpărătorilor angrosiști (reprezentanți ai diferitelor firme de prelucrare și desfacere a peștelui) ei încearcă să obțină un preț cît mai bun. Cei ce participă la licitație se cunosc între ei, după cum sînt binecunoscute interesele unora de a cumpăra anumite cantități sau sorturi de pește. O clătinare din cap sau un deget ridicat sînt semne convenționale știute ale tîrguelii. Sînt momente decisive, cînd prețul oscilează în funcție de cantitatea peștelui, de tendința consumului intern, de posibilitățile desfacerii, de concurență și de alți factori. În mici birouri, ca niște cuști, instalate chiar deasupra halelor de licitație, fiecare agent cumpărător are un telefon prin care poate comunica urgent cu sediul central al firmei respective. Uneori, după cum mi-a spus un agent al marii societăți „Ross", un singur minut poate însemna cîștiguri bune pentru unii, pierderi pentru alții. Am aflat, de pildă, că în ajun peste o sută de tone de pește au rămas nevîndute la licitație și pînă la urmă, au luat calea fabricilor de făină de pește, la un preț derizoriu. Este de altfel ultima soluție — și cea mai tristă pentru respectivele echipaje de pescari — fiindcă într-un asemenea caz nu le revine mai nimic drept cotă parte, după o muncă intensă pe mare.

Peste trei mii de pescari formează echipajul celor aproape 260 de traulere și seinere ale Grimsby-ului și multe alte mii de oameni lucrează în docuri, la fabricile de gheață, în cele de prelucrare și conservare a peștelui, precum și în sectoare auxiliare ale acestei industrii. Deși în ultimul timp s-au dezvoltat și alte ramuri industriale, peștele continuă să reprezinte principala sursă de ocupație și venituri pentru cei o sută de mii de locuitori ai orașului. După mai bine de un veac de la inaugurarea primului doc, rudimentar dar promițător, Grimsby a ajuns astăzi unul din cele mai mari porturi pescărești din lume — cu imense instalații și depozite frigorifice, laboratoare de studii și cercetări, școli și cursuri speciale pentru calificare în profesia de pescar. Specialiștii de aici sînt chemați în alte țări care își dezvoltă industria pescuitului, după cum mulți străini vin la Grimsby pentru a-și perfecționa cunoștințele în materie.

Este realmente cea mai grea dintre toate meseriile, cea mai riscantă — îmi spunea în cursul unei convorbiri J. Nunn, secretarul sindicatului local al traulerelor. După cîteva zile petrecute pe uscat, echipajele se îmbarcă din nou spre zonele de pescuit. În cursul călătoriei, inclusiv pe furtună, se verifică și se pregătesc plasele (denumite trawl, sub forma unei pungi imense cu gura deschisă, trasă pe fundul mării de cabluri anexate la vas). Eforturile depuse sînt deosebit de intense, oamenii muncind 18 ore din 24. Iar cele șase ore de somn au fost cucerite și asigurate în urma unor lupte grele duse de sindicate. Timp de 8—10 zile cît durează pescuitul, un asemenea ritm este epuizant, oboseala duce la înmulțirea accidentelor, uneori fatale, dar oamenii continuă să-și consume energia în zeci și zeci de curse repetate. Trebuie spus că în afară de salariul mediu săptămînal de circa 13 lire, mai primesc și o cotă parte calculată din suma totală realizată din vînzarea peștelui, sistem rămas încă din secolul trecut. Mi s-a dat ca exemplu cazul unui trauler care a încasat 5 000 de lire pentru circa 90 tone de pește. Dar din 32 de lire și jumătate cuvenite de om au fost scăzute pe rînd impozitul, rata îmbrăcămintei impermeabile, diferite cotizații pentru asigurări și pensii, băutura consumată pe bord și altele, astfel încît cîștigul net final nu reprezintă nici cît necesarul întreținerii pe două zile. În cazul acestor oameni intervine desigur și pasiunea profesiunii care le intră în sînge și de care nu se pot despărți. Abia la 45—50 de ani, slăbiți de bătăliile cu marea și de intemperii, unii trec de pe vas la o muncă oarecare pe uscat, deobicei în docuri. Vîrsta minimă pentru recrutarea pescarilor este de 16 ani. Limită maximă nu există, ea depinde de rezistența fizică.

Pe vas, autoritatea supremă este personificată de skipper (care înseamnă șef sau comandant, dar care nu admite niciodată să i se spună căpitan). Este o categorie aparte. Skipperul este deobicei un om bine pregătit care trebuie să știe aproape toate — navigație, meteorologie, ihtiologie, mecanică, noțiuni de ajutor medical, folosirea aparatelor de transmisie și a celor de detectare a bancurilor de pești etc. Însă, mai presus de toate, trebuie să știe să prindă pește, pentru că el poartă întreaga răspundere a succesului, dar și a eșecului. Patronul îi poate lua oricînd comanda, punînd în loc pe unul dintre numeroșii aspiranți la titlul prestigios de skipper. Stagiul, experiența contează uneori mai puțin decît flerul și întîmplarea norocoasă. Primejdia, permanența riscului, îi fac superstițioși pe unii, tenaci și neînduplecați pe alții. Mi s-a istorisit întîmplarea unui skipper în vîrstă de numai 29 de ani, care înregistrase cîteva eșecuri la rînd. Pleca într-o nouă cursă, probabil decisivă pentru cariera lui. Și-a ales ca zonă de pescuit — atribut exclusiv al skipperului — apele de lîngă insula Ursului, în Oceanul Arctic. După furtuni și viscole năpraznice în noaptea arctică, plase rupte și avarii, fără pește și sleiți de puteri, membrii echipajului începuseră să-și piardă încrederea în steaua skipperului. A început apoi o disperată cursă de slalom printre ghețarii plutitori desprinși din calota polară. Unul dintre aceștia s-a aplecat pe o parte, prinzînd dedesubt traulerul și suspendîndu-l deasupra valurilor. Scăpați ca prin miracol de naufragiu, pescarii au cerut insistent să se întoarcă în port. „Am venit aici să prindem pește" — le-a răspuns răspicat skipperul. Au trebuit să arunce din nou plase și... minune! macaraua a tras de pe fundul mării o primă recoltă de patru tone. Cod mare, de primă calitate. Apoi încă una și încă una, zile la rînd pînă la istovire, în ciuda valurilor care măturau puntea. În drum spre Grimsby, cu cala gemînd de greutatea capturii, comandantul i-a întrebat: „Erau cumva printre voi unii care doreau să se transfere de pe vasul meu"? Nu, nu-și mai amintea nimeni să fi spus așa ceva cu numai cîteva zile în urmă. Animozitatea se topise, perseverența temerarului skipper alungase descurajarea echipajului.

Vasta cronică a vieții pescarilor are multe povestiri care se sfîrșesc cu teribile tragedii. Cu peste un an în urmă, în plină iarnă arctică, au fost înghițite de adîncurile nordului trei traulere, într-un interval de numai 12 zile. Au pierit 59 de oameni și pe malurile îndoliate ale Humberului s-au ridicat proteste cu larg ecou. S-a cerut din nou — pentru a cîta oară? — perfecționarea instalațiilor și îmbunătățirea măsurilor de securitate pe bord. Cauza naufragiului era cunoscută — temuta „piatră neagră", adică zeci de tone de gheață care se depun pe punte, pe macara, pe catarge, pe cabluri, pînă cînd vasul este copleșit de greutate și se duce la fund ca un pietroi, fără a lăsa echipajului timp să reacționeze. Singura metodă de combatere, arhaică și insuficientă, este atacarea gheții cu topoarele și aruncarea ei peste bord. Luptă inegală, cumplită, căci la acele temperaturi scăzute gheața reapare cu repeziciune uimitoare și nu există altă scăpare decît fuga spre alte latitudini. Se experimentează în prezent introducerea unui sistem de vibrație care să scuture gheața de pe cabluri și catarge, precum și o instalație electrică de topire a gheții, dar costul ridicat și procesul complicat al dotării vaselor cu acest gen de echipament constituie pentru patroni motive de a întîrzia modernizarea.

Valul protestelor, în fruntea cărora s-a afirmat cu deosebire o femeie din portul Hull, Lillian Bilocca, a determinat autoritățile să echipeze un trauler de cursă lungă, „Orsino" (1 574 tone) cu aparate meteorologice și de radiotransmisiune. „Orsino" a navigat timp de cinci luni în Atlanticul de nord, semnalînd traulerelor apropierea furtunilor și indicîndu-le locuri potrivite de adăpostire grabnică. Deși contribuția vasului a fost apreciată ca deosebit de valoroasă, nu întotdeauna skipperii vaselor s-au arătat receptivi la mesajele de pe „Orsino". Unii dintre ei preferă să păstreze anonimatul poziției, pentru a nu divulga locurile „secrete" bogate în pește pe care le-au descoperit. În același timp, însă, taina vechilor hărți, care se transmiteau pe vremuri din tată în fiu, și-a pierdut mult din utilitatea practică, mai ales de cînd detectoarele electronice instalate pe bord pot arăta densitatea peștilor la diferite adîncimi.

Industria pescuitului, care nu reprezintă nici unu la sută din venitul național brut al Angliei (se descarcă în medie circa 900 000 de tone de pește anual), înregistrează în schimb cele mai multe accidente. Potrivit calculelor făcute recent de dr. Samuel Moore, care examinează această problemă în „British Journal of Industrial Medicine", cazurile de accidente mortale sînt de patru ori mai frecvente în rîndul pescarilor de pe traulere decît printre mineri și de 40 de ori mai frecvente decît în celelalte ramuri industriale. Interlocutorii mei de la Grimsby îmi spuneau că însuși specificul profesiei implică riscuri mari pentru sănătatea și viața pescarilor. Și totuși, adăugau ei, practic nu există reguli de securitate a muncii, ele fiind în general aplicate empiric în funcție de patron și de skipper.

...Peste întreaga regiune a estuarului se așternuse de cîteva zile o ploaie măruntă și rece. Un grup de pescari, dintre care numai cîțiva însoțiți la țărm de cîte o rudă sau un prieten, se îmbarcă pe traulere. A doua zi, skipperii aveau să le comunice zona aleasă pentru pescuit, poate undeva departe, în apele înghețate ale Arcticii, bogate în pește și primejdii.

Liviu RODESCU

Londra, mai 1969

Înfruntări sociale pe malurile Nerviónului

Dr. Arnold HOTTINGER,
publicist elvețian

Nerviónul — fluviul ce străbate orașul Bilbao — servește deopotrivă drept canal și drept port, fiind navigabil de la gurile sale, aflate la 15 kilometri nord de Bilbao, și pînă în centrul orașului. Pe el poți întîlni atît nave oceanice, cît și vase de transport. De-a lungul malurilor Nerviónului, ale cărui ape cresc și descresc o dată cu fluxul și refluxul oceanului, macaralele se înșiră pînă în centrul orașului. De călătorești cu trenul suburban, treci pe lîngă cîteva oțelării, în spatele cărora se profilează siluetele navelor.

În ultimii ani, Bilbao s-a extins dincolo de valea Nerviónului. Clădirile orașului s-au cățărat pe povîrnișurile dealurilor, acolo unde în trecut începeau galeriile minelor de minereu de fier. În cartierele mărginașe, alături de clădirile de locuit cu 6 și 8 etaje, ridicate din cărămizi roșii, se află mici topitorii și alte întreprinderi ale industriei metalurgice. În spatele acestora se înalță munți înveliți în verdeață, cu piscuri stîncoase, printre care se întrezăresc cîteva gospodării țărănești, iar ici colo cîte o turmă de capre.

Orașul oferă priveliștea unui centru industrial care a cunoscut o largă dezvoltare la începutul acestui secol. Aici se află sediile marilor bănci basce care și-au întins tentaculele asupra întregii Spanii: Banco de Bilbao și Banco de Vizcaya. Tot aici se află în construcție un edificiu ultramodern, acoperit pe jumătate cu marmură fumurie, pe jumătate cu sticlă rozalie. Pe străzi întîlnești adesea domni cu jobene, doamne cu blănuri, în timp ce mulți locuitori mai vîrstnici ai orașului poartă bereta bască, caracteristică acestor locuri.

În partea dinspre mare se află cartierele de vile, construite în același stil ca și clădirile din centru. Dar oamenii bogați care locuiesc aici și-au investit, după cît se pare, doar o mică parte din capitalurile lor în Spania și o parte și mai mică în întreprinderile industriale din regiune. Iar industria grea din Bilbao rămîne învechită. Ea are nevoie urgentă de o cură de reîntinerire.

În întreprinderea „Altos Hornos de Vizcaya" — cea mai mare oțelărie din Spania — se desfășoară de doi ani procesul de reînnoire a parcului de mașini, de raționalizare a administrației și de mărire a producției. Fondurile necesare au trebuit să fie puse la dispoziție, parțial, de către stat. În alte întreprinderi au intervenit firme străine — în special din Statele Unite. În general se afirmă că întemeietorii industriei grele basce au nepoți și strănepoți mai puțin cutezători și întreprinzători decît au fost ei. Actualii „bossi" se îngrijesc mai mult de menținerea a ceea ce există, decît de extindere și dezvoltare. Aceasta a făcut ca concurența străină să fie — atît în ce privește prețurile, cît mai ales calitatea — superioară industriei metalurgice din Bilbao, deși tarifele vamale protecționiste de 40 la sută mai sînt în vigoare. În pofida acestor bariere, Spania importă și astăzi din străinătate cantități considerabile de mașini, oțel brut și semifabricate. Ce se va întîmpla — se întreabă multă lume din Bilbao — dacă, în urma asocierii Spaniei la Piața comună europeană, tarifele vamale protecționiste se vor reduce la 10 la sută? Din acest motiv un număr de experți sînt de părere că industria spaniolă nu este încă „coaptă" pentru o asemenea asociere.

Că actualii conducători ai industriei par mai puțin întreprinzători decît întemeietorii ei, e un lucru explicabil. „Patronii au tot ce doresc și chiar mai mult decît atît — spun reprezentanții cercurilor de stînga. Statul îi apără de revendicările muncitorilor și pentru ei este mai avantajos să cîștige bani pe căi politice, de pildă, cu ajutorul barierelor vamale protecționiste, decît prin crearea unor noi locuri de muncă ca urmare a extinderii și modernizării întreprinderilor" Patronii și cei din anturajul lor încearcă să se justifice referindu-se la climatul politic care a domnit în ultimii 30 de ani în Spania în general, și în Țara bascilor, în special. „Ați investi dv., dacă ați fi proprietar aici, de pildă, sume mari în laboratoare de cercetări? — am fost întrebat. Ați risca banii dv. fără să știți ce măsuri ar putea lua statul de la o zi la alta? Dar dacă izbucnesc din nou tulburări?"

Doleanțele oamenilor muncii sînt justificate. Cu toate astea, sindicatele oficiale spaniole caută să împiedice orice acțiune revendicativă a muncitorilor care ar avea ca scop o mărire de salariu. Costul vieții crește în permanență, iar salariile nominale nu sînt suficiente nici pentru asigurarea unui trai dintre cele mai modeste; și adeseori au loc conflicte între muncitori și sindicatele oficiale chemate, chipurile, să apere interesele salariaților.

Chiar o săptămînă după proclamarea stării excepționale, un asemenea conflict a izbucnit în marea întreprindere „Altos Hornos de Vizcaya". Comisia care ducea tratativele în numele muncitorilor a cerut ca un anumit muncitor care a fost angajat nu de mult în uzină să participe la convorbiri. Reprezentanții sindicatului oficial s-au opus, sub pretextul că respectivul muncitor nu a fost ales în „mod legal" în organul reprezentativ al salariaților. Ca răspuns la atitudinea sindicatului de stat, majoritatea muncitorilor aleși în delegația care ducea tratative au refuzat să continue convorbirile. În pofida stării excepționale, lucrătorii din uzină au întrerupt munca. Guvernul a ordonat proclamarea unui lock-out, iar poliția a operat arestări în rîndurile muncitorilor.

Muncitorii au refuzat să se întoarcă la lucru pînă cînd toți cei arestați nu vor fi eliberați. Poliția s-a situat pe un punct de vedere diametral opus: în primul rînd — afirmau reprezentanții ei — trebuie reluată munca, iar după aceea ar putea fi eliberați unii sau alții dintre cei arestați. Între timp „Altos Hornos de Vizcaya" a găsit spărgători de grevă pentru a menține furnalele în funcțiune. În schimb, alte două mari întreprinderi — Babcock-Wilcox și Construcciones Navales — au fost nevoite să-și închidă porțile pentru că muncitorii au declarat o grevă de solidaritate cu tovarășii lor de la „Altos Hornos". Greve au izbucnit și în numeroase alte întreprinderi mai mari sau mai mici.

Ca urmare, în așezările muncitorești de pe malul stîng al Nerviónului și-au făcut apariția patrule înarmate ale poliției și gărzii civile. Locuitorii acestor cartiere povestesc că noaptea și în zori s-au operat arestări. Unii dintre cei ridicați de poliție s-au întors după cîteva zile, alții au rămas dispăruți. Avocații care se ocupă de apărarea muncitorilor arestați declară că nu are nici un rost să te interesezi la poliție unde se află clienții lor. În multe cazuri chiar avocații sînt amenințați că vor fi arestați pe loc.

Dar oprind arestări, poliția provoacă noi greve de solidaritate. Recurgînd la aceste acțiuni, poliția se bazează totuși pe faptul că, mai devreme sau mai tîrziu, masele de muncitori sînt nevoite să se întoarcă în fabrici. Neprezentîndu-se la lucru, muncitorii nu primesc salariu. Dar în afară de aceasta, autoritățile dispun și de un alt mijloc de presiune: greviștii sînt pur și simplu amenințați că-și vor pierde definitiv locurile de muncă.

Problema eliberării și reîncadrării în muncă a celor reținuți de poliție a dus în diferite întreprinderi, dar mai ales în apropiata localitate Guipuzcoa, la noi conflicte. Patronii afirmă că ei sînt constrînși de poliție să-i concedieze pe muncitorii care, după ce au fost eliberați, se întorc în fabrică. Muncitorii, la rîndul lor, arată că proprietarii fac cauză comună cu poliția și se folosesc de fiecare prilej pentru a „curăți" întreprinderile de ceea ce numesc „elemente nedorite".

Toate acestea contribuie la înrăutățirea și mai mult a climatului social și la îngustarea în această măsură a bazei unei reînnoiri economice.

DE PRETUTINDENI

Zborurile de încercare au durat 3 luni. După care s-a dat verdictul: noul tip de elicopter „Nord-500", construit în Franța, a fost dat în folosință

REPETIȚIA GENERALĂ A DEBARCĂRII PE LUNĂ

În ziua de 18 mai la ora 18,49 (ora Bucureștiului) cosmonauții americani Thomas Stafford, John Young și Eugene Cernan vor pleca de la Cape Kennedy, la bordul navei spațiale „Apollo-10", în cel mai periculos și cel mai spectaculos zbor cosmic întreprins pînă acum. Această experiență constituie „repetiția generală" a debarcării efective pe Lună a unor astronauți americani, prevăzută pentru 20 iulie anul acesta.

Zborul complexului spațial „Apollo-10" va dura în total opt zile. În momentul în care va ajunge la 112 kilometri de suprafața satelitului natural al Pămîntului, Thomas Stafford și Eugene Cernan vor lua loc în modulul lunar, iar John Young va rămîne la bordul cabinei de comandă, ce va gravita în jurul astrului pînă la recuplarea cu modulul de serviciu. Modulul lunar („Păianjenul") cu cei doi astronauți la bord va întreprinde un zbor autonom de opt ore în jurul Lunii și se va apropia pînă la 15 kilometri de suprafața ei. El nu va rămîne la această distanță decît 6—8 minute și nu se va îndepărta de „cabina-mamă" la mai mult de 630 kilometri. După cuplarea cu modulul lunar, Stafford și Cernan vor reveni în vehiculul principal. O dată părăsit, modulul lunar se va plasa pe o orbită solară veșnică.

În timpul zborului, telespectatorii americani vor putea viziona pentru prima dată imagini în culori ale Pămîntului, Lunii și Cosmosului, transmise în direct de pe o navă spațială.

Înainte de a se reîntoarce pe Pămînt, cei trei cosmonauți vor efectua manevre de navigație în jurul Lunii și vor lua fotografii ale celor cinci locuri de debarcare posibilă. O dată aceste misiuni îndeplinite, „Apollo-10" se va îndrepta spre Terra.

O NOUĂ ENCICLOPEDIE MEDICALĂ

La Moscova se fac pregătiri în vederea editării unei noi Enciclopedii medicale. Cele 30 de volume ale lucrării vor apare în decurs de șapte ani (1971 și 1976).

În noua ediție se acordă o deosebită atenție unor capitole inexistente sau slab reprezentate în edițiile anterioare: problemele filozofice ale medicinii, genetica medicală, medicina cosmică, tehnica medicală, cibernetica, igiena socială, transplantările de organe și țesuturi etc.

LA 50 DE ANI DE LA PRIMA TRAVERSARE AERIANĂ A ATLANTICULUI

Un nou record mondial de viteză a fost înregistrat miercuri în cadrul cursei aeriene transatlantice organizate de ziarul londonez „Daily Mail cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la prima traversare aeriană a Atlanticului. Un avion cu reacție „Phantom" al forțelor navale britanice, pilotat de lt. Hugh Drake, a parcurs distanța de la aeroportul Floyd Bennett din New York pînă la aeroportul Wisley din Londra în 4 ore, 53 minute și 10 secunde, depășind cu 11 minute recordul mondial înregistrat cu două zile în urmă, cu același tip de avion de lt. Paul Waterhouse.

BĂTĂLIA PENTRU MOȘTENIREA LUI JEAN THIERREY

120 de moștenitori legali, domiciliați astăzi în mai multe țări ale lumii, intenționează să pornească la luptă pentru moștenirea lui Jean Thierrey, confiscată în 1797 în mod ilegal de către împăratul Napoleon Bonaparte.

Potrivit declarației împuternicitului moștenitorilor, în 1797, cu prilejul cuceririi Veneției, Napoleon a confiscat o avere compusă din 60 milioane franci de aur și 20 de caleși aparținînd locuitorului acestui oraș Jean Thierrey și a predat toate aceste bunuri trezoreriei din Paris, întocmind un titlu de creanță care s-ar păstra și astăzi.

Încă în 1938, fostul prim ministru al Franței, Daladier, a oferit urmașilor familiei Thierrey o despăgubire în valoare de 28 milioane franci. Tratativele au fost însă întrerupte datorită izbucnirii celui de-al doilea război mondial. Acum moștenitorii intenționează să deschidă un proces pentru a intra în posesia averii. Ei ar fi de acord să renunțe la ea dacă autoritățile franceze competente ar acorda fiecăruia dintre ei o pensie viageră corespunzătoare.

BĂIAT DE 8 ANI ÎNGHIȚIT DE UN PITON

În apropierea satului Coxes Bazar din Pakistanul de est, un piton uriaș a înghițit un băiat în vîrstă de 8 ani — anunță agenția de presă pakistaneză. Băiatul plecase de acasă pentru a aduna iarbă și nu s-a mai întors. Un grup de locuitori ai satului, porniți în căutarea lui, au descoperit pe un cîmp un piton umflat ca un sac. După ce au omorît reptila, au găsit în stomacul ei cadavrul băiatului.

„Războiul muzeelor" pentru tunurile lui Cook

Boris B. BEHRSING
publicist australian

În prezent, în preajma aniversării a două veacuri de la descoperirea Australiei de către faimosul navigator englez James Cook, o vie dispută juridică, iscată de descoperirea în apele Pacificului a unor tunuri aparținînd vasului comandat pe vremuri de acesta, are loc între importante foruri și instituții din Australia, S.U.A., Anglia, Noua Zeelandă etc. În reportajul de mai jos, autorul, evocînd evenimentele de odinioară, dezvăluie esența acestei dispute.

După ce au zăcut aproape 200 de ani pe fundul mării, tunurile căpitanului Cook provoacă astăzi, în Australia, mai multă zarvă decît au fost în stare s-o facă atunci cînd fuseseră instalate pe vasul cu pînze „Endeavour", aparținînd marinei regale britanice. Această zarvă constituie un ecou peste veacuri al întîmplărilor petrecute în fața coastelor estice ale Australiei la 11 iunie 1770. Pe atunci, în timpul expediției care avea drept țel descoperirea legendarei „marii țări a sudului", vasul „Endeavour" s-a lovit de un recif de corali. Deși marinarii britanici au descoperit cu acest prilej „terra australis", această știre n-ar fi ajuns, probabil, pînă la amiralitatea britanică, dacă comandantul lui „Endeavour", James Cook, nu s-ar fi decis la o măsură disperată. El a ordonat ca cele șase mari tunuri din fier, muniția, precum și o parte din provizii, să fie aruncate peste bord pentru ca, în acest fel, vasul, devenit mai ușor, să fie luat de pe recif de următorul flux și să poată fi astfel salvat.

Calculele lui Cook au dat rezultatele scontate și, în acest fel, a început descoperirea Australiei care, cîțiva ani mai tîrziu, și-a primit primii coloniști.

Tunurile pe care Cook le aruncase într-un moment de disperare peste bord au devenit acum obiectul unei dispute juridice. De mult istoricii australieni aveau cunoștință despre cele șase tunuri de fier, dar ei nu puteau spune cu certitudine în ce punct anume au fost aruncate în apă. Recent însă, o expediție americană a descoperit aceste tunuri. Astfel a luat naștere o dispută care i-a antrenat cu deosebire pe australieni.

Înșuși faptul că nu australieni ci o expediție echipată și trimisă la fața locului de „Academy of Natural Sciences" din Philadelphia și de „New York Explorers Club" a descoperit aceste tunuri, a fost în măsură să rănească adînc sentimentul de mîndrie națională al multor australieni.

Dar și faptul că americanii au declarat inițial că au sosit pe coasta estică a Australiei doar pentru a cerceta specii de pești subtropicali, învăluind operațiunile lor în secret, iar apoi au lăsat să treacă o săptămînă pînă ce au suflat primul cuvînt că intenționează să scoată la suprafață unul din tunurile lui Cook, a provocat o puternică nemulțumire pe cel de-al cincilea continent. Yankeii vor să fure tunurile lui Cook — se murmura în toate colțurile.

Astăzi, aceste tunuri, din care pînă acum trei au fost scoase de la o adîncime de 96 metri — sînt considerate o descoperire istorică de preț a Australiei. De aceea, guvernul australian s-a hotărît să le confiște. Ele urmează acum să fie transportate la Melbourne, curățate de coralii care s-au depus pe ele în decursul celor aproape 200 de ani, urmînd ca apoi să fie restaurate. Savanți-juriști australieni se ocupă acum de problema „dreptului de proprietate" asupra acestor tunuri. Deocamdată guvernul a declarat că nu le va elibera nimănui pînă cînd nu vor fi lămurite aspectele legale ale acestei chestiuni.

Un argument juridic este acela că ele aparțin marinei britanice care, acum 200 de ani împreună cu „Royal Society" a pregătit și finanțat expediția lui Cook în mările sudice. Între timp însă, în afara americanilor indignați de confiscarea tunurilor, și-au afirmat pretențiile de proprietate mai multe societăți de istorie din S.U.A., Anglia și Australia, unele muzee și două guverne ale statelor australiene și, în afară de ele, Noua Zeelandă, precum și mai multe insule din Pacific, unde Cook acostase în timpul călătoriei sale.

În anul ce vine, în Australia se va sărbători jubileul de 200 de ani de la descoperirea continentului de către Cook. În legătură cu aceasta între un șir de orașe australiene — Melbourne, Brisbane, Canberra și Cooktown — s-a iscat o dispută acerbă pentru a pune mîna pe unul din tunuri. Melbourne argumentează că întrucît se află de pe acum în posesia casei părintești a căpitanului Cook, transmutată din Anglia, unul din tunurile pescuite ar constitui o completare foarte nimerită pentru ea. Cooktown își bazează pretențiile pe faptul că pe locul unde se află astăzi orașul, echipajul de pe „Endeavour" a poposit 47 de zile pentru a repara nava avariată de recif. Este de înțeles că orice oraș australian ar dori, cu prilejul jubileului de 200 de ani, să prezinte cu mîndrie oaspeților săi unul din tunuri.

Între timp, disputa continuă. Părerile sînt împărțite, deoarece tunurile au fost depistate în apele internaționale. Există totuși un precedent din anul 1963. Atunci, în fața coastelor vestice ale Australiei a fost găsită epava vasului olandez „Balaurul de aur", încărcat cu lingouri și monezi de aur. Disputa a ajuns pînă la procurorul de Coroană al Commonwealth-ului care, în cele din urmă, a dispus împărțirea comorii între proprietarul legal — guvernul olandez, Muzeul Australiei de vest și echipa de scafandri care a descoperit epava. Ce se va întîmpla însă cu tunurile?

O consolare pentru instituțiile care în cazul „Endeavour" nu vor primi nimic, o constituie faptul că pe fundul mării se mai află încă trei tunuri, ghiulele din piatră și ancora vasului, așteptînd cu toate să fie scoase la suprafață. Deocamdată membrii expediției americane nu sînt dispuși să dezvăluie locul unde au descoperit primele trei tunuri pînă nu vor căpăta asigurări că vor putea lua cu ei unul din acestea.

CU PRILEJUL ZILEI INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI ȘI ZILEI VICTORIEI ASUPRA GERMANIEI FASCISTE

DEPUNERI DE COROANE

Vineri dimineața, cu prilejul zilei de 9 Mai — Ziua independenței de stat a României, a victoriei asupra Germaniei fasciste și Ziua eroilor, au fost depuse coroane de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, la Monumentul eroilor patriei și la Monumentul eroilor sovietici din Capitală.

La solemnități au luat parte tovarășii Manea Mănescu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, Vasile Patilineț, secretar al C.C. al P.C.R., Ion Pățan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, generali și ofițeri superiori, foști comandanți de mari unități pe frontul antihitlerist, delegații ale oamenilor muncii din întreprinderile și instituțiile bucureștene.

Au participat șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la București, atașați militari și alți membri ai corpului diplomatic.

Pe platourile din fața monumentelor, companii militare au prezentat onorul.

La Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, în acordurile Imnului Eroilor, au fost depuse coroane de flori din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, corpului diplomatic, Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist și Consiliului U.A.S.R., Consiliului Național al Femeilor, Comitetului municipal București al P.C.R. și Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București, Comitetului foștilor deținuți antifascisti din România, Comitetului organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, precum și jerbe de flori din partea organizațiilor de pionieri.

La Monumentul eroilor patriei și la Monumentul eroilor sovietici au fost depuse coroane de flori din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, corpului diplomatic, Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, Comitetului municipal București al P.C.R. și Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București, Comitetului organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, jerbe de flori din partea pionierilor.

După solemnități, cei prezenți au primit defilarea companiilor de onoare.

★

La solemnitatea depunerii de coroane de la Cimitirul militarilor britanici căzuți pe teritoriul României, în lupta împotriva fascismului au luat parte Ion Pățan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Ion Baicu, Aurel Moga, miniștri și alți membri ai guvernului, membri ai conducerii Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Forțelor Armate, reprezentanți ai Consiliului popular al județului Ilfov, generali și ofițeri superiori.

Au fost de față șefi ai unor misiuni diplomatice și atașați militari.

O companie militară a prezentat onorul. După intonarea imnurilor de stat ale Marii Britanii și Republicii Socialiste România, au fost depuse coroane de flori din partea Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ale Republicii Socialiste România, din partea corpului diplomatic, a Ministerului Forțelor Armate, a Consiliului popular al județului Ilfov.

A avut loc apoi defilarea companiei de onoare.

★

Cu prilejul zilei de 9 Mai au mai fost depuse coroane de flori la Cimitirul eroilor români de la Ghencea, la cimitirele eroilor sovietici din comunele Jilava și Herăstrău, precum și la cimitirele, monumentele și plăcile comemorative ale eroilor români și sovietici din întreaga țară.

★

În numeroase localități din țară au avut loc vineri manifestări consacrate Zilei independenței de stat a României, a victoriei asupra Germaniei fasciste și Zilei eroilor.

În Capitală, la Casa prieteniei româno-sovietice, la cluburile Ministerului Industriei Chimice, uzinelor „Autobuzul", „Electronica", „Vulcan" și Uzinei de mașini grele, întreprinderilor „Dîmbovița", „Danubiana", „Stela", Combinatului de industrializare a lemnului Pipera au fost expuse conferințe despre „Contribuția României la înfrîngerea Germaniei fasciste", „Tradițiile de luptă ale poporului român pentru libertate socială și independență națională" și „9 Mai — Ziua victoriei asupra fascismului". La casele de cultură ale sectoarelor I, II, IV, VI și VII, la căminele culturale din comunele Jilava, Popești Leordeni, Otopeni, Pantelimon, Glina, la liceele „Matei Basarab", „Gheorghe Lazăr" și școala generală nr. 19, la clubul elevilor și „Modernclub" au fost prezentate expuneri despre semnificația zilei de 9 Mai. Cu același prilej au fost organizate montaje literare și programe artistice la care și-au adus contribuția formații artistice de amatori.

(Agerpres)

MANIFESTĂRI CU PRILEJUL CELEI DE-A 24-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII CEHOSLOVACIEI

Recepție la ambasada R. S. Cehoslovace

Cu prilejul sărbătorii naționale a Cehoslovaciei — cea de-a 24-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist — ambasadorul Republicii Socialiste Cehoslovace la București, Karel Kurka, a oferit vineri la amiază o recepție.

Au participat tovarășii Chivu Stoica, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Gheorghe Necula, vicepreședinte al Marii Adunări Naționale, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, generali și ofițeri superiori, oameni de știință, artă și cultură, ziariști.

Au luat parte șefi de misiuni diplomatice acreditați la București și alți membri ai Corpului diplomatic.

Recepția s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească.

★

Cu prilejul celei de-a XXIV-a aniversări a eliberării Cehoslovaciei de sub jugul fascist, ambasadorul acestei țări la București, Karel Kurka a rostit vineri o cuvîntare la posturile românești de radio și televiziune.

(Agerpres)

★

au vorbit despre semnificația acestei aniversări.

În încheiere, cei prezenți au vizionat filmul „Jocuri neschimbate", producție a studiourilor cehoslovace.

★

Clubul uzinelor „Independența" din Sibiu a găzduit vineri după-amiază o conferință consacrată aniversării a 24 de ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul fascist.

Despre importanța acestui eveniment și despre realizările poporului frate cehoslovac în construcția socialismului a vorbit ing. Negrilă Miron, director general al uzinelor „Independența".

★

Vineri dimineața, cineaștii cehoslovaci Kacel Kachyna, Vlado Müller și Josef Pavek s-au întîlnit la Athenée Palace cu critici de film și redactori ai ziarelor din Capitală. Ei au prezentat auditoriului aspecte ale muncii de creație la filmul „Crăciun cu Elisabeta", a cărui premieră de gală a avut loc recent la cinematograful „Republica" în cadrul „Zilelor filmului cehoslovac".

În continuare, răspunzînd numeroaselor întrebări, cineaștii cehoslovaci au vorbit despre activitatea lor, despre unele probleme actuale ale producției de film din țara prietenă, precum și despre unele aspecte definitorii ale școlii de film cehoslovace.

(Agerpres)

DELEGAȚIA PARLAMENTARĂ IUGOSLAVĂ ȘI-A ÎNCHEIAT VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ

Convorbiri la Marea Adunare Națională

Vineri dimineața, la Palatul Marii Adunări Naționale, delegația parlamentară iugoslavă, condusă de Milentie Popovici, președintele Skupștinei Federale, a avut convorbiri cu membrii Biroului și președinții unor comisii permanente ale Marii Adunări Naționale.

Au luat parte Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale, Mia Groza, Kovacs György și Gheorghe Necula, vicepreședinți ai M.A.N., Avram Bunaciu, Constantin Dinculescu, Traian Ionașcu, Gheorghe Roșu, Gheorghe Vasilichi, Aurel Vijoli, președinți de comisii permanente, Ilie Rădulescu, vicepreședinte al Comisiei pentru politică externă, și Ion Mărgineanu, secretar al M.A.N.

A participat Iakșa Petrici, ambasadorul Iugoslaviei la București, și Djordje Popovici, prim-secretar al ambasadei.

În timpul convorbirilor, care au avut loc într-o atmosferă cordială, au fost relevate aspecte privind organizarea și funcționarea celor două parlamente, dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre Marea Adunare Națională și Skupștina Federală, precum și a relațiilor interparlamentare, în general, în interesul colaborării și păcii între popoare.

★

Cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației parlamentare, condusă de Milentie Popovici, președintele Skupștinei Federale, ambasadorul Iugoslaviei la București, Iakșa Petrici, a oferit, vineri la amiază, un cocteil.

Au participat tovarășii Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale, Mia Groza, Kovacs György, Ilie Murgulescu și Gheorghe Necula, vicepreședinți ai M.A.N., Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, membri ai Consiliului de Stat și ai guvernului, președinți ai unor comisii permanente, deputați ai M.A.N., conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, oameni de știință și cultură, funcționari superiori în M.A.N. și M.A.E., ziariști.

Au luat parte șefi de misiuni diplomatice acreditați la București și alți membri ai corpului diplomatic.

(Agerpres)

Plecarea spre patrie

Vineri după-amiază, au părăsit Capitala președintele Skupștinei Federale, Milentie Popovici, cu soția, și membrii delegației parlamentare a Republicii Socialiste Federative Iugoslavia care, la invitația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, au făcut o vizită în țara noastră.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, oaspeții au fost salutați de Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale, cu soția, Mia Groza, Kovacs György, Ilie Murgulescu și Gheorghe Necula, vicepreședinți ai M.A.N., Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Ștefan Bălan și Adrian Dimitriu, miniștri, Vasile Șandru, adjunct al ministrului afacerilor externe, Aurel Vijoli, Gheorghe Roșu, Constantin Dinculescu, Gheorghe Vasilichi, Traian Ionașcu, președinți de comisii permanente ale M.A.N., de deputați, funcționari superiori în M.A.N. și M.A.E.

Erau prezenți Iakșa Petrici, ambasadorul Iugoslaviei la București, și membri ai ambasadei.

Oaspeților le-au fost oferite flori.

Înainte de a părăsi Bucureștiul, președintele Skupștinei Federale, Milentie Popovici, a împărtășit reprezentanților Radioteleviziunii și Agenției „Agerpres" impresii din vizita sa în România.

Relațiile dintre Iugoslavia și România — a arătat oaspetele — se dezvoltă într-o direcție foarte bună, deoarece țările noastre au multe puncte de vedere asemănătoare, atît în relațiile bilaterale, cît și în cele internaționale, în general. Sperăm ca și actuala vizită, prin contactele pe care le-am avut cu parlamentarii și îndeosebi cu înaltele oficialități române, să contribuie la adîncirea colaborării, care a stat dintotdeauna în centrul politicii țărilor noastre. Am avut schimburi de păreri asupra colaborării noastre interparlamentare, a activității și experienței organelor locale ale puterii de stat, ca și în alte domenii. Aceste discuții s-au dovedit deosebit de utile pentru ambele părți, atît în activitatea parlamentară, cît și în schimburile comerciale. Constatăm cu satisfacție că colaborarea economică dintre țările noastre urmează un curs ascendent, ceea ce este normal dacă ne gîndim la progresul economic pe care îl înregistrează cele două state. În plus, trebuie avute în vedere eforturile care s-au depus, de-o parte și de alta, pentru găsirea celor mai avantajoase căi de schimburi, în interesul reciproc, și pentru asigurarea unei colaborări de durată. În cadrul discuțiilor noastre am pornit de la convingerea că adîncirea relațiilor bilaterale influențează și pe cele internaționale, că popoarele, fie mari sau mici, indiferent de regimul lor politic, pot conviețui numai prin contacte directe între ele. Desigur, la crearea unui climat de destindere în lume contribuie în mare măsură schimburile bilaterale de delegații parlamentare, cum este actuala noastră vizită în România.

Vizitele pe care le-am făcut, convorbirile cu oficialitățile și cetățenii români ne-au oferit un tablou complet al dezvoltării și progresului multilateral al României. Ceea ce s-a construit aici este solid, locuitorii sînt primitori, discuțiile pe care le-am purtat au fost instructive.

În încheiere, președintele Milentie Popovici a mulțumit călduros pentru prilejul de a revedea România, pentru ospitalitatea de care parlamentarii iugoslavi s-au bucurat în această vizită.

MOBILIER PENTRU „CAMERA DE ZI"

Caracterizată printr-o linie suplă și dimensiuni reduse, așa-numita „cameră de zi", livrată de Combinatul de industrializare a lemnului din Focșani, răspunde unor necesități reale. O asemenea garnitură se compune dintr-o canapea, un dulap cu două uși, bufet, bibliotecă, birou, masă extensibilă, măsuță. În componența „camerei" intră, de asemenea, două fotolii și șapte scaune. Garnitura este furniruită cu nuc și lustruită cu lacuri poliesterice, care-i conferă un luciu de oglindă, iar canapeaua este tapisată cu stofe de calitate superioară.

În organizarea locuinței moderne „camera de zi" are o funcționalitate multiplă, aici desfășurîndu-se majoritatea activităților familiei.

LOTO

numerele extrase la tragerea din 9 mai 1969

EXTRAGEREA I: 11 17 67 46 6 48 23 5 88 52 51 87. Fond de premii: **633 395 lei.**

EXTRAGEREA A II-A: 46 39 51 32. Fond de premii: **703 485 lei,** din care **352 673 lei** report categoria A.

SCHIMBUL INSTRUMENTELOR DE RATIFICARE A ACORDULUI DE COLABORARE CULTURALĂ ȘI ȘTIINȚIFICĂ ÎNTRE ROMÂNIA ȘI PAKISTAN

La 9 mai a avut loc la Ministerul Afacerilor Externe schimbul instrumentelor de ratificare a Acordului de colaborare culturală și științifică între Republica Socialistă România și Republica Islamică a Pakistanului, semnat la Islamabad, la 19 iulie 1968.

Din partea română, schimbul a fost efectuat de Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, iar din partea pakistaneză de Jamsheed K. A. Marker, ambasadorul Republicii Islamice a Pakistanului în România.

La solemnitate au asistat Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Vasile Chiriță, vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, precum și membri ai Ambasadei pakistaneze la București.

(Agerpres)

Cronica zilei

În cadrul activităților profesionale inițiate de Uniunea Ziariștilor, vineri, la Casa Ziariștilor din Capitală a avut loc o întîlnire între ziariști și tovarășul Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, care a făcut o expunere cu tema: „Exercitarea puterii de stat — expresie a largului democratism al orînduirii noastre socialiste" și a răspuns la întrebările participanților.

★

În Capitală au început vineri dimineață lucrările consfătuirii științifice cu tema: „Sănătatea, creșterea și dezvoltarea somato-funcțională și psihică a adolescenților și tinerilor", organizată de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, în colaborare cu Ministerul Sănătății, Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național pentru educație fizică și sport.

La consfătuire iau parte Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C. ministru pentru problemele tineretului, Eugen Mareș, adjunct al ministrului sănătății, Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, medici, profesori din învățămîntul de toate gradele, sportivi, cercetători științifici în domeniul medicinii, sportului și problemelor tineretului.

Prima comunicare din agenda reuniunii a fost susținută de acad. Ștefan Milcu, vicepreședinte al Academiei. În cadrul lucrărilor consfătuirii, vor fi prezentate, timp de două zile, mai multe referate și comunicări științifice privind starea de sănătate a populației țării, dezvoltarea fizică a copiilor, principalele probleme ale educației sanitare la adolescenți și tineri, unele caracteristici ale dezvoltării capacității de efort fizic la vîrstele de 11—18 ani, particularitățile culturii sanitare a elevilor din licee, timpul liber și activitatea sportivă la studenți.

★

Firma franceză „IMPECCO" din Paris a organizat pentru zilele de 9 și 10 mai în saloanele Hotelului Nord din Capitală o expoziție destinată amatorilor de pescuit-sportiv. Sînt prezentate într-o gamă variată mulinete și alte articole de specialitate.

(Agerpres)

MEMORANDUMUL GUVERNULUI FINLANDEI ÎN LEGĂTURĂ CU CONVOCAREA UNEI CONFERINȚE ÎN PROBLEMA SECURITĂȚII EUROPENE

La 8 mai, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a primit în audiență pe ambasadorul Finlandei la București, Kaarlo Veikko Mäkelä. Cu acest prilej, ambasadorul finlandez a transmis un memorandum din partea guvernului Finlandei în legătură cu convocarea unei conferințe în problema securității europene.

În memorandum se menționează, printre altele, că guvernul Finlandei a declarat cu diferite prilejuri că Finlanda consideră utilă convocarea unei conferințe pregătite în mod minuțios pentru dezbaterea problemelor securității europene. De asemenea, guvernul Finlandei consideră că la o astfel de conferință trebuie să participe toate guvernele interesate.

În memorandum se reamintește poziția guvernului finlandez, exprimată și în alte documente potrivit căreia „premisele pentru convocarea unor conferințe asupra problemelor securității europene sînt pregătirea minuțioasă a acestora, alegerea unei perioade potrivite astfel încît să ofere perspectivele unor rezultate pozitive, precum și faptul că tuturor statelor, a căror participare este necesară pentru rezolvarea problemelor securității europene, să le fie acordată posibilitatea să participe la convorbiri".

Așadar, guvernul Finlandei are o atitudine pozitivă față de convocarea conferinței asupra securității europene. Succesul unei asemenea conferințe necesită o pregătire prealabilă temeinică. Acest lucru este necesar atît pentru asigurarea unei participări suficient de reprezentative, cît și pentru organizarea tehnică a acestela.

Ținînd seama de marea însemnătate a problemelor securității europene, ar trebui căutat să se asigure cît se poate mai bine condițiile succesului conferinței. După părerea guvernului Finlandei, pregătirile pentru conferință ar trebui începute pe calea unor consultări între guvernele interesate și, atunci cînd vor fi întrunite condițiile necesare, ar putea fi convocată o întîlnire pregătitoare pentru discutarea problemelor legate de conferință.

Guvernul Finlandei va transmite acest memorandum guvernelor tuturor statelor europene, inclusiv guvernelor Germaniei răsăritene și apusene, precum și guvernelor Statelor Unite ale Americii și Canadei.

Guvernul Finlandei, se arată în memorandum, este gata să fie gazda conferinței securității europene, precum și a întîlnirii pregătitoare, dacă guvernele respective vor considera oportun acest lucru.

viața internațională

SUEDIA

Vizitele delegației române

STOCKHOLM 9 (Agerpres). Continuîndu-și vizita oficială în Suedia, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Emil Drăgănescu, a fost oaspetele Uzinelor chimice „Mo Och Damsjo" și „Unifos Ab" din Stenungsund. Uzina „Mo Och Damsjo" este specializată în fabricarea de produse petrochimice și organice, iar Uzina „Unifos Ab" — în producția de polietilenă de înaltă presiune. Cu această ocazie, a avut loc un schimb de informații și s-au discutat probleme privind stabilirea unor forme de cooperare reciproc avantajoase între firmele suedeze și întreprinderile românești din domeniul petrochimiei.

Joi, Emil Drăgănescu a fost oaspetele concernului chimic „Perstorp Ab". Au fost vizitate moderne uzine de trietilol propan, laminate și alte produse, precum și laboratoarele de cercetări uzinale. Vizita a prilejuit un schimb de informații cu privire la dezvoltarea ramurii petrochimiei în România și preocupările concernului „Perstorp Ab" privind dezvoltarea și asimilarea producției unor noi produse chimice. Au fost abordate, de asemenea, probleme referitoare la extinderea cooperării acestei firme cu întreprinderile românești.

În după-amiaza aceleiași zile, oaspeții români au vizitat uzinele de superfosfat ale firmei „Forena Ab", din Landskrona, specializată în producția de îngrășăminte azotoase și de superfosfați.

Ministrul energiei electrice, Octavian Groza, a vizitat în ziua de 8 mai uzinele și șantierul naval al concernului „Ab Kockum-Lamdsverk" din Landskrona-Malmö și a avut convorbiri cu directorul general, Carl Erik Andersson, asupra posibilităților de lărgire a cooperării economice între întreprinderile constructoare de mașini suedeze și românești.

SPORT

TENIS

A început meciul România—R.A.U.

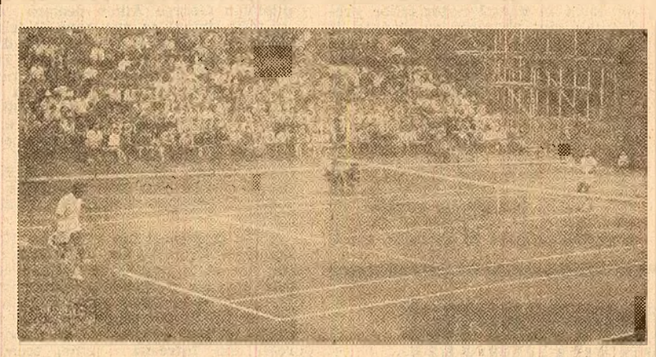

Pe terenurile clubului sportiv Progresul din Capitală, ieri a început întîlnirea internațională de tenis dintre echipele României și Republicii Arabe Unite, contînd pentru „Cupa Davis". După prima zi, rezultatul este egal: 1—1. Cunoscutul jucător egiptean El Shafei a reușit să-l învingă în trei seturi: 6—3, 6—3, 6—3 pe fostul campion al țării noastre Ion Țiriac. Campionul nostru, Ilie Năstase, a dispus cu 6—4, 6—0, 6—4 de El Motas Sonol. Astăzi după-amiază are loc proba de dublu.

În fotografie: Țiriac și El Shafei în timpul meciului inaugural.

CICLISM. Tudor Vasile conduce în „Cursa munților"

Competiția ciclistă internațională „Cursa munților" a continuat ieri cu etapa a 3-a, care a avut loc la Sinaia pe circuit. A cîștigat cehoslovacul Marek, cronometrat pe 36 km în 1h01'07". În clasamentul general individual conduce acum rutierul român V. Tudor, urmat la 4" de Moravec (Ruda Hvezda Plsen) și la 21" de Bartonicek (Ruda Hvezda Plsen). Astăzi se dispută ultima etapă: Sinaia — Poiana Brașov, Brașov — Sinaia.

POLO PE APĂ. România — Italia 4-3

Vineri, în prima zi a turneului internațional de polo pe apă de la Magdeburg, echipa României a învins cu scorul de 4—3 echipa Italiei, prin punctele marcate de Zahan (2), Popa și Szabo. Astăzi, echipa României întîlnește formația R. D. Germane.

VOLEI

La un pas de o... mare surpriză

Mult n-a lipsit ca în ziua a doua a turneelor finale pentru campionatul național de volei să se înregistreze o mare surpriză. În sala Floreasca din Capitală, unde se dispută meciurile masculine, Politehnica Galați — care în ziua precedentă avusese cea mai slabă comportare — a ținut piept echipei Dinamo București, una din marile favorite ale campionatului. Gălățenii au cîștigat primele două seturi (15—9, 15—13), dar le-au pierdut pe următoarele trei (10—15, 14—16, 6—15), astfel că Dinamo — învingătoare cu 3—2 — continuă să se mențină în fruntea clasamentului. Într-un meci fără istoric, Steaua a învins Rapid cu 3—0. Astăzi după amiază, de la ora 17 au loc, tot în sala Floreasca, meciurile Rapid — Politehnica și Dinamo — Steaua.

La Bacău, unde sînt programate întîlnirile feminine, dinamovistele au întrecut cu 3—1 (15—10, 15—10, 3—15, 15—9) pe Rapid, iar Penicilina Iași cu 3—0 (15—5, 15—6, 15—6) pe Farul. Lidera clasamentului este acum Dinamo (46 puncte), urmată de Rapid și Penicilina (45 p.). Astăzi au loc meciurile Rapid — Farul și Dinamo — Penicilina.

FOTBAL

Rapid — Alemannia 3-2

Numeroși spectatori au urmărit ieri pe stadionul Republicii meciul internațional amical de fotbal dintre formația Rapid București și echipa vest-germană Alemannia Aachen. Fotbaliștii români au obținut victoria cu scorul de 3—2 (2—1) prin punctele înscrise de Lupescu, Jamaischi și Adam. Pentru oaspeți au marcat Kostermann și Clessens.

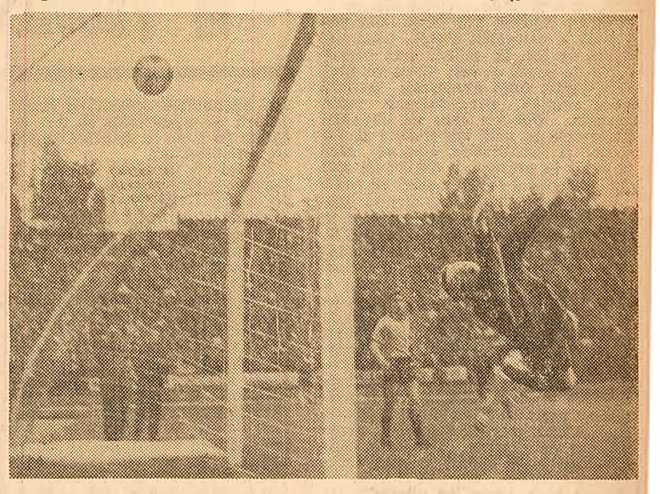

Portarul vest-german sare spectaculos, dar mingea intră în plasă. (**Fază din meciul de ieri de pe stadionul „Republicii"**)

Foto: **M. Cioc**

În cîteva rînduri

BASCHET. — În primul meci din cadrul turneului internațional feminin de baschet de la Pruszkow (Polonia), selecționata României a întîlnit echipa Wiesenschaft Leipzig (R. D. Germană). Baschetbalistele românce au obținut victoria cu scorul de 82—65 (39—23).

BOX. — Echipa U.R.S.S. a cîștigat pentru a treia oară consecutiv „Cupa Europei" la box (echipe de tineret). În ultimul meci al turneului final al competiției, selecționata U.R.S.S. urma să întîlnească formația Italiei. Federația italiană de specialitate a anunțat însă că a renunțat să mai susțină această întîlnire.

● Peste 25 000 de spectatori au urmărit la Oslo întîlnirea internațională amicală de fotbal dintre echipele Norvegiei și Mexicului. Victoria a revenit mexicanilor cu scorul de 2—0 (1—0). Ambele goluri le-a marcat Fragoso (min. 9 și 74).

vremea

Ieri în țară: Vremea a fost în general instabilă, cu cerul variabil, mai mult noros. Au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice în cea mai mare parte a țării, excepțînd Dobrogea. Vîntul a suflat slab, pînă la potrivit. Temperatura aerului la ora 14 oscila între 10 grade la Cîmpulung Muscel și 25 de grade la Răuseni. **În București:** Vremea a fost instabilă, cu cerul variabil, mai mult noros. S-a semnalat ploaie însoțită de descărcări electrice. Vîntul a suflat în general slab. Temperatura maximă a atins 24 de grade.

Timpul probabil pentru 11, 12 și 13 mai. În țară: Vreme în general instabilă, cu cerul temporar noros. Vor cădea averse locale de ploaie însoțite de descărcări electrice. Vîntul va sufla potrivit. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 4 și 12 grade, izolat mai coborîte, iar maximele între 14 și 22 de grade. **În București:** Vreme ușor instabilă, cu cerul temporar noros. Vor cădea averse de ploaie, mai ales în cursul după-amiezelor. Vîntul va sufla potrivit. Temperatura ușor variabilă.

viața internațională

La Stockholm a avut loc o impresionantă demonstrație pentru pace, în cursul căreia locuitorii capitalei suedeze au manifestat împotriva agresiunii americane în Vietnam, a blocului militar N.A.T.O.

Cu prilejul Zilei victoriei

BUDAPESTA — Corespondentul Agerpres, Al. Pintea, transmite: Cu prilejul Zilei victoriei, ambasadorul Republicii Socialiste România la Budapesta, Dumitru Turcuș, a depus coroane de flori la cimitirele eroilor români de la Rakosliget și Győr.

De asemenea, au fost depuse coroane de flori din partea ambasadei române la monumentele și cimitirele eroilor români căzuți în luptele pentru eliberarea Ungariei de la Debrecen, Hajduboszormeny, Nyiregyhaza, Miskolc, Wiszawok, Magyaszo, Cegled, Tiszakecske și Cserkeszolo.

SOFIA — Corespondentul Agerpres, Gh. Ieva, transmite: La Mausoleul ruso-român din Plevna, la Mausoleul român de la Grivița, la Muzeul „Ostașul român — 1877—1878" din Poradin, precum și la Monumentul de la Rahova au fost depuse coroane de flori din partea ambasadei Republicii Socialiste România la Sofia. Au fost de față reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, oameni ai muncii.

PARIS — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Cu prilejul Zilei victoriei, la cimitirul ostașilor și ofițerilor români de la Val-de-Pâtre de lîngă localitatea Soultzmatt (Franța) a avut loc vineri o ceremonie în cadrul căreia ambasadorul României la Paris, Constantin Flitan, și locotenent-colonel Mihail Dranga, atașat militar al României, au depus coroane de flori la monumentul soldaților și ofițerilor români din acest cimitir, căzuți în primul război mondial în Alsacia și Lorena.

Vizita delegației C.C. al P.C.R. în Belgia

BRUXELLES 9 (Agerpres). — Delegația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Virgil Trofin, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., care, la invitația C.C. al Partidului Comunist din Belgia, face o vizită în această țară, a avut la 8 mai o întîlnire cu președintele P.C. din Belgia, Marc Drumaux, și membrii Secretariatului C.C. al P.C. din Belgia. În cursul aceleiași zile, delegația C.C. al P.C.R. s-a întîlnit cu activiști ai federației P.C.B. din Liège. Delegația a depus o coroană la Monumentul eroilor căzuți în lupta împotriva ocupației hitleriste.

La ceremonie au asistat președintele și alți reprezentanți ai Frontului Independenței, organizație care grupează pe foștii partizani din mișcarea de rezistență în perioada luptei antihitleriste.

Vineri, membrii delegației C.C. al P.C.R. au vizitat orașul Charleroi, unde au avut întîlniri cu membri ai Comitetului și Secretariatului federației din Charleroi a P.C. Belgian, printre care se aflau Georges Glineur, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.B., deputat, membri ai Comitetului Central al P.C.B., consilieri comunali.

În aceeași zi, delegația s-a întîlnit cu reprezentanți ai federației generale a muncii din Belgia (F.G.T.B.) și a făcut o vizită prietenească la sediul primăriei comunei Dampremy, unde a avut loc o recepție în onoarea oaspeților români.

Încheierea sesiunii A.E.L.S.

GENEVA 9 (Agerpres). — La Geneva au luat sfîrșit lucrările sesiunii de două zile a Consiliului Ministerial al Asociației Europene a Liberului Schimb. Miniștrii au dezbătut probleme legate de schimburile comerciale dintre țările membre, perspectivele relațiilor dintre A.E.L.S. și Piața comună, precum și alte probleme economice internaționale.

În comunicatul dat publicității la sfîrșitul întîlnirii, se menționează că miniștrii au reafirmat hotărîrea guvernelor lor de a depune toate eforturile pentru a face să dispară actuala divizare economică a Europei occidentale. Ele vor lua în discuție orice propunere constructivă susceptibilă să contribuie la lichidarea acestei divizări.

T. Jivkov și-a încheiat vizita în R. D. Germană

BERLIN 9 (Agerpres). — Încheindu-și vizita în R.D. Germană, delegația bulgară de partid și guvernamentală, condusă de Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C.B., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, a părăsit Berlinul plecînd spre patrie.

La aeroport delegația a fost condusă de Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat, și alte persoane oficiale.

FRANȚA

Regrupări de forțe în vederea alegerilor prezidențiale

DECLARAȚIILE LUI POMPIDOU LA REUNIUNEA U.D.R.

PARIS 9. — Corespondentul Agerpres, Georges Dascal, transmite: Cele patru zile care au rămas pînă la încheierea prezentării candidaturilor pentru alegerile prezidențiale din Franța (pînă marți, 13 mai, la prînz) sînt dominate de incertitudinea în ceea ce privește candidatura actualului președinte interimar, Alain Poher.

Între timp centrul și stînga își regrupează forțele, diferiți oameni politici din cadrul acestor formațiuni atrag atenția asupra faptului că în condițiile unei multitudini de candidaturi șansele ca Georges Pompidou să devină președinte cresc considerabil. În acest sens, în cercurile ziaristice pariziene se menționează că o parte din liderii socialiști ar fi dispuși să încurajeze retragerea candidatului oficial al S.F.I.O., Gaston Defferre, în favoarea lui Alain Poher, care ar fi plasat într-o situație mai bună pentru a-l înfrunta pe candidatul Uniunii pentru apărarea republicii.

Luînd cuvîntul la întrunirea Comitetului Central al Uniunii pentru apărarea republicii, Georges Pompidou „a declanșat — după cum relatează agenția France Presse — o vastă ofensivă pentru a obține voturile unei părți a corpului electoral care a spus „NU" la recentul referendum și prin aceasta a determinat demisia generalului de Gaulle".

Candidatul acestei formații politice a declarat că răspunsurile înregistrate la referendum „marchează voința unei schimbări de care toți democrații trebuie să țină seama" și a subliniat „necesitatea promovării unui spirit de conciliere". Adresîndu-se participanților la întrunire, Pompidou a declarat: „Oricare ar fi decepția dv. în fața rezultatului referendumului și a tristeții pe care o inspiră aproape tuturor francezilor plecarea generalului de Gaulle, noi trebuie să luăm act de aceste două fapte, de consecințele și de semnificația lor. Stilul celei de-a 5-a republici fără de Gaulle nu va putea fi decît diferit de cel de pînă acum". Totodată, Georges Pompidou a precizat că „principiile esențiale ale celei de-a 5-a republici vor fi păstrate: este vorba de stabilitatea instituțiilor datorită rolului președintelui republicii ales prin sufragiu universal, de promovarea unei politici de expansiune economică și de progres social, de menținerea independenței, a aliantelor, de îmbunătățirea relațiilor noastre cu toate țările indiferent de regimul lor, de construcția unei Europe stăpîne pe destinele ei, de lupta noastră în favoarea dreptului popoarelor de a dispune de ele însele, în folosul păcii".

★

Consiliul de Miniștri al Franței a dezbătut vineri o serie de probleme privind situația din Orientul Apropiat, problema vietnameză și situația francului francez. Purtătorul de cuvînt al guvernului, Joel Le Theule, a declarat ziariștilor că în cadrul consiliului ministrul afacerilor externe, Michel Debré, și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu înrăutățirea situației din Orientul Apropiat și din Vietnamul de sud.

CRIZA MONETARĂ INTEROCCIDENTALĂ

„Goana fantastică după marca vest-germană, nivelul record al cursului mărcii care a întrecut pretutindeni plafonul oficial și, ca un corolar, slăbirea tuturor celorlalte devize occidentale — acestea au fost vineri trăsăturile dominante la bursele de schimb unde a domnit o nervozitate extremă și negocierile s-au desfășurat în condiții adeseori haotice", transmite agenția France Presse.

În momentul cînd la Bonn s-a întrunit Consiliul de Miniștri pentru a dezbate posibilitatea reevaluării mărcii vest-germane, la bursele din Frankfurt, Londra, Zürich, Milano, New York s-a înregistrat o cerere intensă de mărci vest-germane, ceea ce a determinat creșterea cursului acestei monede.

În urma acestei efervescențe, în diferite capitale au fost suspendate tranzacțiile cu marca vest-germană (Tokio, Bruxelles, Copenhaga). La Londra, Banca Angliei a intervenit masiv pentru a susține cursul lirei sterline.

La Bruxelles s-a anunțat întrunirea Comitetului monetar al Pieței comune care a luat în dezbatere situația nouă creată de izbucnirea crizei actuale. Simbătă se întrunește „Comitetul celor zece" din cadrul Fondului Monetar Internațional pentru a examina posibilitatea adoptării unor măsuri urgente.

PRECIZAREA POZIȚIEI GUVERNULUI VEST-GERMAN

BONN 9 (Agerpres). — Guvernul vest-german a hotărît să nu reevalueze marca, a declarat purtătorul de cuvînt oficial, Konrad Ahlers, după ședința de vineri după-amiază a Consiliului de Miniștri al R.F.G., care a durat trei ore. El a adăugat că peste cîteva zile vor fi luate o serie de măsuri prin care se va încerca să se împiedice ca această hotărîre să aibă implicații negative asupra cursului celorlalte valute.

DUPĂ ULTIMELE INCIDENTE DIN LIBAN

Intense negocieri la Beirut

BEIRUT 9 (Agerpres). — În cursul zilei de vineri, în capitala Libanului au continuat intense negocieri în vederea reglementării crizei ivite în urma divergențelor dintre autoritățile libaneze și mișcarea de gherilă palestiniană.

Liderul organizațiilor palestiniene, Yasser Arafat, aflat la Beirut, a avut o nouă întrevedere la Ministerul Apărării cu generalul Youssef Chemayet, șeful statului major al armatei libaneze. Citînd surse oficiale libaneze, agenția France Presse menționează că au fost examinate măsurile practice care să ducă la lichidarea problemelor controversate dintre Liban și mișcarea palestiniană.

Pe de altă parte, Hassan Sabri El Kholi, reprezentant special al președintelui R.A.U., aflat de 48 de ore în Liban, a avut o nouă rundă de întrevederi cu președintele Charles Helou.

În ceea ce privește activitatea politică în Liban, atît de intensă după criza declanșată la 24 aprilie în urma demisiei lui Rashid Karame, aceasta a fost sistată pînă la cunoașterea rezultatelor negocierilor care au loc asupra problemei organizațiilor de rezistență palestiniene.

agențiile de presă transmit:

Direcțiunea Partidului Comunist Italian, întrunită la Roma în zilele de 7 și 8 mai, a discutat situația internațională și internă, pe baza rapoartelor prezentate de Luigi Longo, secretarul general al P.C.I., și Enrico Berlinguer, vice-secretar general al P.C.I. Au fost examinate îndeosebi problemele referitoare la alegerile regionale și administrative care vor avea loc în toamna acestui an. Direcțiunea P.C.I. a hotărît convocarea Comitetului Central și a Comisiei Centrale de Control ale partidului pentru zilele de 19—21 mai a.c.

„O reuniune maraton" a Comitetului executiv al Partidului laburist și a membrilor guvernului britanic a avut loc vineri sub președinția primului ministru, Harold Wilson. Controversa principală s-a referit la proiectul de lege privitor la drepturile sindicale, pe care guvernul a anunțat că intenționează să-l prezinte în parlament. Conducerea laburistă a dezbătut posibilitatea realizării unui compromis în vederea refacerii unității dintre diferite curente din partid. Totodată, reuniunea a luat în dezbatere concluziile înfrîngerii suferite de laburiști în alegerile parțiale de săptămîna aceasta, în urma cărora partidul guvernamental a pierdut peste 600 de locuri de consilieri municipali și comunali. Într-o cuvîntare rostită joi seara, Harold Wilson a declarat din nou că nu va abandona conducerea guvernului.

În marea sală din Viena a Academiei austriece de științe a avut loc la 9 mai festivitatea înmînării premiilor Gottfried von Herder pe 1969 acordate de Universitatea din Viena. Cele șapte personalități distinse anul acesta sînt: Jolan Balogh, istoric de artă din R. P. Ungară; Albin Brunovsky, pictor din R. S. Cehoslovacă; Bohuslav Fuchs, arhitect din R. S. Cehoslovacă; Mihail Jora, compozitor din Republica Socialistă România; Marijan Matkovic, poet din R.S.F. Iugoslavia; Ksawery Piwocki, critic de artă populară din R. P. Polonă; France Stele, critic de artă din R.S.F. Iugoslavia. Rectorul Universității din Viena, prof. dr. Walther Kraus, a rostit o scurtă cuvîntare de salut, în care a menționat semnificația premiilor Herder acordate pentru contribuții deosebite în domeniul științei și artei, pentru încurajarea relațiilor culturale între popoarele europene.

Un protocol interguvernamental sovieto-egiptean a fost semnat la Cairo, în baza căruia U.R.S.S. va acorda asistență R.A.U. în dezvoltarea industriei petroliere.

Guvernele R. D. Germane și Cambodgiei au căzut de acord să ridice reprezentanța R. D. Germane la Pnom Penh la rangul de ambasadă.

Guvernul algerian a hotărît să retragă societății „Sinclair Mediterranean Petroleum Company" toate drepturile de participare la operațiunile de prospectare, exploatare și transport petrolier pe care le deținea în Algeria împreună cu alte societăți petroliere.

Tîrgul agricol internațional de la Novi Sad la care participă și Republica Socialistă România s-a deschis vineri. Mitia Ribicici, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Toma Granfil, membru al Vecei Executive Federale a R.S.F. Iugoslavia, și alți conducători de partid și de stat iugoslavi, care au participat la deschiderea tîrgului, au fost întîmpinați la pavilionul românesc de Ion Mureșan, directorul pavilionului.

A fost aprobată oficial candidatura generalului Ovando Candia, comandantul forțelor armate ale Boliviei, la alegerile prezidențiale de anul viitor — s-a anunțat în capitala boliviană, La Paz. Generalul Candia este sprijinit de cercurile politice care l-au susținut și pe fostul președinte, Rene Barrientos.

Secretarul general al O.N.U., U Thant, a exprimat ambasadorului Indoneziei la O.N.U. dorința ca guvernul de la Djakarta să mențină în Irianul de vest o atmosferă propice pentru a se permite populației papuașe să aleagă în mod liber dacă dorește sau nu să rămînă mai departe sub autoritatea indoneziană. Potrivit agenției Associated Press, acest demers a fost făcut în momentul în care la sediul O.N.U. au sosit știri privind faptul că aproximativ 30 000 de papuași din regiunea Enarotali, situată în Irianul de vest, s-au refugiat în junglă unde desfășoară un război de guerilă împotriva trupelor indoneziene.

La Padova (Italia) a avut loc, sub auspiciile Universității din această localitate, simpozionul româno-italian „Stolnicul Constantin Cantacuzino și relațiile româno-italiene în secolele XVII și XVIII", prilejuit de împlinirea a 300 de ani de cînd cunoscutul om de cultură a studiat la această vestită universitate.

Yemenul de sud. Soldați ai tinerei republici lucrînd la construcția unei șosele care va lega satele din nordul țării de capitala provincială Beihan

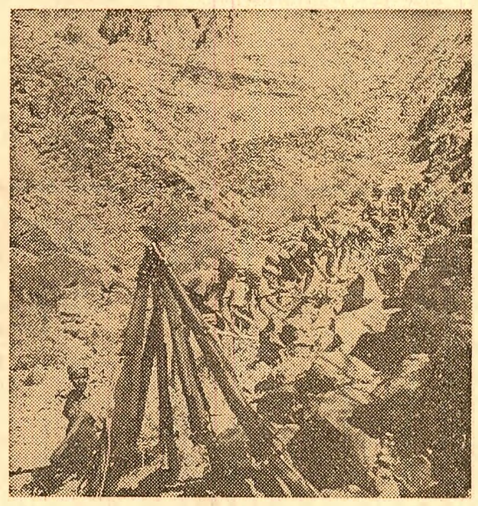

ECRAN

Un concert ratat

Cei ce-și închipuie că militarii americani de la unele din bazele de pe teritorii străine se ocupă doar de exerciții de specialitate, se înșeală. Ei fac și muzică: nu doar pentru plăcerea lor, ci și cu gîndul la apărea „mai simpatici" localnicilor, cărora le este lehamite de prezențe nedorite. Dar uneori cetățenii respectivi nu se lasă duși cu... muzicuța. Cum o arată, de pildă, cazul orchestrei forțelor armate americane de la baza Torrejón de Ardoz, (Spania). Orchestra s-a hotărît să dea un concert la Bilbao. Dar, după primele măsuri ale piesei de început, dirijorul a fost obligat „să-și frîngă bagheta" și să întrerupă concertul. Acordurile fanfarei au fost acoperite de voci din sală care „la unison" clamau: „Puneți capăt războiului din Vietnam!". Drept care alămurile din orchestră au amuțit. Iar obiectivul urmărit de organizatorii concertului a fost ratat.

D-ale rasismului

Dacă ai tenul arămiu nu trebuie să practici jocul de cricket! Interdicția nu are, desigur, valoare biologică. Ea a fost decretată de vajnicii apărători ai apartheidului din Republica Sud-Africană, mai precis de premierul Balthazar Vorster. N-a fost admis vreun compromis nici măcar cu ocazia întîlnirii dintre selecționatele Marii Britanii și R.S.A.

Basil d'Oliveira, sportiv reputat, care a salvat nu o dată onoarea echipei Albionului, dar care are neșansa de a fi metis și pe deasupra — neplăcută coincidență — s-a născut într-un oraș sud-african, trebuia cu orice preț îndepărtat! Vorster a izbutit în cele din urmă să-i „convingă" pe trei dintre membrii comitetului britanic de selecție să-l înlăture pe d'Oliveira din echipa națională. Aceste manevre au iscat un adevărat scandal diplomatic și au provocat „vehemente proteste din partea opiniei publice britanice.

Ca urmare a acestor proteste, turneul echipei britanice n-a mai avut loc. Așa încît Vorster a triumfat la cricket pe teren propriu, prin neprezentarea adversarului, dar a pierdut încă o rundă în fața opiniei publice.

Record... la bară

Potrivit unor calcule, cel mai mare număr de avocați care practică la bară se află în Italia. Față de Franța, unde există doar 6 000 de profesioniști ai baroului, și de Anglia, care are 2 000 de avocați, Italia dispune de 40 000 de avocați. Aceasta înseamnă că la fiecare 10 000 de locuitori există 7 avocați! Cifra reprezintă un record european. Să se datorească aceasta proverbialei volubilități italiene? În orice caz, se pare că acest număr mare de profesioniști ai barei nu este considerat un avantaj. Dovadă? La recentul Congres al Comitetului de acțiune pentru justiție, întrunit la Roma, s-a apreciat că „numărul exagerat de mare de avocați duce la numeroase tergiversări în justiție". Drept care s-a propus limitarea strictă a membrilor baroului italian. În replică „apărarea are cuvîntul".

(Urmare din pag. I)

de delegația F.N.E. constă în aceea că — pornind de la pozițiile de principiu conținute în programul în cinci puncte al F.N.E. și în programul în patru puncte al R. D. Vietnam, de la Acordurile de la Geneva din 1954, luînd în considerație punctele de vedere și obiecțiile ce s-au exprimat în cursul discuțiilor de pînă acum — ele sînt de natură ca, prin caracterul lor realist și constructiv, să scoată negocierile din impas, să dea conferinței un nou impuls, să ofere soluții adecvate pentru diferitele aspecte ale reglementării politice a problemei vietnameze.

Cele 10 puncte ale planului F.N.E. cuprind măsuri concrete care, puse în aplicare cu bună credință și hotărîre, pot aduce, în sfîrșit, pacea pe pămîntul atîta vreme udat de sînge și răvășit de bombe al Vietnamului, să se poată crea condiții pentru instaurarea păcii, o pace dreaptă, cu respectarea drepturilor fundamentale ale poporului vietnamez de a-și hotărî singur soarta, a drepturilor la independență, suveranitate, unitate și integritate teritorială. **„Problema cea mai importantă pentru o soluționare globală a problemei vietnameze** — a precizat Nguyen Thi Binh, șefa adjunctă a delegației F.N.E., după ședința de joi, în cadrul unei conferințe de presă — **este aceea că Statele Unite, fiind agresorul, trebuie să-și retragă necondiționat toate trupele. Noi am spus că alegerile proiectate să aibă loc trebuie să fie libere și democratice, ceea ce n-ar fi cazul în prezența a 500 000 de soldați americani în Vietnamul de sud".**

Reține în mod deosebit atenția opiniei publice, ca un element nou și pozitiv, prevederea din planul F.N.E. privind crearea unui guvern de coaliție — expresie a unei înțelegeri naționale și a unei largi uniuni a tuturor păturilor populare. F.N.E. se declară gata să poarte discuții cu persoanele animate de bunăvoință care se pronunță pentru pace, independență și neutralitate, în vederea înfăptuirii unui guvern provizoriu de coaliție, a cărui misiune va fi realizarea acordurilor ce vor fi semnate, lichidarea urmărilor războiului, organizarea de alegeri. Populația sud-vietnameză va stabili singură orînduirea politică din Vietnamul de sud pe baza alegerilor generale. De asemenea, observatorii scot în evidență prevederea din plan potrivit căreia problema forțelor armate vietnameze va fi reglementată de înseși părțile vietnameze. În ce privește reunificarea țării, ea va fi înfăptuită în mod treptat, pe cale pașnică, prin discuții și acorduri între cele două zone, fără amestec străin. Fiecare din aceste propuneri și toate la un loc evidențiază din partea F.N.E., a R. D. Vietnam, — care le susține integral, — o vie dorință de a se face progrese substanțiale pe calea negocierilor, de a se ajunge la rezultate pozitive. Aceste propuneri vin să sublinieze încă o dată însemnătatea acordului la care s-a ajuns în ce privește convocarea conferinței, necesitatea eforturilor susținute pentru ca negocierile să dea rezultatele pe care le așteaptă popoarele de pretutindeni.

Faptul că, în urma încetării bombardamentelor americane asupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam, s-a ajuns la întrunirea conferinței a constituit prin el însuși un lucru pozitiv, generator de speranțe. Așa cum se știe, n-au lipsit de la început dificultățile și obstacolele. Ne amintim, de pildă, de îndelungata controversă asupra formei mesei de tratative. Fapt este, însă, că s-a ajuns la rezolvarea acestei probleme în spiritul echității, prin recunoașterea rolului Frontului Național de Eliberare — conducătorul și organizatorul luptei poporului din Vietnamul de sud — a dreptului său de a participa la convorbiri pe picior de egalitate cu celelalte delegații. Propunerile pe care le-a prezentat acum F.N.E. subliniază și mai mult acest rol, relevă pregnant contribuția însemnată pe care F.N.E. o aduce la desfășurarea tratativelor. Opinia publică internațională este încredințată că, dacă în cursul negocierilor problemele sînt abordate cu dorința de a le soluționa, dacă se ține seama de realități, de drepturile popoarelor, se poate ajunge la soluții de comun acord și care să corespundă intereselor cauzei păcii.

Prezența celor patru delegații la masa conferinței este, după cum se știe, o rezultantă a însăși situației de pe fronturile de luptă. Anii de război au dovedit că Statele Unite, în pofida uriașei concentrări militare, nu au putut și nu vor putea să impună o soluție militară în Vietnam. Chiar în ultimele zile, știrile care sosesc din Vietnamul de sud informează despre noi acțiuni ofensive ale forțelor patriotice sud-vietnameze asupra unor puncte-cheie ale dispozitivului american.

Decurge în mod logic că este necesar ca S.U.A. să se situeze pe poziții realiste în cursul tratativelor la care au consimțit, pentru a se putea ajunge la soluționarea conflictului, prin retragerea tuturor trupelor lor și ale aliaților din Vietnamul de sud, prin recunoașterea dreptului sacru al poporului vietnamez de a trăi în libertate, fără ocupație străină. Aceasta este glasul rațiunii, aceasta este cerința popoarelor, inclusiv a unei mari părți a poporului american. Această cerere răsună pe străzile orașelor americane, își găsește expresie în declarațiile a numeroase personalități politice și culturale din S.U.A., în petiții și „cărți albe" adresate conducătorilor americani și chiar în declarațiile unor reprezentanți ai cercurilor conducătoare americane. Într-un recent discurs, senatorul republican George Aiken declara că **„a sosit timpul ca guvernul Statelor Unite să hotărască cum să iasă din aceste nefericite circumstanțe".** Iar senatorul Hugh Scott cere administrației **„să treacă fără întîrziere la retragerea unui număr substanțial de forțe militare din Vietnam",** exprimîndu-și speranța că o reducere urgentă a trupelor ar contribui la impulsionarea negocierilor de la Paris. În același sens s-au pronunțat și senatorii Stephen Young și Vance Hartke.

Noile propuneri ale Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud vin în întîmpinarea acestor cereri, oferind perspectiva instaurării păcii atît de necesară poporului vietnamez. Ele se bucură de apreciere în rîndul forțelor progresiste, al popoarelor din întreaga lume, tocmai pentru că răspund speranțelor pe care acestea le-au investit în conferința de la Paris.

Opinia publică așteaptă acum o reacție pozitivă corespunzătoare din partea guvernului american. Purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat a declarat că planul de pace al F.N.E. este obiectul unui studiu aprofundat la toate nivelele guvernului. El a anunțat că președintele Nixon, care se află la reședința sa de la Key Biscayne din Florida, a examinat împreună cu principalul său consilier Kissinger noile propuneri. Ulterior, s-a anunțat că vor fi continuate consultările; în acest scop spre Florida s-au îndreptat vicepreședintele Spiro Agnew, o serie de miniștri și experți. Următoarele ședințe ale Conferinței de la Paris vor arăta cum s-au materializat aceste consultări.

Poporul român, care și-a afirmat de la început solidaritatea frățească cu lupta dreaptă a poporului vietnamez, acordîndu-i întregul său sprijin internaționalist, și care a salutat ca pe un act pozitiv începerea convorbirilor de la Paris, se alătură forțelor înaintate de pretutindeni care cer curmarea definitivă a agresiunii Statelor Unite împotriva Vietnamului, crearea condițiilor pentru ca poporul vietnamez să-și poată exercita în pace dreptul de a-și hotărî singur soarta, — prin aceasta lichidîndu-se totodată un serios focar de neliniște și aducîndu-se o contribuție majoră la consolidarea păcii.

PROPUNERI CONSTRUCTIVE PENTRU PROGRESUL TRATATIVELOR ÎN PROBLEMA VIETNAMEZĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.360